

Proposta de resolución con RESOLUCIÓN sobre a aprobación dos criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, da Estratexia de Desenvolvemento Local do grupo de desenvolvemento rural de Galicia GDR 07 Asociación Grupo de Desenvolvemento Rural Valdeorras

I. ANTECEDENTES

1. O Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (en adiante, a Axencia), na súa xuntanza do 20 de abril de 2022, acordou aprobar as bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño de futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como a correspondente convocatoria, para as anualidades 2022 e 2023 (código de procedemento MR701F). Dito acordo publicouse mediante Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG nº 105, do 2 de xuño).

De conformidade co artigo 18 das indicadas bases reguladoras, mediante a Resolución do 19 de setembro de 2022, a directora xeral da Axencia, por delegación do Consello de Dirección desta, seleccionou 24 organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027.

2. A Resolución da directora xeral da Axencia do 27 de abril de 2023, estableceu as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas (DOG nº 89, do 10 de maio).

Instruído o procedemento, a directora xeral da Axencia, mediante Resolución do 7 de decembro de 2023, seleccionou e aprobou as estratexias de desenvolvemento local, así como as entidades colaboradoras na intervención Leader de Galicia para o período 2023-2027. A dita Resolución foi rectificada pola Resolución do 20 de maio de 2024.

A selección quedou condicionada a que todas as asociacións adecúen os procedementos de selección de proxectos ao disposto nos artigos 16 a 21 da Resolución do 27 de abril de 2023.

AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

Lugar da Barcia 56, Laraño
15897 Santiago de Compostela
T. + 34 981 547 354
infoagader@xunta.gal
agader.xunta.gal

3. A xunta directiva do grupo de desenvolvemento rural 07 Asociación Grupo de Desenvolvemento Rural Valdeorras aprobou os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das súas Estratexias de Desenvolvemento Local.
4. O GDR 07 Asociación Grupo de Desenvolvemento Rural Valdeorras remitiu á Axencia os citados criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, para a súa aprobación, segundo o cadro achegado:

Data aprobación xunta directiva	Data remisión Agader, nº rexistro	
06/03/2025	10/07/2023	2023/2017827
	10/03/2025	2025/674655

II. CONSIDERACIÓNS LEGAIS E TÉCNICAS

1. Normativa xeral e específica de aplicación

1. Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo (DOG n.º 251, do 29 de decembro), pola que se creou a Axencia como un ente de dereito público, e Decreto 79/2001, do 6 de abril, polo que se aprobou o Regulamento da Axencia (DOG n.º 77, do 20 de abril).
2. Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia, que contempla a natureza da Axencia como unha axencia pública autonómica das previstas no artigo 45 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG n.º 94, do 21 de maio).
3. Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, a partir de agora LPACAP (BOE n.º 236, do 02 de outubro).
4. Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia (DOG n.º 121, do 25 de xuño).
5. Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, a partir de agora RLSG (DOG n.º 20, do 29 de xaneiro).
6. Lei 6/2001, do 29 de xuño, de adecuación da normativa da Comunidade Autónoma de Galicia á Lei 4/1999, do 13 de xaneiro, de modificación da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común (DOG n.º 135, do 12 de xullo).
7. Acordo do 20 de abril de 2022 do Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural, polo que se aproban as bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño das futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para a aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como a correspondente convocatoria, para as anualidades 2022 e 2023 (código de

- procedemento MR701F). O citado acordo publicouse mediante a Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG n.º 105, do 2 de xuño).
8. Resolución da directora xeral da Axencia do 27 de abril de 2023 pola que se estableceron as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas (DOG n.º 89, do 10 de maio).
 9. Resolución do 7 de decembro de 2023 da persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, ditada por delegación do Consello de Dirección, de selección de estratexias de desenvolvemento local e de entidades colaboradoras, así como de distribución de fondos entre as estratexias de desenvolvemento local.
 10. Resolución do 20 de maio de 2024 pola que se rectifican os erros materiais da Resolución do 7 de decembro de 2023 da persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, ditada por delegación do Consello de Dirección, de selección de estratexias de desenvolvemento local e de entidades colaboradoras, así como de distribución de fondos entre as estratexias de desenvolvemento local.

2.Competencia

A competencia para a instrución do procedemento para a selección e aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como para a selección de entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, é da Subdirección de Relacións cos Grupos de Desenvolvemento Rural, segundo o artigo 15 das bases reguladoras aprobadas o 20 de abril de 2022 polo Consello de Dirección da Axencia para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, publicadas mediante a Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG n.º 105, do 2 de xuño).

Segundo o artigo 20.7 das citadas bases reguladoras, a persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, por delegación do Consello de Dirección desta, é a competente para a aprobación das estratexias de desenvolvemento local, das que forman parte os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, aplicables na execución das citadas estratexias.

3.Valoración da documentación presentada polo GDR.

Tras a instrución do procedemento conséntase que:

-A entidade colaboradora GDR 07 Asociación Grupo de Desenvolvemento Rural Valdeorras na intervención Leader de Galicia para o período 2023-2027 seleccionada pola Resolución do 7 de decembro de 2023, rectificada pola Resolución do 20 de maio de 2024, presentou ante a Axencia as normas para a xestión das estratexias de desenvolvemento local, en particular, o Plan de xestión e os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das estratexias de desenvolvemento local.

-Que as normas referidas á estratexia do GDR 07 Asociación Grupo de Desenvolvemento Rural Valdeorras conteñen, ben na súa primeira versión, ben na modificada revisada tecnicamente pola Axencia, os límites de axuda pública máxima, os criterios de selección e priorización dos proxectos (baremo, regras para a asignación das porcentaxes de axuda pública e procedemento de priorización e

selección dos proxectos que contén coa verificación favorable do informe de control de elixibilidade por parte da Axencia), así como as limitacións sectoriais e fan referencia aos mecanismos que garanten os principios de obxectividade, publicidade, imparcialidade e libre concorrência, aos procesos de toma de decisións e aos procedementos de contratación, e o procedemento para evitar conflitos de intereses nos membros dos órganos de avaliación e decisión do GDR.

-Que as ditas normas foron aprobadas polo órgano competente do GDR.

En definitiva, o GDR seleccionado adecuou os procedementos de selección de proxectos ao disposto nos artigos 16 a 21 da Resolución do 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, en particular, ás regras de puntuación e procedemento de selección dos investimentos subvencionables para operacións en apoio de terceiras persoas.

Tendo en conta os antecedentes e consideracións sinaladas,

PROPOÑO

Que se aprrobe o Plan de xestión e os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das estratexias de desenvolvemento local do GDR 07 Asociación Grupo de Desenvolvemento Rural Valdeorras que figuran como anexo deste documento.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
A subdirectora de Relacións cos Grupos de Desenvolvemento Rural
Francisca María Gago Guillán

Tendo en conta o anterior, RESOLVO:

Aprobar a proposta da Subdirectora de Relacións cos GDR nos seus propios termos.

Contra esta resolución, que pon fin á vía administrativa, poderá interporse recurso potestativo de reposición ante o Consello de Dirección da Axencia, no prazo dun mes contado desde o día seguinte ao da notificación, ou ben directamente recurso contencioso administrativo ante o Xulgado do Contencioso-Administrativo de Compostela, no prazo de dous meses contados igualmente desde o día seguinte ao da notificación. Tamén poderá interpoñerse calquera outro recurso que se estime oportuno.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
O Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural
(P.D.: art. 20.7 das bases reguladoras do 20.04.2022)
A directora xeral da Axencia
María Paz Rodríguez Rivera

ESTRATEGIA DE DESENVOLVEMENTO LOCAL PARTICIPATIVO LEADER 2023-2027

ASOCIACIÓN GDR VALDEORRAS

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

APARTADOS

H. OBXECTIVOS e I. PLAN DE ACCIÓN

CONTIDO

ÍNDICE DE TÁBOAS (3)

CONSIDERACIÓNS PREVIAS (4)

H. OBXECTIVOS (6)

H.1. OBXECTIVOS XERAIS (8)

H.2. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS (9)

H.3. INDICADORES PARA O SEGUIMENTO DO NIVEL DE CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS (15)

I. PLAN DE ACCIÓN (23)

I.1. PLAN DE XESTIÓN (23)

I.2. LIÑAS ESTRATÉXICAS E MEDIDAS OU LIÑAS DE ACTUACIÓN (33)

I.3. PROXECTOS E ACCIÓNS ESPECÍFICAS CON IMPACTO SIGNIFICATIVO (37)

I.4. ACTUACIÓNS PROPIAS DE ANIMACIÓN A REALIZAR POLO GRUPO (39)

I.5. PLAN DE FORMACIÓN DO GDR (43)

I.6. PLAN DE COOPERACIÓN E TRABALLO EN REDE CON OUTROS GDR E ENTIDADES (54)

I.7. PLANIFICACIÓN TEMPORAL (65)

I.8. NORMAS DE XESTIÓN E BAREMO (66)

I.9. PLAN FINANCEIRO (129)

I.10. PLAN DE SEGUIMENTO E AVALIACIÓN (130)

Índice de táboas

Táboa 1. Relación priorizada dos obxectivos xerais da estratexia	8
Táboa 2. Relación priorizada dos obxectivos específicos da estratexia	9
Táboa 3. Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos	15
Táboa 4. Liñas estratéxicas e medidas ou propostas de actuación	33
Táboa 5. Proxectos e accións específicas con impacto significativo	37
Táboa 6. Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo	41
Táboa 7. Plan de formación.....	52
Táboa 8. Plan de cooperación e traballo en rede	61
Táboa 9. Planificación temporal dos proxectos e actividades	65

CONSIDERACIÓNS PREVIAS

O regulamento (UE) 2021/1060 do Parlamento Europeo e do Consello, do 24 de xuño, no seu Título III destina o Capítulo II ao desenvolvemento local participativo. Dita normativa define os posibles apoios financeiros, fixa o contido das estratexias de desenvolvemento local e a súa selección, establece as tarefas e condicións dos grupos de desenvolvemento rural como entidades encargadas de concibir e levar á práctica as estratexias, e finalmente, determina os posibles tipos de axuda, etc..

O desenvolvemento local participativo é o instrumento de política territorial que consiste en ceder a iniciativa de planificación ás comunidades locais, organizadas en asociacións público-privadas, que elaboran e executan unha estratexia de desenvolvemento para un territorio determinado aproveitando os seus propios recursos.

No mesmo consolídase que a formulación do desenvolvemento local participativo, denominado «Leader» no marco do Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (FEADER), ou calquera outro instrumento territorial de apoio a iniciativas deseñadas polos Estados membros, debe basearse nas estratexias de desenvolvemento territorial e local.

Conforme o artigo 2 do regulamento (UE) 2021/2115, polo que se establecen normas en relación coa axuda aos plans estratéxicos que deben elaborar os Estados membros no marco da PAC (regulamento PEPAC), establécese que o Desenvolvemento Local Participativo aplicárase a axuda financiada polo FEADER. Concretamente regúlase a través do artigo 77 que ordena a concesión de axudas á cooperación nas que se inclúen a preparación e execución das Estratexias de Desenvolvemento Local Participativo definidas conforme ao regulamento 2021/1060.

Conforme ao indicado, é esencial que os grupos de acción local, que representan os intereses das comunidades locais, se encarguen do deseño e a execución das estratexias de desenvolvemento local participativo. Con todo, as estratexias territoriais deben desenvolverse e apoiarse baixo a responsabilidade das autoridades ou organismos pertinentes, sendo as mesmas as encargadas da súa selección. Polo tanto, a autoridade de xestión ou órgano que conteña as competencias neste ámbito, no caso actual a Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (AGADER), definirá os criterios de selección das devanditas estratexias.

Este instrumento, polo tanto, continúa e afonda nunha nova etapa as experiencias das súas antecesoras Leader I (1989-1993), Leader II (1994-1999), Leader PLUS (2000-2006), enfoque Leader (2007-2013) e Leader (2014-2020).

Segundo recolle o Anexo C das “bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradas na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño das futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo FEADER, e para a aprobación de estratexias de desenvolvemento local.

A proposta de Estratexia de desenvolvemento local da Asociación GDR VALDEORRAS presenta os apartados **H-OBXECTIVOS** e **I-PLAN DE ACCIÓN** co contido que se indica a continuación:

H. Obxectivos

A partir das conclusións obtidas nas epígrafes anteriores, defínense os obxectivos que se pretenden acadar coa estratexia, ordenándoos de xeito xerárquico.

I. Plan de acción

Como resultado final, descríbese un plan de acción que inclúe, o seguinte contido:

- Identificación das **liñas estratéxicas e propostas de actuación** para a consecución dos obxectivos definidos no punto anterior.
- Identificación de **proxectos que terán un impacto significativo** nos obxectivos e liñas estratéxicas de actuación, identificando novos servizos, produtos e intervencións necesarios para o desenvolvemento local.
- Programación das **actuacións propias de animación** para realizar polo grupo.
- **Plan de formación** cunha planificación dos cursos, na que conste o diagnóstico do mercado laboral do territorio, a identificación dos sectores aos que se dirixirán as actividades formativas e os requisitos mínimos para a selección do persoal formador e do alumnado.
- **Plan de cooperación con outros GDR e entidades**, onde se identifiquen as sinerxías con outros grupos ou territorios e as fórmulas de colaboración futuras mediante proxectos de cooperación ou novas formas de colaboración e accións concretas para desenvolver.
- **Normas para a xestión** da estratexia de desenvolvemento local, en particular, o plan de xestión e criterios de selección aplicables.
- **Plan financeiro** do gasto público previsto.
- **Plan de Seguimento.**

H. Obxectivos

O Desenvolvemento Local Participativo é o instrumento de política territorial que responde ao reto principal de conseguir un desenvolvemento equilibrado, utilizando os principios metodolóxicos Leader. O método Leader consiste en ceder a iniciativa de planificación ás comunidades locais, que, organizadas en asociacións público-privadas como os Grupos de desenvolvemento rural, elaboran e executan unha estratexia de desenvolvemento para un territorio determinado aproveitando os seus recursos. Este enfoque ascendente implica un reto de dinamización social para conseguir unha maior implicación da poboación na solución dos problemas comúns que lles afectan e un maior compromiso nas actuacións que proxectan e débese traducir nun aumento da gobernanza local.

A estratexia de desenvolvemento local é o documento a través do cal o territorio quere destacar esta gobernanza e polo tanto a liña de acción a seguir para acadar os obxectivos que o territorio se propoña para rachar cos desequilibrios propios do territorio rural.

Para iso, e sempre tendo en conta as principais directrices europeas, os GDRs deben de delimitar cales son os seu principais obstáculos e cales son as apostas estratéxicas para resolver os mesmos, sempre tendo en conta que o que pretende en todo caso é:

- Fomentar a creación de emprego, atendendo ás necesidades dos sectores tradicionais agrícola, gandeiro, e forestal, así como o apoio ás PEMES noutras actividades en apoio á diversificación da economía rural, favorecendo á formación, á innovación e ao emprendemento.
- Utilización eficiente dos recursos naturais e o mantemento, conservación e recuperación do patrimonio cultural, histórico, arquitectónico e medio ambiental e a súa valorización e explotación sostible.
- Mellora dos servizos públicos e a calidade de vida, que axude a paliar o déficit de oportunidades respecto do medio urbano, con especial atención á poboación máis desfavorecida ou en risco de exclusión.

Para o establecemento dos obxectivos que se definen deseguido tívose en conta de xeito preferente a análise socioeconómica realizada na fase previa á redacción desta epígrafe (Epígrafe B) xunto coas conclusión extraídas no proceso participativo relacionado no Epígrafe A.

Esta fase de definición estratéxica dou como consecuencia unha DAFO que se relaciona a continuación e cuxo resultados son os que, ben para potenciar os seus valores

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

positivos ou para corrixir os desequilibrios provintes dos seus valores negativos, téñense en conta á hora de xustificar cada obxectivo xeral ou específico.

DAFO			
Debilidades		Ameazas	
1	Elevada dispersión territorial concentrándose a actividade nos dous principais núcleos urbanos	1	Dificultades normativas, principalmente ambientais, para facilitar á industria extractiva da lousa
2	O conxunto das empresas está excesivamente atomizado e non hai apenas PEMES que xeren emprego neto	2	O territorio está lonxe das principais urbes con dinamismo económico
3	Pouca densidade de empresas/explotacións relacionadas co sector primario máis aló daquelas vinculadas ao sector vitivinícola	3	A poboación local descoñece o potencial do territorio o que impide unha clara aposta interior por emprender no mesmo
4	Non existe (con excepción do sector do viño e algunha recente aposta polo sector apícola) industria de transformación agroalimentaria	4	A actividade mineira crea de xeito indirecto un problema de degradación da paisaxe
5	Pese ao potencial forestal, existe pouca industria de transformación da madeira	5	O envellecemento dos propietarios de viñado e o seu cese de actividade pode levar a unha deslocalización dos dereitos de plantación
6	Abandono da terra agraria que deriva na aparición de problemas ambientais (incendios forestais)	6	A escasa política de cooperación existente fai que as decisións de territorio se tomen dende unha perspectiva individualista
7	Degradación por abandono de localizacións de alto valor paisaxístico con fins turísticos ou de aproveitamento doutros recursos relacionados	7	A baixa conectividade a internet pola carencia de fibra óptica nas áreas máis rurais
8	Nulo desenvolvemento da oferta turística relacionada co potencial vitivinícola		
9	Baixa formación en aptitudes profesionais dos máis mozos, destacando aqueles que pretenden vincularse ao sector turístico		

Fortalezas		Oportunidades	
1	O peso da industria vinculado á extracción da lousa crea un entorno con rendas altas e con potencial inversor	1	O Camiño de Inverno como motor turístico do territorio
2	A formación na extracción da lousa e o sector mineiro é alta, polo cal se posibilita unha fácil adaptabilidade á modernización do sector	2	A importancia da Veiga como punto importante do turismo astronómico. Tamén o tirón relacionado co macizo de Pena de Trevinca
3	O potencial agrario relacionado co sector da castaña, sendo dos principais territorios en volume de produción	3	Existencia de nichos de mercado no sector turístico, ao ser unha zona con marxe de desenvolvemento
4	Boas instalacións, oferta e organización dos servizos públicos orientados á poboación máis desfavorecida dende o punto de vista social (vellez, infancia, etc.).	4	O turismo enogastronómico relacionado coa xestión do sector vitivinícola e a existencia da DO Valdeorras.
5	Proximidade ao mercado da meseta pola súa proximidade con Castela León	5	O nicho de mercado existente para emprender no sector do castiñeiro, tanto no ámbito da castaña como froito, como no ámbito madeirable.
6	Importante catálogo de recursos turísticos relacionados co Patrimonio natural (Pena Trevinca, Parque da serra da Enciña, etc.) e co Patrimonio histórico (Ponte de Sobrado, etc.).	6	A volta ao rural de xente moza buscando novas iniciativas nunha regresión demográfica das grandes urbes (volta de Ourense)
7	A entrada en Galicia do "Camiño de Inverno"	7	A conciencia de conservar o entorno natural logo da última vaga de incendios
8	A DO Valdeorras e todo o relacionado co mercado do viño		

H.1. Obxectivos xerais

Táboa 1. Relación priorizada dos obxectivos xerais da estratexia

Orde	Obxectivos xerais
1º	PROGRAMA DE FOMENTO DA ACTIVIDADE COMERCIAL NO RURAL
2º	PROGRAMA DE INSERCIÓN LABORAL NO RURAL DIRIXIDO A COLECTIVOS CON DIFICULTADES DE ACCESO AO MERCADO LABORAL
3º	PROGRAMA DE AMPLIACIÓN DE SERVIZOS Á POBOACIÓN DO RURAL DE VALDEORRAS
4º	PROGRAMA DE CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR E LABORAL NO RURAL DE VALDEORRAS
5º	PROGRAMA DE MELLORA DE SERVIZOS E INFRAESTRUTURAS CULTURAIS E RECREATIVAS NAS ZONAS RURAIS DE VALDEORRAS

6º	PROGRAMA PARA A REDUCCIÓN DA CONTAMINACIÓN DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS
7º	PROGRAMA PARA A MELLORA DA EFICIENCIA ENERXÉTICA DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS
8º	PROGRAMA PARA A PROTECCIÓN, PRESERVACIÓN E RECUPERACIÓN DE ESPAZOS NATURAIS NAS TERRAS DE VALDEORRAS
9º	PROGRAMA PARA O DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO DO MEDIO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DO TURISMO
10º	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA ECONOMÍA COLABORATIVA NO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS
11º	PROGRAMA PARA O FOMENTO DO EMPREGO AUTÓNOMO
12º	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA INNOVACIÓN TECNOLÓXICA
13º	PROGRAMA PARA A MELLORA DA TRANSFORMACIÓN E A COMERCIALIZACIÓN DE PRODUTOS DO SECTOR AGROALIMENTARIO E PRODUCIÓNS AGROALIMENTARIAS
14º	PROGRAMA PARA MODERNIZACIÓN DO TECIDO ECONÓMICO DO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DA TRANSFERENCIA DE COÑECEMENTO
15º	RECUPERACIÓN DE TERRAS
16º	FOMENTO DA COOPERACIÓN

H.2. Obxectivos específicos

Táboa 2. Relación priorizada dos obxectivos específicos da estratexia

Orde	Obxectivos específicos	Obxectivo(os) xeral(is) ao(s) que se vincula
1º	1.1 Creación e investimento en actividades comerciais vinculadas á venda de bens de primeira necesidade. 1.2 Creación e investimento en actividades de venda ambulante. 1.3 Creación e investimento en actividades comerciais vinculadas á venda de produtos dirixidos a turistas. 1.4 Adecuación de espazos para o emprendemento comercial no rural. 1.5 Potenciación das accións promovidas por produtores primarios ou artesáns encamiñadas á vinculación do seu sector co turismo. 1.6 Promoción e venda conxunta de produtos ecolóxicos.	PROGRAMA DE FOMENTO DA ACTIVIDADE COMERCIAL NO RURAL
2º	2.1 Formación promovida polo GDR vinculada á viticultura e á restauración, á	PROGRAMA DE INSERCIÓN LABORAL NO RURAL DIRIXIDO A

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

	colocación de lousa e á conservación de produtos agrícolas. 2.2. Formación promovida polo GDR en novas tecnoloxías aplicadas á empresa, internet, comercio electrónico, etc.. 2.3. Formación promovida polo GDR para o emprendemento, creación de empresas e autoemprego.	COLECTIVOS CON DIFICULTADES DE ACCESO AO MERCADO LABORAL
3º	3.1 Creación, mellora ou ampliación de servizos que favorezan a mobilidade, a accesibilidade e o benestar social. 3.2 Apoio á posta en marcha de servizos asistenciais. 3.3 Investimentos para a mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e comunicación (TIC), así como o seu uso no medio rural. 3.4. Servizos de proximidade.	PROGRAMA DE AMPLIACIÓN DE SERVIZOS Á POBOACIÓN DO RURAL DE VALDEORRAS
4º	4.1 Creación e investimento de iniciativas que favorezan a conciliación da vida familiar e laboral, a través da posta en marcha de servizos para o lecer, a atención e o coidado de nenos, maiores e persoas dependentes. 4.2 Apoio ás iniciativas que oferten solucións innovadoras á problemática de comunicación e transporte do territorio.	PROGRAMA DE CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR E LABORAL NO RURAL DE VALDEORRAS
5º	5.1 Investimentos en actividades culturais e recreativas en zonas rurais. 5.2 Apoio a recuperación de oficios e saberes tradicionais. 5.3 Apoio á posta en valor de áreas de alto valor ambiental para o desfrute e uso educativo. 5.4 Estudos do patrimonio da comarca e a súa catalogación. 5.5 Análise dos recursos territoriais da comarca.	PROGRAMA DE MELLORA DE SERVIZOS E INFRAESTRUTURAS CULTURAIS E RECREATIVAS NAS ZONAS RURAIS DE VALDEORRAS

6º	6.1 Creación e investimento en iniciativas que reduzan os efectos contaminantes da extracción da lousa. 6.2 Creación e investimento en iniciativas que teñan por obxecto aproveitar ou reutilizar os subprodutos obtidos á través da extracción de lousa, por exemplo, prefabricados para a construción, cerámica, gres, materiais compostos, etc.. 6.3 Promover prácticas agrícolas que contribúan á redución e optimización do uso de insumos tales como fitosanitarios, fertilizantes, auga, enerxía, etc..	PROGRAMA PARA A REDUCIÓN DA CONTAMINACIÓN DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS
7º	7.1 Dinamización da poboación cara á implantación de sistemas de eficiencia enerxética e enerxías renovables. 7.2 Investimentos en sistemas de eficiencia e aforro enerxético en empresas e servizos privados, por exemplo: no sector industrial, vitivinícola, a construción e a hostalería. 7.3 Investimentos para o uso da madeira como materia prima e fonte de enerxía. 7.4 Investimentos en sistemas de eficiencia enerxética ou implantación de enerxías renovables en infraestruturas de uso público. 7.5 Apoio á utilización de enerxías renovables en prevención do cambio climático. 7.6 Utilización de enerxías renovables e mellora da eficiencia enerxética. 7.7 Reforzar a implantación de tecnoloxías de aforro de enerxía. 7.8 Favorecer o aproveitamento da biomasa como fonte de enerxía nos fogares e nas instalacións públicas.	PROGRAMA PARA A MELLORA DA EFICIENCIA ENERXÉTICA DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS

8º	8.1 Mantemento, recuperación e rehabilitación dos terreos que lindan con explotacións extractivas, especialmente a minería da lousa, ou que finalicen a súa explotación. 8.2 Creación ou investimento en iniciativas que promovan un uso alternativo dos recursos do monte e apoio á conservación e mellora das masas forestais. 8.3 Recuperación de recursos naturais degradados, ou en perigo para o seu mantemento. 8.4. Apoio a conservación e mantemento das áreas naturais protexidas REDE NATURA 2.000 e Rede de Espazos naturais galegos.	PROGRAMA PARA A PROTECCIÓN, PRESERVACIÓN E RECUPERACIÓN DE ESPAZOS NATURAIS NAS TERRAS DE VALDEORRAS
9º	9.1 Investimentos para uso público en infraestruturas recreativas, información turística e infraestruturas de turismo a pequena escala. 9.2 Creación e investimento en iniciativas turísticas cuxa actividade estea vinculada aos elementos de carácter senlleiro do territorio (como a erra da Enciña, o Camiño de Santiago de Inverno e a Vía Nova). 9.3 Creación e investimento en iniciativas turísticas vinculadas a prácticas deportivas, turismo fluvial e de montaña, caza e pesca e medio natura. 9.4 Creación e investimento en empresas turísticas, con especial consideración ás vinculadas ao turismo enogastronómico e forestal. 9.5 Potenciar o traballo en rede dos distintos sectores territoriais para a creación de paquetes turísticos comarcais. 9.6 Apoiar a realización de estudos sobre as posibilidade de desenvolver produtos turísticos no territorio.	PROGRAMA PARA O DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO DO MEDIO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DO TURISMO

10º	10.1 Creación e investimento en iniciativas que se desenvolvan no marco da economía colaborativa. 10.2 Apoio para a posta en marcha de colaboracións entre municipios que comparten recursos, e entre zonas rurais e urbanas, ao obxecto de estimular a mutualización de servizos ou outra forma de cooperación nos servizos á poboación.	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA ECONOMÍA COLABORATIVA NO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS
11º	11.1 Promoción e axudas á creación de emprego autónomo, especialmente para os colectivos máis vulnerables. 11.2 Creación e modernización das actividades non agrarias de autónomo profesional. 11.3 Atraer aos mozos agricultores e facilitar a súa implantación como autónomos nas zonas rurais. 11.4 Potenciar o emprendemento autónomo e atraer e reter o talento innovador nas zonas rurais.	PROGRAMA PARA O FOMENTO DO EMPREGO AUTÓNOMO
12º	12.1 Accións de animación e sensibilización promovida polo GDR, para a implementación de accións de I+D+i, en todos os sectores produtivos que empreguen a tecnoloxía en especial aquela vinculada IA. 12.2 Apoio á innovación para a creación de emprego e o emprendemento, apoio a innovación tecnolóxica. 12.3 Asistencia técnica, e apoio ás empresas que incorporen tecnoloxía de última xeneración nos seus procesos. 12.4 Axuda aos proxectos que empregando medios tecnolóxicos aumenten a capacidade técnica e de coñecemento á comarca, que permita fomentar a dinamización económica ao aplicar datos científicos a oficios.	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA INNOVACIÓN TECNOLÓXICA
13º	13.1 Investimentos para a valorización de produtos locais de calidade	

	(castañas, mel, arandos, produtos cárnicos, etc.). 13.2 Investimentos que favorezan o desenvolvemento da cadea de distribución no sector agroalimentario. 13.3 Investimentos para a implementación de sistemas de trazabilidade aplicados ás producións agroalimentarias e a industria agroalimentaria.	PROGRAMA PARA A MELLORA DA TRANSFORMACIÓN E A COMERCIALIZACIÓN DE PRODUTOS DO SECTOR AGROALIMENTARIO E PRODUCIÓNS AGROALIMENTARIAS
14º	14.1 Plan de dinamización comarcal para a creación e investimento en iniciativas que trasladen experiencias de boas prácticas de modo intersectorial. 14.2 Creación e investimento en iniciativas que trasladen experiencias de boas prácticas de modo intersectorial. 14.3 Creación e investimento en iniciativas que apliquen experiencias innovadoras desenvolvidas noutros GDR.	PROGRAMA PARA MODERNIZACIÓN DO TECIDO ECONÓMICO DO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DA TRANSFERENCIA DE COÑECEMENTO
15º	15.1 Recuperar terras para cultivos agroecolóxicos, recuperación de cultivos, saberes e técnicas tradicionais. 15.2 Estimular a economía promovendo iniciativas que contribúan e consideren a necesidade de pasar a unha economía baixa en carbono capaz de adaptarse ao cambio climático, promovendo o uso de enerxías renovables e mellorando a eficiencia enerxética. 15.3 Garantir a sustentabilidade da actividade nas zonas rurais mediante prácticas que garantan a sustentabilidade a través dun coidado e uso adecuados dos recursos naturais. 15.4 Favorecer a primeira transformación da madeira. 15.5 Investimentos en transformación e comercialización de produtos forestais.	PROGRAMA PARA A RECUPERACIÓN DE TERRAS AGRARIAS

	15.6 Apoio á valorización da madeira como materia prima renovable e ecolóxica. 15.7 Favorecer o uso do monte para ganderías extensivas. 15.8 Favorecer o uso e aproveitamento da multifuncionalidade do monte (mel, resina, plantas, froitos, usos recreativos, etc.).	
16º	16.1 Coñecer e por en marcha metodoloxías de traballo que demostraran a súa efectividade noutros territorios a fin de acadar obxectivos comúns. 16.2 Establecer cooperación que fortalezan sectores cuxo mercado requira necesariamente unha proxección territorial mais ampla.	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA COOPERACIÓN

H.3. Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos

Táboa 3. Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos

Obxectivos xerais			
Nº	Obxectivo	Indicador	Unidade de medida
OX1	PROGRAMA DE FOMENTO DA ACTIVIDADE COMERCIAL NO RURAL	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 21 I2: 650.000 € I3: 1.050.000 € I4: 68 I5: 15
OX2	PROGRAMA DE INSERCIÓN LABORAL NO RURAL DIRIXIDO A COLECTIVOS CON DIFICULTADES DE ACCESO AO MERCADO LABORAL	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 12 I2: 240.000 € I3: 630.000 € I4: 21 I5: 6

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

OX3	PROGRAMA DE AMPLIACIÓN DE SERVIZOS Á POBOACIÓN DO RURAL DE VALDEORRAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 9 I2: 205.000 € I3: 465.000 € I4: 10 I5: 3
OX4	PROGRAMA DE CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR E LABORAL NO RURAL DE VALDEORRAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 6 I2: 195.000 € I3: 305.000 € I4: 6 I5: 3
OX5	PROGRAMA DE MELLORA DE SERVIZOS E INFRAESTRUTURAS CULTURAIS E RECREATIVAS NAS ZONAS RURAIS DE VALDEORRAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 11 I2: 365.000 € I3: 795.000 € I4: 21 I5: 9
OX6	PROGRAMA PARA A REDUCIÓN DA CONTAMINACIÓN DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 4 I2: 78.000 € I3: 128.000 € I4: 6 I5: 1
OX7	PROGRAMA PARA A MELLORA DA EFICIENCIA ENERXÉTICA DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 8 I2: 350.000 € I3: 710.000 € I4: 3 I5: 1
OX8	PROGRAMA PARA A PROTECCIÓN, PRESERVACIÓN E RECUPERACIÓN DE	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada	I1: 14 I2: 750.000 € I3: 1.025.500 € I4: 6

	ESPAZOS NATURAIS NAS TERRAS DE VALDEORRAS	Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I5: 2
OX9	PROGRAMA PARA O DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO DO MEDIO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DO TURISMO	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 21 I2: 775.000 € I3: 1.300.000 € I4: 35 I5: 15
OX10	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA ECONOMÍA COLABORATIVA NO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 6 I2: 190.000 € I3: 290.000 € I4: 16 I5: 3
OX11	PROGRAMA PARA O FOMENTO DO EMPREGO AUTÓNOMO	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 23 I2: 925.000 € I3: 1.780.000 € I4: 68 I5: 15
OX12	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA INNOVACIÓN TECNOLÓXICA	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados Indicador 5: Empregos creados	I1: 12 I2: 450.000 € I3: 975.000 € I4: 26 I5: 10
OX13	PROGRAMA PARA A MELLORA DA TRANSFORMACIÓN E A COMERCIALIZACIÓN DE PRODUTOS DO SECTOR AGROALIMENTARIO E	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Investimento inducido Indicador 4: Empregos consolidados	I1: 14 I2: 525.000 € I3: 964.000 € I4: 23 I5: 8

	PRODUCCIÓN AGROALIMENTARIAS	Indicador 5: Empleos creados	
OX14	PROGRAMA PARA MODERNIZACIÓN DO TECIDO ECONÓMICO DO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DA TRANSFERENCIA DE COÑECEMENTO	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Inversión inducida Indicador 4: Empleos consolidados Indicador 5: Empleos creados	I1: 8 I2: 250.000 € I3: 425.000 € I4: 68 I5: 15
OX15	PROGRAMA PARA A RECUPERACIÓN DE TERRAS AGRARIAS	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Inversión inducida Indicador 4: Empleos consolidados Indicador 5: Empleos creados	I1: 6 I2: 250.000 € I3: 535.000 € I4: 6 I5: 3
OX16	PROGRAMA PARA O FOMENTO DA COOPERACIÓN	Indicador 1: Nº de actividades / operacións subvencionadas Indicador 2: Axuda total destinada Indicador 3: Inversión inducida Indicador 4: Empleos consolidados Indicador 5: Empleos creados	I1: 2 I2: 250.000 € I3: 425.000 € I4: 3 I5: 1

Obxectivos específicos

OE1	1.1 Creación e investimento en actividades comerciais vinculadas á venda de bens de primeira necesidade.
	1.2 Creación e investimento en actividades de venda ambulante.
	1.3 Creación e investimento en actividades comerciais vinculadas á venda de produtos dirixidos a turistas.
	1.4 Adecuación de espazos para o emprendemento comercial no rural.
	1.5 Potenciación das accións promovidas por produtores primarios ou artesáns encamiñadas á vinculación do seu sector co turismo.
	1.6 Promoción e venda conxunta de produtos ecolóxicos.
INDICADORES ESPECÍFICOS	
Mellora da renda agraria	
Aumento do número de mercados de proximidade	
Aumento do número de explotacións en ecolóxico	
Aumento no número de pernactacións turísticas	
OE2	2.1 Formación promovida polo GDR vinculada á viticultura e á restauración, á colocación de lousa e á conservación de produtos agrícolas.
	2.2 Formación promovida polo GDR en novas tecnoloxías aplicadas á empresa, internet, comercio electrónico, etc..
	2.3 Formación promovida polo GDR para o emprendemento, creación de empresas e autoemprego.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de beneficiarios da formación
	Número de empresas creadas polos asistentes á formación
	Número de empresas que aplican ferramentas de comercio electrónico
OE3	3.1 Creación, mellora ou ampliación de servizos que favorezan a mobilidade, a accesibilidade e o benestar social.
	3.2 Apoio á posta en marcha de servizos asistenciais.
	3.3 Investimentos para a mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e comunicación (TIC), así como o seu uso no medio rural.
	3.4 Servizos de proximidade.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de beneficiarios do servizo
	Número de dependentes atendidos
OE4	4.1 Creación e investimento de iniciativas que favorezan a conciliación da vida familiar e laboral, a través da posta en marcha de servizos para o lecer, a atención e o coidado de nenos, maiores e persoas dependentes.
	4.2 Apoio ás iniciativas que oferten solucións innovadoras á problemática de comunicación e transporte do territorio.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de familias beneficiarias
	Número de persoas (colectivos de atención) beneficiarios

OE5	5.1 Investimentos en actividades culturais e recreativas en zonas rurais.
	5.2 Apoio á recuperación de oficios e saberes tradicionais.
	5.3 Apoio á posta en valor de áreas de alto valor ambiental para o desfrute e uso educativo.
	5.4 Estudos do patrimonio da comarca e a súa catalogación.
	5.5 Análise dos recursos territoriais da comarca.
INDICADORES ESPECÍFICOS	
Número de elementos patrimoniais catalogados	
Número de elementos patrimoniais rehabilitados	
OE6	6.1 Creación e investimento en iniciativas que reduzan os efectos contaminantes da extracción da lousa.
	6.2 Creación e investimento en iniciativas que teñan por obxecto aproveitar ou reutilizar os subprodutos obtidos a través da extracción de lousa, por exemplo, prefabricados para a construción, cerámica, gres, materiais compostos, etc..
	6.3 Promover prácticas agrícolas que contribúan á redución e optimización do uso de insumos tales como fitosanitarios, fertilizantes, auga, enerxía, etc..
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Nivel % de contaminación
Número de explotacións acollidas ás novas prácticas	
OE7	7.1 Dinamización da poboación cara á implantación de sistemas de eficiencia enerxética e enerxías renovables.
	7.2 Investimentos en sistemas de eficiencia e aforro enerxético en empresas e servizos privados, por exemplo: no sector industrial, vitivinícola, a construción e a hostalería.
	7.3 Investimentos para o uso da madeira como materia prima e fonte de enerxía.
	7.4 Investimentos en sistemas de eficiencia enerxética ou implantación de enerxías renovables en infraestruturas de uso público.
	7.5 Apoio á utilización de enerxías renovables en prevención do cambio climático.
	7.6 Utilización de enerxías renovables e mellora da eficiencia enerxética.
	7.7 Reforzar a implantación de tecnoloxías de aforro de enerxía.
	7.8 Favorecer o aproveitamento da biomasa como fonte de enerxía nos fogares e nas instalacións públicas.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Redución do gasto enerxético na Comarca
Número de empresas/particulares que empregan enerxías renovables	
OE8	8.1 Mantemento, recuperación e rehabilitación dos terreos que lindan con explotacións extractivas, especialmente a minería da lousa, ou que finalicen a súa explotación.
	8.2 Creación ou investimento en iniciativas que promovan un uso alternativo dos recursos do monte e apoio á conservación e mellora das masas forestais.
	8.3 Recuperación de recursos naturais degradados, ou en perigo para o seu mantemento.
	8.4. Apoio a conservación e mantemento das áreas naturais protexidas REDE NATURA 2.000 e Rede de Espazos naturais galegos.

INDICADORES ESPECÍFICOS	
	Hectáreas de área naturais en actuacións Leader
OE9	9.1 Investimentos para uso público en infraestruturas recreativas, información turística e infraestruturas de turismo a pequena escala.
	9.2 Creación e investimento en iniciativas turísticas cuxa actividade estea vinculada aos elementos de carácter senlleiro do territorio (como a Serra da Enciña, o Camiño de Santiago de Inverno e a Vía Nova).
	9.3 Creación e investimento en iniciativas turísticas vinculadas a prácticas deportivas, turismo fluvial e de montaña, caza e pesca e medio natural.
	9.4 Creación e investimento en empresas turísticas, con especial consideración ás vinculadas ao turismo enogastronómico e forestal.
	9.5 Potenciar o traballo en rede dos distintos sectores territoriais para a creación de paquetes turísticos comarcais.
	9.6 Apoiar a realización de estudos sobre a posibilidade de desenvolver produtos turísticos no territorio.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de turistas que visitan a comarca
	Número de pernoctacións turísticas
	Número de creación de produtos turísticos
OE10	10.1 Creación e investimento en iniciativas que se desenvolvan no marco da economía colaborativa.
	10.2 Apoio para a posta en marcha de, colaboracións entre municipios que comparten recursos, e entre zonas rurais e urbanas, ao obxecto de estimular a mutualización de servizos ou outra forma de cooperación nos servizos á poboación.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de municipios participantes
OE11	Número de entidades privadas participantes
	11.1 Promoción e axudas á creación de emprego autónomo, especialmente para os colectivos máis vulnerables.
	11.2 Creación e modernización de todo tipo de empresas non agrarias de autónomo profesional.
	11.3 Atraer aos mozos agricultores e facilitar a súa implantación como autónomos nas zonas rurais.
	11.4 Potenciar o emprendemento e atraer e reter o talento innovador nas zonas rurais.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Mellora do mercado de traballo xuvenil
	Número de novos autónomos no territorio
	Número de novos autónomos agrarios
OE12	12.1 Accións de animación e sensibilización promovida polo GDR, para a implementación de accións de I+D+i, en todos os sectores produtivos que empreguen a tecnoloxía en especial aquela vinculada IA..

	12.2 Apoio á innovación para a creación de emprego e o emprendemento, apoio a innovación tecnolóxica. 12.3 Asistencia técnica, e apoio ás empresas que incorporen tecnoloxía de última xeneración nos seus procesos. 12.4 Axuda aos proxectos que empregando medios tecnolóxicos aumenten a capacidade técnica e de coñecemento á comarca, que permita fomentar a dinamización económica ao aplicar datos científicos a oficios.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de empresas que centren a súa produción en elementos innovadores
OE13	13.1 Investimentos para a valorización de produtos locais de calidade (castañas, mel, arandos, produtos cárnicos, etc.). 13.2 Investimentos que favorezan o desenvolvemento da cadea de distribución no sector agroalimentario. 13.3 Investimentos para a implementación de sistemas de trazabilidade aplicados ás producións agroalimentarias e a industria agroalimentaria.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Aumento da produción de produtos locais
	Aumento da comercialización (nacional e internacional) de produtos locais
	Mellora dos datos de venda da IXP e DO
OE14	14.1 Plan de dinamización comarcal para a creación e investimento en iniciativas que trasladen experiencias de boas prácticas de modo intersectorial. 14.2 Creación e investimento en iniciativas que trasladen experiencias de boas prácticas de modo intersectorial. 14.3 Creación e investimento en iniciativas que apliquen experiencias innovadoras desenvolvidas noutros GDR.
	INDICADORES ESPECÍFICOS
	Número de experiencias que se sometan a controis de calidade (en especial os ambientais)
	Número de iniciativas con catálogo/manual de boas prácticas
OE15	15.1 Recuperar terras para cultivos agroecolóxicos, recuperación de cultivos, saberes e técnicas tradicionais. 15.2 Estimular a economía promovendo iniciativas que contribúan e consideren a necesidade de pasar a unha economía baixa en carbono capaz de adaptarse ao cambio climático, promovendo o uso de enerxías renovables e mellorando a eficiencia enerxética. 15.3 Garantir a sustentabilidade da actividade nas zonas rurais mediante prácticas que garantan a sustentabilidade a través dun coidado e uso adecuados dos recursos naturais. 15.4 Favorecer a primeira transformación da madeira. 15.5 Investimentos en transformación e comercialización de produtos forestais. 15.6 Apoio á valorización da madeira como materia prima renovable e ecolóxica. 15.7 Favorecer o uso do monte para ganderías extensivas. 15.8 Favorecer o uso e aproveitamento da multifuncionalidade do monte (mel, resina, plantas, froitos, usos recreativos, etc.).

INDICADORES ESPECÍFICOS	
	Número de hectáreas recuperadas de estado de abandono e/ou ocioso
	Mellora dos índices na lectura da pegada de carbono no territorio
	Descenso na curva de abandono de explotacións agrarias
	Aumento na curva do relevo xeracional agrario
	Número de explotación que produzan en ecolóxico
OE16	16.1 Coñecer e por en marcha metodoloxías de traballo que demostraran a súa efectividade noutros territorios a fin de acadar obxectivos común. 16.2 Establecer cooperación que fortalezan sectores cuxo mercado requira necesariamente unha proxección territorial mais ampla.
INDICADORES ESPECÍFICOS	
	Número de proxectos de cooperación desenvolvidos
	Número de entidades cooperantes

I. Plan de acción

Segundo o Anexo C das bases reguladoras, neste apartado descríbese o plan de acción que inclúe o seguinte contido:

- Plan de xestión.
- Identificación das liñas estratéxicas e propostas de actuación.
- Identificación de proxectos cun impacto significativo nos obxectivos e liñas estratéxicas de actuación.
- Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo.
- Plan de formación cunha planificación dos cursos.
- Plan de cooperación con outros GDR e entidades.

I.1 Plan de xestión.

▪ Órganos competentes

Segundo os estatutos da Asociación GDR Valdeorras:

Título V. Órganos da asociación

Artigo 11. Órganos da asociación

Os órganos colexiados da asociación son, como mínimo, a asemblea xeral, a xunta directiva e as mesas sectoriais.

Os órganos unipersoais son, como mínimo, o/a presidente/a, o/a vicepresidente/a, o/a secretario/a e o tesoureiro/a. Os/As titulares destes órganos son elixidos pola xunta directiva de entre os seus membros, por un período de 4 anos, podendo ser reelixidos.

Artigo 12. **Asemblea Xeral:** composición e funcións

1. A Asemblea Xeral é o órgano supremo de goberno da asociación e estará integrada por todos os asociados/as.

2. A asemblea xeral é o órgano competente sobre os seguintes asuntos:

- a) Aprobación das contas do exercicio anterior e do orzamento do exercicio seguinte.
- b) Aprobación da memoria de actividades e das actividades a realizar.
- c) Solicitud de declaración de utilidade pública.
- d) Establecemento do número, composición e representatividade dos órganos da asociación que se creen.
- e) Nomeamento dos membros da xunta directiva e cesamento anticipado de calquera deles.
- f) Decisión sobre cantas cuestións afecten á boa marcha da entidade que sexan sometidas á súa consideración pola xunta directiva ou polos asociados como rogo ou pregunta.
- g) Constitución de federacións ou integracións nelas.
- h) Acordo da contía das cotas de ingreso e periódicas e a súa forma de pagamento.
A asemblea poderá acordar establecer importes diferentes para asociados públicos e privados. A contía da cota de ingreso será igual á achega fundacional e a asemblea poderá establecer unha actualización anual non superior ao IPC.
- i) Aprobación do regulamento de réxime interior.
- j) Aprobación e modificación dos estatutos sociais.
- k) Disolución da asociación.
- l) Disposición ou alleamento de bens.
- m) Aprobación do cambio de domicilio social da asociación.

Artigo 13. Asemblea Xeral: convocatorias

1. A asemblea xeral reunirase con carácter ordinario cando menos unha vez ao ano para aprobar, como mínimo, as contas e os orzamentos. A convocatoria realizaraa o/a presidente/a con quince días de antelación, polo menos, á data da reunión, achegando a orde do día coa convocatoria.

2. A asemblea xeral reunirase con carácter extraordinario mediante convocatoria do/a presidente/a, por propia iniciativa, por acordo da xunta directiva ou cando o solicite un número de asociados non inferior ao 30 %. A petición dos asociados realizarase mediante escrito dirixido ao/á presidente/a, autorizado coa sinatura dos peticionarios, no que se expoña o motivo da convocatoria e a orde do día. Cando non se convoque transcorridos dez días dende o da petición, os peticionarios poderán facer a convocatoria. A asemblea xeral así convocada poderá desenvolverse elixindo ao inicio

dela un presidente/a e un secretario/a.

3. As asembleas xerais, tanto ordinarias coma extraordinarias, quedarán validamente constituídas en primeira convocatoria cando a elas concorran, presentes ou representados, a maioría dos asociados e, en segunda convocatoria, pasada media hora dende a fixada para a reunión en primeira convocatoria, calquera que sexa o número de asociados concorrentes. En todos os casos deberá cumprirse que os/as representantes do sector privado supoñan como mínimo o 51% dos membros presentes ou representados.

4. De cada unha das reunións realizadas levantarase a correspondente acta, que certificará o/a secretario/a co visto e prace do/a presidente/a.

Artigo 14. Asemblea Xeral: adopción de acordos.

1. Cada asociado terá dereito a un voto.

2. Os acordos sobre os asuntos sinalados nas letras a) a h) do apartado 2 do artigo 12 aprobaranse por maioría simple dos asociados presentes ou representados. Non obstante, requirirase maioría dos dous terzos dos asociados presentes ou representados para decidir sobre os asuntos sinalados nas letras i) a m) do apartado 2 do artigo 12.

3. Os acordos adoptados obrigarán a todos os asociados, incluso aos non asistentes. Os acordos acreditaranse mediante certificacións expedidas polo/a secretario/a co visto e prace do/a presidente/a.

Artigo 15. **Xunta Directiva**: composición.

1. A xunta directiva é o órgano con facultades xestoras, executivas e de representación da asociación.

2. A xunta directiva da asociación estará formada polos/as representantes dos asociados elixidos pola asemblea xeral, en función da pertenza destes a cada mesa sectorial, de acordo coa seguinte representatividade, e estará composta por 21 membros, como máximo 9 de carácter público e os restantes de carácter privado ata cubrir os 21 membros representando os seguintes sectores:

- i. As asociacións de mulleres.
- ii. As asociacións de mozos.
- iii. As asociacións de acción social.
- iv. As asociacións cuxo obxecto social estea relacionado, de xeito prioritario, coa protección, conservación e/ou mellora do ambiente.
- v. As asociacións do sector agrario, incluíndo as organizacións profesionais agrarias.

vi. As asociacións de empresarios e as asociacións profesionais.

vii. As asociacións do sector cultural, educativo ou etnográfico.

3. De acordo coa liña anterior, deberán formar parte da xunta directiva todos os sectores indicados, sempre e cando sexan asociados do GDR e desexen formar parte da xunta directiva.

De non ser así, decidirá a asemblea xeral como proceder para a cobertura das vacantes dalgún sector.

Nin as autoridades públicas nin ningún grupo de interese concreto representarán máis do 49 % dos dereitos de voto na toma de decisións.

4. Os membros da xunta directiva cesarán nos seus cargos por falecemento, por renuncia voluntaria, por transcurso do prazo do mandato, pola extinción ou baixa na asociación da entidade á que representen, por perder a condición de representante da entidade á que representen ou por acordo da asemblea xeral. O cesamento levará consigo a obriga de poñer ao día ao sucesor e, eventualmente, de entregarlle a documentación pertinente.

5. As vacantes que se produzan na xunta directiva cubriranse cos representantes dos asociados que elixa a asemblea xeral segundo a mesa sectorial e o sector público ou privado ao que pertenza a vacante.

Artigo 16. Xunta Directiva: funcións

A xunta directiva é o órgano competente para:

- a) Executar os acordos da asemblea xeral.
- b) Acordar e executar as accións de goberno e administración da asociación.
- c) Propoñer ou conceder axudas no marco de programas ou proxectos que xestione a asociación.
- d) Adoptar as medidas precisas para o cumprimento dos fins estatutarios e, en xeral, para a boa marcha da asociación.
- e) Elaborar o informe económico anual, o orzamento, a memoria e o plan de actividades para a súa presentación na asemblea xeral.
- f) Interpretar os preceptos contidos nos estatutos e no regulamento de réxime interno, de habelo.
- g) Organizar e coordinar as actividades e distribuír os traballos e responsabilidades entre os asociados.
- h) Elaborar o regulamento de réxime interior.
- i) Acordar a admisión e separación de asociados.
- j) Cantas deriven da lexislación ou estatutos e, en xeral, cantas facultades non estean reservadas por aquela ou por estes a outros órganos sociais, así como as

delegadas pola asemblea xeral.

k) Acordar as convocatorias das asembleas xerais extraordinarias.

Artigo 17. Xunta Directiva: convocatoria e adopción de acordos

1. A xunta directiva reunirase en calquera momento mediante convocatoria do/a presidente/a, por propia iniciativa ou a instancia motivada polos 2/3 dos seus membros, que indicarán os asuntos a tratar na orde do día.

2. Entenderase validamente constituída en primeira convocatoria cando a ela concorran a maioría dos membros ou, en segunda convocatoria, pasada media hora dende a fixada para a reunión en primeira convocatoria, calquera que sexa o número de membros concorrentes. En todos os casos deberá cumprirse que os representantes do sector privado supoñan como mínimo o 51 % dos membros presentes ou representados. Nas reunións da xunta directiva ou do órgano decisorio similar poderá participar, con voz pero sen voto, unha persoa técnica en desenvolvemento rural designada pola Axencia Galega de Desenvolvemento Rural.

3. Os membros da xunta directiva, en caso de ausencia, poderán delegar, por escrito, noutros membros do sector público ou privado, segundo o sector ao que pertenza o ausente.

4. No proceso de toma de decisións, cada membro da xunta directiva ostenta un voto.

5. Os acordos adoptaranse por maioría simple.

6. Para garantir que non existan conflitos de intereses nos membros da xunta directiva, como órgano de avaliación e aprobación de proxectos na asociación, se establece o seguinte procedemento:

- a) Deberá xuntarse a cada expediente unha declaración expresa, asinada por todas as persoas que participen na selección dun proxecto e que sinala que non teñen ningún interese persoal ou profesional directo na selección do citado proxecto.
- b) Se un membro da xunta directiva da asociación ten algún tipo de relación profesional ou persoal ca persoa promotora do proxecto, ou calquera interese profesional ou persoal nel, debe presentar unha declaración escrita explicando a natureza da relación ou interese, a cal deberá formar parte do expediente do proxecto. Calquera interese común deberá declararse, incluídos os familiares, afectivos, políticos ou económicos.
- c) Se un membro da xunta directiva da asociación se atopa na situación descrita no parágrafo anterior, non poderá participar no proceso de avaliación ou selección, nin atoparse presente durante o debate da proposta do proxecto. Esta circunstancia documentarase nas actas.
- d) Cando exista dúbida sobre o interese común entre algún membro da xunta

directiva ou do persoal da asociación nalgún proxecto que se estea a avaliar ao abeiro da medida LEADER ou calquera outra con financiamento público, a asociación deberá remitir o asunto a Agader, de ser o caso, ou ao órgano competente de xestión do programa de que se trate, para que adopte unha decisión sobre a efectiva existencia dun conflito de intereses.

Artigo 18. **Presidente/a**

O/A presidente/a ostenta a representación legal da asociación, tanto en xuízo como fora del, e ten voto de calidade en caso de empate nas votacións. Terá como funcións:

- a) Dirixir, ordenar e arbitrar os debates da asemblea xeral e da xunta directiva, así como convocar as súas reunións, presidilas e fixar a orde do día.
- b) Ordenar os gastos e pagamentos da entidade, asinando xunto co/a tesoureiro/a.
- c) Autorizar coa súa sinatura os escritos e comunicacións necesarios para o funcionamento da asociación, así como visar os documentos autorizados polo/a secretario/a, especialmente se teñen o carácter de certificacións.
- d) Asumir e realizar tantas encomendas como lle sexan encargadas por acordo da xunta directiva ou da asemblea xeral.
- e) Visar as actas das reunións e vixiar a execución dos acordos adoptados.
- f) Todas aquelas funcións que lle sexan atribuídas no regulamento de réxime interno.
- g) Subscribir contratos a nome da asociación, outorgar poderes a terceiros, interpoñer reclamacións en vía administrativa e ante a xurisdición ordinaria e as especiais, aceptar donativos, legados e herdanzas a beneficio de inventario, exercer accións e opoñer excepcións.
- h) Coordinar todas as actividades que constitúen o obxecto da asociación.
- i) Exercer a xefatura do cadro de persoal da entidade.

Artigo 19. **Vicepresidente/a**

O/A vicepresidente/a, en ausencia do/a presidente/a, exercerá todas as funcións e atribucións encomendadas a este.

Artigo 20. **Secretario/a**

Ao/á secretario/a correspóndenlle as seguintes funcións:

- a) Actuar exercendo como tal en todas as reunións.
- b) Custodiar os libros de actas e documentación da asociación, excepto os libros de contabilidade.
- c) Dirixir, organizar e coordinar o desenvolvemento das actividades administrativas da entidade.
- d) Redactar e anotar nos libros correspondentes as actas das reunións da asemblea

xeral, da xunta directiva e da comisión permanente, se existise, así como expedir certificacións dos mesmos co visto e prace do/a presidente/a.

- e) Levar a correspondencia ordinaria, o rexistro e o ficheiro, así como custodiar os selos.
- f) Executar os acordos estatutariamente adoptados, baixo a supervisión do/a presidente/a.
- g) Redactar a memoria anual da asociación.
- h) Todas aquelas que lle sexan atribuídas no regulamento de réxime interno.

Artigo 21. **Tesoureiro/a**

Ao tesoureiro correspóndenlle as seguintes funcións:

- a) Recadar os fondos para a asociación e custodialos.
- b) Efectuar os pagamentos acordados polo/a presidente/a.
- c) Dirixir e ordenar a contabilidade, así como velar pola orde económica da asociación.
- d) Elaborar o orzamento anual de ingresos e gastos, así como os balances.
- e) Levar os libros de contabilidade e o inventario de bens.
- f) Todas aquelas que lle sexan atribuídas no regulamento de réxime interno.

Artigo 22. **Mesas sectoriais**

1. Os asociados integrados na asemblea xeral organizaranse en sete mesas sectoriais, organizadas en torno aos seguintes ámbitos:

- a) As asociacións de mulleres.
- b) As asociacións de mozos.
- c) As asociacións de acción social.
- d) As asociacións cuxo obxecto social estea relacionado, de xeito prioritario, coa protección, conservación e/ou mellora do ambiente.
- e) As asociacións do sector agrario, incluíndo as organizacións profesionais agrarias.
- f) As asociacións de empresarios e as asociacións profesionais.
- g) As asociacións do sector cultural, educativo ou etnográfico.
- h) O Sector público.

2. As mesas sectoriais teñen como finalidade servir tanto de canle participativa na asociación dos actores implicados no desenvolvemento do territorio como de canle informativa das actividades da asociación. Nas mesas sectoriais porase en común a problemática do sector ao que representen e as actuacións de mellora, proxectos, iniciativas e demais cuestións que o sector poida concibir, para elevar propostas á asemblea xeral.

3. A asemblea xeral poderá variar a composición das mesas sectoriais de non contar con entidades ou asociacións dalgúns dos sectores das mesas, respectando en todo caso o previsto no artigo 15 destes Estatutos. Os representantes das mesas na xunta directiva serán elixidos pola asemblea xeral por proposta de cada mesa. Para a realización da proposta, no seo de cada mesa, se realizará unha elección mediante papeletas, en función do número de representantes que lle correspondan na xunta directiva. Neste sentido, o/a representante ou representantes elixidos por e de entre as mesas, constituirán a proposta da mesa. En caso de empate de votos, prevalecerá a entidade de maior antigüidade.

▪ **Descrición do equipo técnico e humano adscrito á xestión da estratexia**

O GDR Valdeorras dotarase dun equipo técnico con formación e capacidade para xestionar a estratexia de desenvolvemento proposta. No procedemento de contratación do persoal garantirase, en todo caso, os principios de igualdade de, mérito e capacidades, publicidade e concorrência. En definitiva a contratación do equipo xestor do GDR axustarase ás seguintes regras:

1. A relación entre o GDR e o persoal terá carácter laboral, non mercantil.
2. Selección segundo os principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade da convocatoria, para a aplicación do programa no marco do PDR.
3. O procedemento selectivo constará das seguintes partes:
 - a) Proba escrita, centrada sobre materias de desenvolvemento rural e do PDR, normativa de subvencións e territorio de actuación do GDR.
 - b) Entrevista, cun límite do 25% da puntuación máxima do proceso selectivo.
 - c) Méritos, en relación á experiencia e á formación específica vinculada con programas de desenvolvemento rural, cun límite do 25% da puntuación máxima do proceso selectivo.
4. Na comisión de selección preverase un representante de Agader con voz e sen voto.
5. As características dos postos de traballo que poida contratar o GDR serán as seguintes:
 - a) Xerente ou máximo responsable técnico do programa. Nas bases da contratación figurará como titulación mínima unha Diplomatura universitaria.
 - b) Técnico. Titulación mínima: Diplomatura universitaria.
 - c) Administrativo. Titulación mínima: bacharelato/FP II.

As persoas seleccionadas farán unha declaración na cal conste que non están incursas nas causas de incompatibilidade aplicables ao persoal ao servizo da Comunidade Autónoma galega, así como no caso de que cambien as circunstancias que poidan afectar a compatibilidades. O xerente ou máximo responsable técnico do programa terá dedicación exclusiva e non desempeñará cargos electos nos órganos do GDR.

Os recursos humanos comprometidos inicialmente, a expensas da financiación obtida para o Programa LEADER, é o que se relaciona a continuación:

1. **Un Xerente ou Responsable Técnico do Programa** que sería o responsable último da xestión ordinaria e da execución dos acordos da Asemblea ou Xunta Directiva do GDR.
2. **Un técnico** que se encargaría das avaliacións económicas e técnicas dos proxectos presentados, da levanza da contabilidade e doutras xestións encargadas polo Xerente.
3. **Un administrativo** para labores de apoio en xestións administrativas e económicas, como actualización de páxinas web, elaboración do material promocional, relación cos medios de comunicación, xestión de facturas e pagos, xestión de nóminas, apoio na elaboración das xustificacións económicas, apoio na levanza da contabilidade, etc. e doutras xestións encargadas polo Xerente.

▪ **Publicidade da convocatoria**

A oferta de contratación divulgarase polos seguintes medios:

- A oferta de contratación será exposta ao público nos taboleiros municipais dos Concellos adheridos.
- Publicación na páxina web da AGADER.
- Publicación do anuncio de oferta nun xornal de tirada rexional.

As bases da Convocatoria estarán expostas en:

- A sede do grupo de desenvolvemento rural.
- Os concellos do territorio.
- Poderán así mesmo descargarse na páxina web da AGADER (<http://agader.xunta.es>)

▪ **Sistema de selección do persoal**

A selección do persoal técnico do GDR deberase efectuar atendendo ás funcións que se van a realizar no territorio.

- Mobilización, animación e dinamización: tarefas dunha especial importancia para conseguir unha efectiva participación da poboación, fomentando que xurdan novas iniciativas. Estes labores serán importantes, tanto no inicio do programa como no desenvolvemento do mesmo.
- Promoción e captación das iniciativas.
- Maduración de proxectos e apoio ás persoas promotoras.
- Apoio técnico para a selección de proxectos.
- Acompañamento das persoas promotoras na evolución posterior dos proxectos, de forma que se siga en contacto máis aló da tramitación de axudas.

A súa contratación atenderá aos principios de libre concorrência, transparencia, publicidade e obxectividade.

- **Medios técnicos: local, medios informáticos, etc.**

Sede social

As dependencias da Asociación GDR Valdeorras actualmente atópanse na Casa Grande de Viloira (O Barco de Valdeorras), na Praza Ramón Otero Pedraio, 11, edificio señorial rodeado de amplos xardíns e rehabilitado pola Xunta de Galicia onde hoxe alberga diversas dependencias administrativas (Rexistro Provincial, Oficina Agraria Comarcal, etc.).

As instalacións

A sede consta de dúas estancias cedidas á Asociación, na que se conta co seguinte mobiliario e equipamento adquirido no programa Leader 2014-2020:

TIPOLOXÍA	DESCRIPCIÓN	UD
I. MOBILIARIO		
Mesas	Actiu de 180x80x74 con L a xogo	2
	Actiu de 140x80x74	1
Cadeiras	Actiu idónea contact tapizada	3
	Confidente tulip a xogo	4
Estanterías	Armario de 222x80x42 estantes e portas pechadas	5
	Armario de 222x80x42 portas baixas	3
Arquivadores	Caixonera 3 caixóns	3
	Caixonera con caixón arquivo	2
Colgadoiro	Colgadoiro unilux	2
II. EQUIPAMENTO INFORMÁTICO		
CPU	Asus I5 6400/8GB/14TB/SSD240	1
Monitor	LG 21.5 22M47VQ.P led 1920X1080	2
Monitor	Philips 21,5 LED - 223V5L	1
Monitor	Asus VA27EHE	1

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Teclado+rato	Logitech MK270 wrelwss	3
Rato	Logitech M185 inalámbrico negro	1
Impresora/scaner	Konica Minolta C227	1
Fotocopiadora/scaner		
Ordenador portátil	Acer Travelmate P259 I5 7500 / 8GB	1
	Acer EX2540 I5-7200	1
Altosfalantes	Creative A60 2.0	2
Disco Duro	Toshiba 2.5 1TB USB 3.0	2
Memoria USB	Sandisk Cruzer Ultra USB 3.0 32 GB	2
Web cam	3GO - Webcam Viewplus 1080P	1
III. OUTROS EQUIPOS		
Teléfono	Samsung J510F GALAXY J5-2106 1	1
	Xiaomi Redmi Note 10S	1
	Inalambrico	1
Proxector	Optoma W330-3000 lum. Ansi - dlp	1
Pantalla	180x180 + Trípode + Soporte + Funda Transporte	1
Adaptadores e regletas	Adaptador Wifi Usb Tp-Link + Cargador Acer Travelmate P259 Series 65w + Hub 4 Portos Usb 3.0 Coolbox Alum. + Regleta 6 Tomas Con Interruptor- Cable 3m.	1
Destruirora Papel	Rexel Mod 60x	1
Cizalla	A3	1
IV LICENZAS		
Windows 10	Windows 10 Professional 64bits	1
Windows 10	Windows 10 Professional 64bits (Integrado No Portátil Acer)	1
Windows 10	Windows 10 Home 64bits (Integrado No Portátil Acer)	1

I.2. Liñas estratéxicas e medidas ou liñas de actuación.

Aquí recóllense as liñas estratéxicas, e para cada liña estratéxica as medidas ou liñas de actuación, para a consecución dos obxectivos definidos no apartado H.

Táboa 4. Liñas estratéxicas e medidas ou propostas de actuación

LE1 - Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo

Obxectivos xerais (OX) / Obxectivos específicos (OE)(*)	OX1 (1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6)
	OX2 (2.1; 2.2; 2.3)
	OX9 (9.1; 9.2; 9.3; 9.4; 9.5; 9.6)
	OX10 (10.1; 10.2)
	OX11 (11.1; 11.2; 11.3; 11.4)
	OX12 (12.1; 12.2; 12.3; 12.4)
	OX13 (13.1; 13.2; 13.3)
	OX14 (14.1; 14.2; 14.3)

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

	OX16 (16.1; 16.2)
Descrición	A liña reflexa a necesidade de mellorar a competitividade empresarial, tanto nas actividades agrarias como non agrarias como fórmula de potenciar o desenvolvemento económico da zona, o que sen dúbida é o principal acicate para a fixación de poboación nas áreas rurais. A innovación entendendo como tal a nova maneira de expor un negocio rural , sen perder a esencia da sustentabilidade territorial pero empregando os recursos que a sociedade actual ofrece tales como a dixitalización ou as novas formas de mercado, ofrecen múltiples posibilidades de diversificar económica un territorio rural que cada vez se torna menos hostil para calquera tipo de aposta sectorial. Debemos potenciar o multiservizo no rural do territorio.
Medidas ou liñas de actuación	M1.1 Desenvolvemento do tecido produtivo local mediante a adaptación das empresas actuais e/ou a creación de novas actividades de carácter innovador para a creación de emprego de calidade. M1.2 Mellorar a competitividade do sector agrario de xeito compatible coa sustentabilidade ambiental e potenciar a industria de transformación e comercialización agroalimentaria. M1.3 Fomentar a cooperación interempresarial para aproveitar a complementariedade dos recursos, habilidades e experiencias en distintas partes da cadea de valor contribuíndo así tamén á loita polo cambio climático. M1.4 Promoción do territorio como elemento diferenciador e identificador de produtos e servizos innovadores desenvolvidos no territorio do GDR. M1.5 Contribuír á redución do desequilibrio entre a oferta formativa e os requirimentos do mercado de traballo comarcal para lograr a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres. M1.6 Fomentar o espírito empresarial e a cultura emprendedora na poboación, en especial entre as mulleres e a xuventude. M1.7 Contribuír con medidas de responsabilidade social corporativa á redución da brecha salarial, ao fomento das iniciativas de empoderamento da muller, ao fomento da inclusión social, á loita contra a violencia de xénero. M1.8 Fomentar a mellora dos servizos básicos asistenciais á poboación. M1.9 Contribuír a axudar que o relevo xeracional nas empresas se produza dunha maneira planificada e ordenada para garantir o seu desenvolvemento e continuidade.

LE2 - Conservación, recuperación e rehabilitación do patrimonio natural e cultural e á sensibilización ecolóxica

Obxectivos xerais (OX) / Obxectivos específicos (OE)(*)

OX6 (6.1; 6.2; 6.3)
OX7 (7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 7.5; 7.6; 7.7; 7.8)
OX8 (8.1; 8.2; 8.3; 8.4)
OX15 (15.1; 15.2; 15.3; 15.4; 15.5; 15.6; 15.7; 15.8)

Descrición

A Liña pretende definir como estratéxico o aproveitamento sostible do territorio.

O patrimonio histórico e natural é hoxe un dos principais recursos endóxeos que o territorio oferta para afondar en tres principais cuestións:

- O fomento do orgullo de pertenza a dito territorio, o que permite que a poboación ofrezca maiores anhelos de implementar os seus proxectos vitais e empresariais no mesmo.
- O emprego de ditos recursos como elementos diferenciadores cara a unha atracción de visitantes con fins turísticos. Algo moi necesario nunha zona con alto valor neste sector.
- O aproveitamento dos recursos históricos e naturais como cales de venta territorial asociados á posta en valor dunha sociedade respectuosa como medio, o que incide na oferta turística, pero tamén na oferta de convivencia de persoas que buscan o seu hábitat no rural.

Por todo elo, o feito de establecer medidas que incidan na recuperación dos mesmos e na potenciación do seu uso deixará por un lado abertas novas posibilidades de establecer novas empresas e iniciativas vinculadas ao sector, o que favoreza o asentamento da poboación, e en segundo termo conseguir que o territorio rural gañe en resiliencia ante as emerxencias provocadas pola combinación de abandono do territorio e consecuencias do cambio climático.

Todas estas actuacións deben de facerse dende os estándares propios da sostibilidade, xa que son os mesmo que garantirán unha correcta conservación do ecosistema. Para elo adquiriran importancia as pautas formativas e informativas de sensibilización ecolóxica.

Medidas ou liñas de actuación

M2.1 Mellorar o estado de conservación do patrimonio rural para a súa posta en valor mediante procesos innovadores.
M2.2 Estimular o desenvolvemento de actividades rurais, tradicionais e complementarias á actividade agrogandeira (agroturismo, artesanía, etc.), potenciando o emprego de calidade.
M2.3 Facilitar a incorporación de sistemas de eficiencia enerxética e enerxías renovables nas empresas e nas institucións públicas.
M2.4 Potenciar a xestión integral dos RSU, inertes, tóxicos, perigosos, industriais e agrogandeiros.

M2.5 Elevar o nivel de conciencia ambiental colectiva do territorio, mediante a motivación e implicación da cidadanía.
M2.6 Estimular o desenvolvemento de actividades rurais vinculadas á cultura, como elemento diferenciador e identificador do territorio aproveitando tamén o paso do Camiño de Inverno polo territorio.
M2.7 Mellorar o aproveitamento dos recursos endóxeos de cara á diversificación produtiva e social.

LE3 - Mellora dos estándares de calidade de vida da poboación no seu medio

Obxectivos xerais (OX) / Obxectivos específicos (OE)(*)

OX3 (OE 3.1; 3.2; 3.3; 3.4)
OX4 (OE 4.1; 4.2)
OX5 (OE 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5)

Descrición

Os servizos asistenciais básicos ou a conciliación familiar son dous dos eidos que máis preocupa actualmente, nun territorio cada vez máis envellecido con maior número de dependentes e con familias onde os dous pais traballan e que non é doado conciliar vida laboral e familiar, considérase esencial esta liña estratéxica con medidas de actuacións destinadas a favorecer a calidade de vida e ao desenvolvemento persoal e social.
Así mesmo a responsabilidade social nos diferentes ámbitos de actuación que inflúen no respecto ás persoas é esencial para crear unha sociedade que aínda que se desenvolva economicamente en positivo, xere as condicións necesarias para conseguir un crecemento xusto e respectuoso.
Non se deben arbitrar medidas de mellora do territorio sen ter presente a necesidade imperiosa de que toda a poboación sexa beneficiaria das mesmas, e por iso esta liña estratéxica debe ser tida en conta ante cada actuación de desenvolvemento

Medidas ou liñas de actuación

M3.1 Facilitar o proceso de consolidación da identidade comarcal entre os seus habitantes e promocionalo fóra do territorio como espazo de calidade ambiental.
M3.2 Contribuír ao fornecemento do tecido asociativo a través de formación e inclusión de ferramentas de xestión e de traballo en rede como vía para mitigar o cambio climático.
M3.3 Fomentar a igualdade real e efectiva de mulleres e homes en todos os ámbitos da sociedade.
M3.4 Fomentar a integración socio laboral da mocidade a través da educación, da inserción profesional e do ocio.
M3.5 Impulsar a integración social dos colectivos en risco de exclusión mediante a mellora das condicións de vida e o fomento da súa participación na sociedade mediante procesos innovadores.

I.3. Proxectos e accións específicas con impacto significativo.

Na táboa que figura a continuación indícanse os proxectos e outras accións específicas que o GDR vai desenvolver ou impulsar, que considera máis relevantes, con impacto significativo nos obxectivos (apartado H) e liñas estratéxicas (epígrafe I.1).

Recóllense aquí os proxectos a financiar e tamén as actividades a desenvolver directamente polo GDR con impacto significativo.

Especificanse os tipos de proxectos que o GDR considera prioritarios ou de maior interese para atender as liñas estratéxicas e obxectivos establecidos.

Esta reflexión pretende axudar a definir a estratexia de acción futura do grupo, identificando tamén os novos servizos, produtos e as intervencións necesarios para o desenvolvemento local do territorio.

Táboa 5. Proxectos e accións específicas con impacto significativo

Proxecto / Acción específica	PROXECTO DE TURISMO INDUSTRIAL NAS EXPLOTACIÓNS DAS CANTEIRAS DE LOUSA EN VALDEORRAS
Obxectivo xeral	OBXECTIVOS XERAIS - Explotación mineira da lousa da comarca de Valdeorras - Dar a coñecer e promover as visitas ás explotacións da zona e aos paraxes que a rodean, creando un “turismo industrial”.
	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS - Ademais de promover as visitas á zona e ás paraxes que as rodean, quérese dar unha maior visibilidade a un sector crave na economía ourensá e galega. - Poden resultar de especial interese estas explotacións como escenario para as producións audiovisuais que promove a entidade na provincia. - Ser un proxecto que colabora con espazos onde se compatibiliza a industria extractiva co medio ambiente. - Dar a coñecer todo o proceso ao que se somete esta pedra, comezando por observar desde miradoiros como as grandes máquinas que extraen os rachóns de lousa, para continuar despois nas naves de elaboración onde a pedra córtase en pezas máis pequenas e os labradores danlle a forma que logo podemos ver en lousados ou fachadas.

Liña estratéxica na que se enmarca	LE1 - Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo LE2 - Conservación, recuperación e rehabilitación do patrimonio natural e cultural e á sensibilización ecolóxica
Produtivo / Non produtivo	Produtivo/Non produtivo/Piloto
Descrición	Fai xa tempo en Valdeorras atopáronse antigos espazos mineiros de lousas que quedaron abandonados, polo menos como explotación. Por isto o GDR en coordinación co Concello de Carballeda de Valdeorras, xunto con outras colaboracións, quere facer este innovador proxecto para sacar partido a estas explotacións mineiras. O proxecto de turismo industrial relacionado co sector da lousa en Carballeda de Valdeorras basearase, seguindo a liña do que se fai noutros países como o Reino Unido, na organización de visitas que permitan coñecer todo o proceso ao que se somete esta pedra, comezando por observar desde miradoiros como as grandes máquinas extraen os rachóns de lousa, para continuar despois nas naves de elaboración onde a pedra se corta en pezas máis pequenas e os labradores danlle a forma que logo podemos ver en lousados ou fachadas. Como dixemos anteriormente na comarca de Valdeorras, a minería ten unha forte pegada desde hai séculos, é un sector crave tanto para a economía de Ourense como en Galicia. Con este proxecto piloto quérese conseguir facer un reclamo de atraer turismo, facendo un turismo industrial de forma que se saque partido ás canteiras de lousas que ten Valdeorras. Con este tipo de “turismo industrial” quérese facer da comarca un polo de atracción de visitantes co obxectivo do motor económico para a zona como Ourense.

I.4. Actuacións propias de animación a realizar polo grupo.

Para manter informada á poboación local sobre as axudas que ofrece, a estratexia e sobre os resultados que se van obtendo a medida que esta se executa, e en particular para difundir os proxectos aprobados prevense unha serie de accións que permitan a través de diversas canles facer chegar xa non só a existencia do Leader e da Asociación GDR Valdeorras que o xestiona, senón tamén a existencia de proxectos que valoricen o territorio, apostas tanto produtivas como non produtivas con impacto real e positivo sobre o territorio, ou mesmo a difusión da propia zona como localización apta para establecer os proxectos vitais no rural galego.

Para iso planifícanse varias fórmulas de aplicación publicitaria e que se relacionan na seguinte listaxe:

- **Publicación de noticias e información**, tanto das axudas que ofrece a estratexia, como dos proxectos subvencionados, na nosa web e nas redes sociais. Para iso elaboraranse vídeos acerca de proxectos subvencionados onde non só se realiza difusión do impacto do GDR e o seu impacto territorial senón que se achega igualmente unha ferramenta de difusión comercial á persoa promotora.
- **Difusión nos medios de comunicación**: apostarase por secuencias de emisión de spots publicitarios sobre a existencia de momentos clave no GDR como a convocatoria de axudas, reforzando a súa posición como elemento dinamizador principalmente na Televisión autonómica.
- **Notas de prensa e roldas de prensa**, cando se consideren que se pode achegar información nova e relevante.
- **Espazos publicitarios** para difundir eventos, cursos de formación realizados coa Estratexia sempre que o permitan os orzamentos.
- **Difusión por e-mail** de todas as actividades e eventos organizados subvencionados coa Estratexia a todos os membros da Asemblea, e aos beneficiarios das axudas, e ás persoas e organizacións que formaron parte do proceso de participación, así como a todas as persoas que o soliciten.
- **Emprego das canles colaborativas asociadas** á xestión e funcionamento do GDR (Xunta Directiva e Asemblea como liña transmisora das mensaxes e valores do Grupo).

Pero se ben é importante a animación cara a persoas externas á asociación, é igual de necesaria a animación que denominaremos “interna” orientada tanto cara ás persoas

promotoras e usuarios do GDR, como tamén daqueles sectores de opinión que convivan dentro dos órganos de xestión do propio grupo.

Para iso prevese a realización das distintas actuacións para difundir os requisitos dos proxectos e beneficiarios, as operacións ou liñas de actuación existentes, e as posibles axudas:

- Rolda de prensa nos medios de comunicación locais.
- Publicación de información útil para solicitar as axudas da Estratexia na páxina web do GDR: www.gdr7valdeorras.gal
- Carta informativa dixital, ou incluso visita persoal por parte do persoal técnico do GDR aos concellos anunciando o inicio da execución da estratexia, programa e ofrecendo unha charla informativa aos municipios interesados.
- Charlas nos municipios e asociacións interesados.
- Información a outros técnicos de desenvolvemento de distintas entidades da comarca (principalmente ADL), ben a través dunha reunión, ou mediante entrevistas personalizadas.
- Deseño de follas informativas para todas as persoas, empresas e entidades interesadas en emprender unha iniciativa auxiliábel coa Estratexia. Recollerán a seguinte información: requisitos dos beneficiarios, trámites, documentación a entregar para solicitar a axuda, tipos de proxectos e criterios de subvención. Entregarase aos interesados que se informen na oficina do GDR, e/ou enviarase por correo electrónico ás persoas que así o soliciten. Estas follas informativas estarán dispoñibles tamén na páxina web da asociación: www.gdr7valdeorras.gal e facilitarán os datos de contacto da oficina da Asociación GDR Valdeorras na seguinte dirección: Praza Ramón Otero Pedraio, nº 11 – 32315 Vilaira (O Barco de Valdeorras), horario de atención de 9 a 14h, Teléfonos: 988 306 841 e 690 197 278. E-mail: gdr7valdeorras@gmail.com.
- O GDR responderá ás cuestións que reciba de posibles persoas promotoras, ben na súa oficina, por teléfono, e-mail ou correo postal.
- Para iniciar un expediente, ademais de entregar toda a documentación pertinente, será necesaria polo menos unha entrevista persoal cun técnico do GDR antes de tramitar o expediente.

Ademais, durante o proceso de execución da estratexia, a información sobre as axudas difundirase abertamente mediante algunhas das accións de publicidade descritas no punto anterior deste documento.

Táboa 6. Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo

Tal e como se reflicte no paragrafo anterior o GDR xestionará a animación dende dúas perspectivas, a difusión da súa labor e a valorización territorial orientada ao axente externo entendendo o mesmo como aquelas persoas ou entidades que non teñan vinculación orgánica co GDR (potenciais persoas promotoras, visitantes territoriais, etc.), e unha segunda perspectiva de dirección das actuacións que son aquelas que tratan de difundir e informar do traballo do GDR a aquelas persoas ou entidades con capacidade de decisión no mesmo ou cando menos participantes das súas actividades.

Por todo iso relacionamos dous cadros de actuacións a realizar nestes dous marcos de traballo.

*Táboa 6. Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo***ACTUACIÓNS DE ANIMACIÓN EXTERNAS:**

Actuación	Contido das actividades previstas (destinatarios, recursos empregados, formatos e canles, ...)
A1 Promoción de proxectos e/ou actividades subvencións	A través de curtos de vídeos promocionais porase en valor a necesidade das axudas para poñer en marcha proxectos no territorio que inciden directamente no desenvolvemento da comarca. Ditos vídeos serán empregados nas diversas RRSS do GDR e así mesmo poderán ser empregados como insercións publicitarias nas diferentes canles de comunicación audiovisual. O target dos mesmos serán en todo caso outros potenciais emprendedores do territorio que se poden ver reflexados no contido, e mesmo posibles clientes do sector ou do proxecto presentado.
A2 Xestión de medios de comunicación na difusión da actuación do GDR	É importante para o GDR ter unha boa comunicación programática do seu labor que con carácter periódico sexa promocionada a través da difusión da súa actualidade informativa. Para iso emitiranse comunicados e/ou notas de prensa onde se valorice a xestión diaria do GDR, a convocatoria de roldas de prensa para aqueles aspectos cuxo interese sexa maior, ou mesmo facer programas de difusión específicos para medios de comunicación con

	entrevistas, reportaxes, etc. que permitan a correcta comunicación da actividade do grupo.
A3 Xestión das RRS (Facebook, Instagram, etc..)	A presenza actualizada dos GDR nas RRSS debe de ser unha constante na difusión da actividade do GDR, xerando información de actualidade (xornadas, cursos, publicación de convocatoria, etc.), de contexto (proxectos apoiados, participación noutras actividades como colaborador coma “loita contra a violencia de xénero”, etc.) e mesmo no relativo á información e comunicación da actividade orgánica da asociación. A día de hoxe e tendo en conta o target ao cal nos queremos dirixir, Facebook e Instagram entendemos que son as dúas canles de uso preferente.
A4 Mailings e comunicacións dixitais	O GDR planificará con carácter periódico unha serie de mailings que reporten información de actualidade e mesmo de contexto, e que será enviada a entidades que poidan redifundir a mensaxe como Asociacións de empresarios, culturais, entidades públicas como concellos e/ou mancomunidades, etc., así mesmo farase unha base de datos de persoas que soliciten ter esta información e que sexan así mesmo receptores desta información.

ACTUACIÓNS DE ANIMACIÓN INTERNAS:

Actuación	Contido das actividades previstas (destinatarios, recursos empregados, formatos e canles, ...)
A5 Comunicación oficiais e informativas aos órganos de decisión do GDR	Refírese esta actuación á xestión de comunicacións informativas aos órganos de representación do GDR como son as convocatorias de xuntas directivas, asembleas, reunións, etc..
A6 Emprego dos medios de comunicación para	Os medios de comunicación, destacando aqueles de índole escrita son as mellores canles informativas

	información das actuación e actividades “internas” do GDR	acerca da celebración de reunións oficiais como Xuntas Directivas, ou de carácter informativa ou participativo, así como os resultados obtidos nas mesmas (Datos, decisións, etc.).
A7	Xestión das RRSS como canle comunicativa	Empregaranse as RRSS para informar igualmente de reunións, convocatorias, xornadas ou calquera outra actuación do GDR.
A8	Charlas, formación e información da actividade do GDR cara a potenciais colaborades na difusión da mesma.	O persoal técnico do GDR desenvolverá unha actuación global de información das axudas Leader e do desenvolvemento da súa estratexia, para iso achegárase a posible colaboradores na redifusión da información tales como ADL, concellos, entidades asociativas, etc..

I.5. Plan de formación do GDR.

I.5.1 Diagnose do mercado laboral do territorio e relación coa estratexia do GDR

A evolución no referente ao mercado laboral no territorio é unha cuestión clave á hora de definir a estratexia formativa do GDR. Compre polo tanto facer unha análise da mesma e avaliar as necesidades dos diferentes sectores con capacidade de xerar emprego para orientar as decisións que poidan reverter no beneficio dos obxectivos da estratexia e o tempo na mellora das condicións de empregabilidade da poboación.

Valdeorras presenta unha estrutura produtiva certamente diversificada, se se analiza o indicador clásico de ocupación segundo sectores de actividade, pola elevada importancia da extracción e transformación da lousa na zona, actividade que actuou como motor para o desenvolvemento da economía local e que favoreceu á súa vez o crecemento dun sector terciario orientado non só a satisfacer as necesidades da poboación local, senón tamén á prestación de servizos empresariais.

A especialización produtiva reflíctese na configuración do mercado laboral, de tal xeito que a porcentaxe de poboación ocupada no sector primario ascende ao 4,4% da poboación activa, a secundaria ao 48,9% e a terciaria ao 46,7%, dando como resultado un perfil diferente ao da Comunidade Autónoma e da provincia de Ourense. Este perfil diferente explícase ao rexistrar en Valdeorras unha poboación ocupada no sector

primario cuxo valor é case a metade do valor da provincia de Ourense e Galicia, mentres que a industria duplica os valores provinciais e autonómicos na comarca.

Tamén ten unha enorme importancia o sector servizos, cunha porcentaxe próxima á metade da poboación ocupada, aínda que cunha representatividade dez puntos inferior á dos contextos de referencia; finalmente, a construción alcanza valores moi similares nos tres contextos estudados. A pesar de que o sector servizos ocupa a maior parte da poboación de Valdeorras, son as actividades industriais as que xeran un maior dinamismo na economía comarcal, en canto a contribución ao Valor Engadido Bruto, exportacións, ingresos, etc.

A situación actual pola que atravesamos a industria da lousa, como consecuencia da situación xeral da crise dos carburadores que encarecen o transporte, está a ter un alto impacto na actividade comercial e nas empresas de transporte da comarca. As actividades industriais e de servizos conviven con actividades económicas tradicionais, como o cultivo da vide e a explotación da castaña, ás que nos últimos anos se suman en menor medida novas fontes de emprego -como o turismo rural, aínda en proceso de desenvolvemento-; Cómpre salientar que na última década conseguíuse aportar un valor engadido a estes recursos locais, como a castaña, que recibiu a distinción de calidade diferenciada Indicación Xeográfica Protexida en toda a Comunidade Autónoma, ou o viño, amparado pola Denominación de Orixe Valdeorras.

A análise das unidades locais segundo a actividade principal, recollidas no Directorio de empresas e unidades locais (IGE, 2021), que se define como o número de empresas ou parte delas situadas nun lugar onde se desenvolven actividades económicas baixo a responsabilidade do seu titular, fai unha radiografía do tecido empresarial da comarca en función da súa actividade. Así, o maior número de unidades locais corresponde ao "comercio, reparación de vehículos a motor, motocicletas e ciclomotores, e artigos de uso doméstico" e "construción", seguidos da industria manufacturera, hostalería e actividades inmobiliarias. As empresas de construción e comercio son as máis numerosas de todos os concellos da comarca, agás en Vilamartín, Larouco e Petín, onde a industria manufacturera é moi relevante, e en Carballada, onde coexiste unha altísima cantidade de industria manufacturera e extractiva.

A análise espacial da economía de Valdeorras permítenos identificar áreas diferenciadas en función das actividades produtivas:

1. Unha zona diversificada e máis evolucionada no fondo do Val do Sil, onde se concentra unha parte importante das actividades secundarias e terciarias, que se sitúan na Rúa e O Barco de Valdeorras.

2. Concello especializado na explotación de lousa, Carballeda, no que o 69,4% da súa poboación ocupada o fai en actividades industriais, tanto extractivas como manufactureiras.
3. Seis concellos de orientación agropecuaria tradicional, que complementan a súa actividade económica coa industria da lousa, a industria hidroeléctrica, a produción de viño e un turismo rural pouco desenvolvido. Petín e Vilamartín experimentaron un importante traslado da poboación ocupada a actividades secundarias e terciarias.

A taxa de actividade, calculada como a porcentaxe de poboación activa de 16 ou máis anos respecto da poboación total, foi do 47,9% na comarca de Valdeorras en 2021, cifra algo inferior á do colectivo de Galicia (50,4%), pero superior á da provincia de Ourense (44,3%).

A taxa comarcal aumentou en máis de tres puntos absolutos entre 1991 e 2021, a diferenza da provincia de Ourense, que presenta unha baixada de máis de dous puntos, e Galicia, onde aumenta lixeiramente. No que respecta á actividade por sexo, en 2021 a taxa feminina na comarca (35,5%) foi practicamente similar á da provincia de Ourense (35,0%) e lixeiramente inferior á de Galicia (40,1%), ao ter experimentado un aumento da última década nos tres ámbitos estudados. Aínda que é a comarca que experimenta un maior incremento da súa taxa de actividade feminina en puntos absolutos, isto non chega a equipararse co valor da taxa autonómica. A existencia dunha economía máis diversificada e non exclusivamente rural, explica a menor participación das mulleres valdeorresas no mercado laboral. No caso dos homes, no ano 2021 a taxa comarcal presenta un valor superior en máis de seis puntos ao provincial e moi próximo ao galego, rexistrando un valor estable ao longo da década estudada, a diferenza do que ocorre en Galicia e a provincia de Ourense que ven baixar as súas taxas de actividade masculinas en varios puntos.

No ámbito municipal, a taxa de actividade rexistra oscilacións que pasan dunha taxa superior á media no Barco de Valdeorras (56,0%) e A Rúa (48,9%), a outras extremadamente inferiores como O Bolo (28,7%) ou A Veiga (33,4%), unha situación que está claramente relacionada co potencial da poboación cara ao mercado laboral en función da súa pirámide de idades –os concellos con menores taxas de actividade son precisamente os que presentan unha estrutura de idade máis avanzada-.

Outro indicador para coñecer o mercado laboral da comarca de Valdeorras é a **taxa de ocupación**, que relaciona o número de persoas ocupadas e a poboación en idade de traballar, e que neste territorio é do 43,1% en 2021, case cinco puntos superiores á taxa da provincia de Ourense (38,4%) e un punto inferior á taxa galega (44,1%). Se no ano

2001 a comarca rexistrou unha taxa tres e catro puntos inferior ás taxas provincial e galega, dez anos despois a situación invértese e é a taxa comarcal a que supera a taxa provincial e é case igual á taxa galega. A explicación pode estar na incorporación dunha parte importante da mocidade ao mercado laboral tan pronto chegan á idade de traballar; esta incorporación adoita ser para traballar en canteiras de lousa, producindo o consecuente abandono dos estudos ante unha situación laboral que se considera óptima. A análise da ocupación segundo o sexo amosa a altísima diferenza entre homes e mulleres, acadando taxas de ocupación masculina que tanto na comarca como en todos os seus concellos duplican as taxas femininas.

Unha análise comparativa a nivel municipal revela a existencia dos maiores índices de ocupación nos concellos máis dinámicos da comarca, O Barco de Valdeorras (51,4%), A Rúa (43,6%) e Carballeda (42,5%). No extremo oposto, os concellos do Bolo e A Veiga rexistran taxas que nin sequera chegan ao 30%.

Larouco, Petín, Rubiá e Vilamartín tamén obteñen taxas por debaixo da media provincial. Por outra banda, os datos de poboación ocupada segundo sectores de actividade revelan unha estrutura sectorial cun perfil diferente ao do contexto galego e provincial. Aínda que a comarca experimentou xa a comezos da década dos noventa un proceso de externalización visible, moi similar ao do conxunto de Galicia, o sector servizos alcanza unha taxa de ocupación inferior á da comunidade provincial e autonómica.

A poboación ocupada en actividades industriais aumentou dez puntos porcentuais entre 1991 e 2001, e mantívose 20 anos despois, aínda que aínda así case duplicou o valor provincial e autonómico, en detrimento dun sector primario que representaba o 4,3% do total en 2021. ocupados, fronte ao 18% vinte anos antes, rexistrando un valor máis de tres puntos inferior ao dos contextos xeográficos de referencia.

Homes e mulleres de Valdeorras están ocupados maioritariamente en actividades do subsector servizos e en actividades industriais, pero coa diferenza de que, no caso das mulleres, 7 de cada 10 ocupados están nos servizos, mentres que os homes se reparten máis equitativamente entre ambos os subsectores: 45,1. % na industria (principalmente na extractiva), un 33,4% nos servizos e mesmo un 17,7% na construción. Este último subsector é pouco significativo entre as mulleres.

O traballo da muller no sector servizos é unha característica común a todos os concellos da comarca, a excepción de Carballeda de Valdeorras, onde a actividade principal pasa a ser a industria extractiva. Pola súa banda, en canto á ocupación masculina, predominan as actividades industriais no Barco de Valdeorras, Carballeda de Valdeorras, Petín, Rubiá e Vilamartín de Valdeorras, mentres que, na Rúa, A Veiga e

Larouco, predomina a ocupación no sector servizos. Por último, no Bolo, os homes traballan na construción e no sector servizos.

Todos os datos expostos revelan diferenzas significativas entre os concellos e a existencia de perfís produtivos diferenciados, podendo distinguir tres ámbitos diferenciados desde o punto de vista do seu sistema produtivo. Unha zona máis diversificada, que inclúe os concellos do Barco de Valdeorras, A Rúa, Vilamartín e Petín. Concello fortemente especializado na industria da lousa, Carballeda de Valdeorras; é unha zona de media montaña, onde existe unha importante presenza do sector primario, por riba da media da comarca de Valdeorras e Galicia, que convive con actividades industriais e de servizos: O Bolo, Larouco, Rubiá e A Veiga.

O Barco de Valdeorras é o gran núcleo urbano da zona, onde a poboación ocupada se reparte case a partes iguais entre industria e servizos. A súa economía acadou un alto grao de terciarización de carácter diversificado e permanente, sendo o centro comercial da comarca e concentrando boa parte dos servizos educativos, sanitarios, deportivos e culturais da comarca. Hai unha presenza moi elevada de actividades industriais derivadas da explotación da lousa, e dentro da súa actividade agroindustrial a vide ocupa un papel fundamental.

Na Rúa o peso da poboación ocupada nos servizos é do 58,6%, o máis alto da comarca; a industria dá traballo a un de cada catro traballadores, destacando a hidroeléctrica coa empresa Iberdrola. Tradicionalmente a súa actividade económica estaba centrada no sector primario, que acada actualmente un índice de ocupación do 2,9%, o máis baixo da comarca. A pesar diso, segue a ser un dos principais centros de produción de viño e derivados da vide. A castaña é un produto endógeno de gran importancia na zona.

En Vilamartín de Valdeorras, o cultivo da viña é unha das principais actividades da economía local. Porén, en poucos anos o municipio experimentou un profundo proceso de externalización no que a poboación ocupada se refire, dada a proximidade dos concellos do Barco de Valdeorras e A Rúa, que constitúen así mercados laborais para a poboación local, existencia de dúas residencias para maiores da Fundación Valdegodos. Petín basea a súa economía na industria hidroeléctrica, a lousa e o viño. Os servizos e a industria supoñen a maior parte da poboación ocupada e a construción alcanza unha taxa próxima ao 20%. Os servizos en Petín son de carácter básico, e unha parte importante dos ocupados no sector terciario traballan nos concellos limítrofes da Rúa e O Barco de Valdeorras.

Carballeda é o municipio industrial por excelencia, unha actividade que emprega a practicamente sete de cada dez traballadores, sendo a lousa a riqueza da súa economía. A agricultura e a construción teñen un carácter residual, mentres que os servizos limítanse ao pequeno comercio local.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

A economía de Larouco baséase no viñado, que nesta parte de Valdeorras aséntase entre os 500 e os 700 metros e en distintos solos e ladeiras, moitas veces en socalcos que forman socalcos estreitos. Conta cunha importante cooperativa vitivinícola e embotelladora. Máis da metade da súa poboación ocupada traballa en actividades comerciais e de servizos, principalmente nos concellos do Barco de Valdeorras e A Rúa. En Rubiá, cun subsolo moi rico en minerais, ten unha enorme importancia o subsector industrial, que experimentou un aumento da porcentaxe de poboación ocupada nel, pero tamén cabe destacar que o 10,9% da poboación activa ocupados en primaria, porcentaxe que supera en seis puntos a media autonómica; a produción de vide e viño foi de enorme importancia tras a revalorización das variedades autóctonas; pola súa banda, a produción de castañas é moi elevada aquí.

O Bolo e A Veiga, situados no extremo sur da comarca, son os concellos que rexistran maiores proporcións de poboación ocupada no sector primario, triplicando e cuadruplicando a taxa autonómica, respectivamente, sendo a base a vocación agroforestal das súas economías. En ambos os casos, existen recursos naturais, paisaxísticos e patrimoniais suficientes para potenciar o turismo rural de calidade. Por outra banda, e no que respecta á situación socioprofesional da poboación ocupada, en 2021 oito de cada dez traballadores son por conta allea, o 78,6%, fronte ao 21,1% dos ocupados por conta propia, considerando como tal a ambos os autónomos e emprendedores. A porcentaxe de emprendedores/profesionais que empregan persoal é bastante baixa (7,6%), o que resulta nun valor moi similar ao do conxunto da provincia (7,6%) e superior ao galego (6,9%).

No que respecta aos traballadores por conta allea, predomina a contratación fixa ou indefinida sobre a eventual/temporal, sendo escasamente representativos os casos de axuda familiar e socios de cooperativas.

O último dos indicadores a estudar neste apartado relativo ao mercado de traballo na comarca de Valdeorras é a taxa de paro, que experimentou unha evolución positiva na última década, chegando ao 12,29% en 2021, o que supón unha redución de máis de seis puntos absolutos no devandito período. A taxa da comarca é en 2021 sensiblemente superior á media provincial e inferior á galega (11,01% e 15,53% respectivamente).

Dentro do territorio obxecto de estudo, destacan diferenzas notables entre os concellos, abrindo unha franxa entre a taxa de paro de Larouco (4,93%) e a de Petín (18,61%), sendo menor naqueles concellos onde a industria da lousa ten unha presenza importante, é dicir, Carballeda, O Barco de Valdeorras e Vilamartín.

Tamén hai diferenzas notables entre homes e mulleres, tendo en conta que globalmente a taxa feminina é 5,5 puntos superior á masculina, sendo maior en todos os concellos agás O Bolo, Petín e Rubiá.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Pola súa banda, o paro rexistrado presenta unha tendencia crecente entre 2020 e 2021 e xa comezou a decrecer no ano 2022 e no que levamos de 2023.

Son estes datos os que en certo modo orientan a necesidade de establecer un Plan de Formación Rural que vaia orientado en dúas canles principais, por un lado aquelas que fagan referencia á viabilidade das actividades agrarias ou con incidencia na transformación e a agroalimentación, e aquelas de corrente mais social ou de mellora de servizos a poboación.

1.5.2 Plan de formación

A formación, entendida como instrumento básico para a promoción do desenvolvemento rural, debe responder a tres funcións básicas; adaptación, para aprender a defenderse ante a contorna exterior asimilando, para iso, as tecnoloxías adecuadas; innovación que permitirá asumir posicións de vangarda para adiantarse aos cambios e finalmente e non menos importante, a función de conservación, para manter entre a xente os coñecementos e o saber facer tradicional, como estratexia para consolidar o vasto patrimonio, a cultura e a identidade territorial do rural galego dunha forma adaptada e integrada aos novos tempos.

O GDR Valdeorras poñerá en marcha accións formativas cuxos destinatarios sexan as persoas que desenvolvan as súas actividades ou presten servizos nos sectores agrícola, alimentario e silvícola, os xestores de terras e outros axentes económicos que constitúan PEME cuxo ámbito de actuación sexa o medio agroalimentario ou turístico fortalecendo aquel que mesture as dúas capacitación como é o enoturismo, así como todas aquelas persoas cuxo traballo realícese ou potencialmente poida realizarse no devandito ámbito.

En todo caso a modalidade de impartición das docencias será a presencial, entendendo a mesma como aquela que ten lugar nunha aula con presenza do docente que transmite os mesmos coñecementos e no mesmo tempo a un grupo de alumnos e alumnas, independentemente do tipo de recursos didácticos que utilice. Permite tamén a realización de prácticas fóra da aula.

En base á temática tratada nas actividades formativas, estas dividiranse nas seguintes operacións:

Operación 1: Formación agraria e medio ambiental. Os temas poderán ser de agricultura, gandería, silvicultura, conservación do medioambiente, sanidade vexetal, sanidade e benestar animal, seguridade no traballo, etc..

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Operación 2: Formación rural non agraria. Formación dirixida a aspectos transversais ou horizontais respecto da operación anterior como TICs, turismo rural, etc..

Dentro da Operación 1 realizaranse accións formativas destinadas á difusión de información en agricultura, gandería, silvicultura, desenvolvemento sostible, conservación do medio ambiente, procesos industriais agroalimentarios, xestión e desenvolvemento de pequenas e medianas empresas de ámbito rural, etc., ben en forma de exposicións, reunións, presentacións ou publicacións, tanto en forma impresa como dixital de folletos informativos ou manuais prácticos ou a través de plataformas dixitais.

Como accións demostrativas realizaranse sesións prácticas nas que se mostrarán novidades ou avances nos ámbitos tecnolóxicos e de proceso produtivo que supoñan unha mellora con respecto ás tecnoloxías ou procesos tecnolóxicos ou produtivos de uso actual, como é o caso de nova maquinaria, novos sistemas produtivos na industria agroalimentaria, novas variedades de cultivo, sistemas eficientes de rega, novas tecnoloxías na industria agroalimentaria e forestal:

Os obxectivos a acadar con esta formación serán:

1. Mellorar os resultados económicos das explotacións e a súa modernización. Facilitar a entrada no sector agrario de agricultores debidamente formados e a súa substitución xeracional.
2. Mellorar a competitividade dos produtores primarios na cadea agroalimentaria a través de sistemas de calidade, valor engadido aos produtos agrícolas, a promoción en independentemente do tipo de recursos didácticos que utilice. Permite tamén a realización de prácticas fóra da aula.
3. Restaurar, preservar e mellorar a biodiversidade, os sistemas agrarios de alto valor natural. Mellorar a xestión da auga. Previr a erosión dos solos e mellorar a súa xestión.
4. Maior eficacia no uso da auga na agricultura. Maior eficiencia no uso da enerxía na agricultura e na transformación de alimentos. Redución de gases de efecto invernadoiro e de emisións de amoníaco procedentes da agricultura.
5. Facilitar a diversificación, creación e desenvolvemento de pequenas empresas e do emprego.
6. Fomento do desenvolvemento local en zonas rurais.
7. Mellorar a accesibilidade ás tecnoloxías de información e comunicación (TIC), o seu uso e calidade en zonas rurais.

8. Promover o desenvolvemento persoal da poboación a través de programas de capacitación continua que permitan mellorar a súa capacidade cara o mercado laboral, e así mesmo a súa mellora na relación social entre veciños do territorio.
9. Mellora da capacitación profesional orientada á consecución de emprego de calidade.

Por tanto, a formación agraria e non agraria que se organizará e xestionará a través do GDR establecerá un programa de accións formativas a desenvolver entre os anos 2023 e 2027 que contribúan ao coñecemento, formal ou non formal, académico ou autodidacta, a experiencia, as habilidades, as capacidades e, sobre todo, o compromiso social e ético para o desenvolvemento rural constituíndo aspectos elementais para a xeración dunha base de coñecemento nas zonas rurais que permita mellorar a competitividade e a innovación no sector agroalimentario e forestal do territorio.

Pretende por tanto fomentar a aprendizaxe permanente e a formación profesional no sector agrario e forestal, pois entende que a maior cualificación maior será a súa produtividade laboral co obxecto de manter ou aumentar a competitividade das súas explotacións. Tales actividades formativas van dirixidas a persoas do medio rural que traballen ou vaian traballar nestas actividades, incluídos os mozos e as mulleres, para potenciar o asentamento da poboación e a substitución xeracional diversificando as actividades económicas no medio rural e a igualdade entre homes e mulleres.

Táboa 7. Plan de formación

Actividades formativa		
Sector: AGRARIO E AGROALIMENTARIO		
F1. EDUCACIÓN AMBIENTAL PARA A SUSTENTABILIDADE DAS EXPLOTACIÓNS Xustificación: O uso dos xurros e sobre todo un correcto emprego de fitosanitarios é imprescindible para o desenvolvemento dunha actividade agraria que en deixar de ser viable sexa non daniña para o medio ambiente, que no territorio de actuación e clave para preservar outras fórmulas de economía como o turismo. A sensibilización e a formación neste eido tornase polo tanto vital para o futuro do rural.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F2. XESTIÓN DE EXPLOTACIÓNS AGRARIAS EN ECOLÓXICO Xustificación: Unha boa formación acerca de xestión viable e responsable pode converter as explotacións agrarias en ecolóxico en empresas con capacidade para xerar riqueza. Formarse en cuestións como contabilidade, procesos de negociación, apertura de novas oportunidades de comercialización en canais de proximidade, etc.. podo abrir novas portas ao sector para ser máis competitivo. Tamén ao ser tratadas directamente as explotacións en ecolóxico na formación incluíranse aspectos relacionados coa xestión de químicas, fertilizantes, fitosanitarios, etc...	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F3. INICIACIÓN Á APICULTURA Xustificación: A Apicultura é un dos subsectores agrarios que mais impronta está collendo nos últimos anos no territorio, tanto dende o punto de vista de empresas a título principal, como en pequenas explotación que apostan pola	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector

producción de mel e cera como actividade complementaria. Isto abre novas posibilidades e nichos de mercado, e crece de interese apostar por iniciar a aquelas persoas interesadas na actividade.		
F4. INICIACIÓN Á SILVICULTURA E PRAGAS Xustificación: O potencial forestal do territorio tanto con vista á industria da madeira como á produción de froito (castaña) é moi elevado. Debido a isto no territorio considerase precisa a existencia dunha correcta formación para a xestión e loita das pragas típicas do sector, facilitando a posibilidade na mesma actividade de adquirir certificado de uso de fitosanitarios.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F.5 CURSO DE COCIÑA (A NIVEL CREACIÓN DE AUTOR) Xustificación: Os produtos do territorio poden adquirir máis valor no mercado si se profunda a través da gastronomía na súa posta en valor. Por iso considerase importante establecer canles formativas para que hostaleiros de Valdeorras poidan ver, aprender e mesmo sacar ideas para as súas catas a través dunha formación realizada por expertos da restauración.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F.6. CURSOS DE COCIÑA SAUDABLE E ECONÓMICA Xustificación: Ao igual que nos cursos de cociña de autor, esta pode ser unha iniciativa que vaia relacionada na valorización dos produtores agroalimentarios da zona, se ben dende unha perspectiva diferente enfocada ao fogar, e a consellos e recomendacións de como realizar una cociña saudable e alcanzable para as familias de Valdeorras.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector

I.6. Plan de cooperación e traballo en rede con outros GDR e entidades.

Os Grupos de Traballo son unha iniciativa de colaboración entre Grupos de Desenvolvemento Rural (GDR) de Galicia co espírito de coordinar as súas EDLP. Estrutúranse en catro temáticas específicas, segundo a táboa actualizada que se reflicte ao comezo deste documento. Estes grupos teñen como obxectivo abordar retos comúns e aproveitar oportunidades de desenvolvemento territorial nos territorios dos GDR participantes.

A través da cooperación e coordinación entre os GDR e outros axentes relevantes, os Grupos de Traballo buscan promover a reunión, formación, intercambio de coñecementos e a creación dunha rede de traballo en torno á temática elixida. O seu obxectivo principal é articular proxectos e accións que teñan un impacto positivo nos territorios rurais e traballar para a obtención de fondos que permitan o seu desenvolvemento.

GUIÓN GRUPO DE TRABALLO (GT) entre GDR de Galicia

O proceso de posta en marcha dos catro GT definidos previamente divídese en dúas fases. A primeira, consistente na definición do obxectivo deste GT, das súas temáticas, dos GDR que os forman e da metodoloxía a empregar para a súa posta en funcionamento, e que se dará por rematada coa entrega das EDLP a AGADER, cuxo prazo remata o 10 de xullo do presente ano. A segunda fase, que consistirá na posta en marcha dos GT, se iniciará coa aprobación, se é o caso, das EDLP e se prolonga durante toda a implementación das estratexias.

PRIMEIRA FASE

Esta fase comezou durante a elaboración das EDLP e dáse por rematada o 10 de xullo de 2023, data final para a entrega das EDLP. Os traballos desenvoltoos durante esta fase levaron as seguintes premisas e conclusións:

1. Definición dos GT en base ás temáticas de interese para os GDR. Quedando constituídos como segue:
 - a. Grupo traballo: Auga e Enerxía. Cambio climático e innovación ambiental
 - b. Grupo Traballo: Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio
 - c. Grupo Traballo: Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario

- d. Grupo Trabajo: Turismo en zonas rurais
 - e. Grupo de Trabajo: Innovación e dixitalización
2. Incorporación dos GDR aos GT, segundo os seus interese e de xeito voluntario.
- Quedando como segue:

Grupo: Auga e Enerxía. Cambio climático e innovación ambiental	Grupo: Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio
Grupos inscritos: GDR01 Terras de Miranda GDR02 Terra Chá GDR03 Montes e Vales Orientais GDR10 Limia Arnoia (coordinador) GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR16 Pontevedra Norte GDR20 Ulla Tambre Mandeo GDR24 Seitura 22	Grupos inscritos: GDR02 Terra Chá GDR03 Montes e Vales Orientais GDR04 Comarca de Lugo GDR05 Miño Ulla GDR07 Valdeorras GDR08 Sil-Bibei-Navea GDR09 Monteval GDR10 A Limia-Arnoia GDR12 Carballiño-O Ribeiro GDR13 Condado Paradanta (coordinador) GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela GDR21 Ordes Asdecomor GDR22 Costa da Morte GDR23 Mariñas Betanzos GDR24 Seitura 22
Grupo: Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario	Grupo: Turismo en zonas rurais
Grupos inscritos: GDR01 Terras de Miranda GDR03 Montes e Vales Orientais GDR05 Miño Ulla GDR08 Sil-Bibei-Navea GDR09 Monteval GDR11 ADERCOU GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra Morrazo GDR16 Pontevedra Norte GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela GDR21 Ordes Asdecomor GDR22 Costa da Morte GDR23 Mariñas Betanzos GDR24 Seitura 22 (coordinador)	Grupos inscritos: GDR01 Terras de Miranda GDR03 Montes e Vales Orientais (coordinador) GDR04 Comarca de Lugo GDR07 Valdeorras GDR09 Monteval GDR12 Carballiño-O Ribeiro GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR16 Pontevedra Norte GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela

Ao non haber GDR voluntario para coordinar o Grupo de Traballo de Innovación e dixitalización queda sen constituír pendente de facelo a que xurda o interese por parte dalgún GDR en lideralo e coordinalo. En todo caso a innovación será un elemento transversal no traballo de todos os GT.

3. Os GT enmárcanse dentro do epígrafe F do Anexo C como uns instrumentos para a coordinación das EDLP. Porén, acórdase por unanimidade, dos GDR que forman os GT, que deben ser unha oportunidade de cara a atender e tentar resolver problemas territoriais detectados máis alá das competencias do LEADER, axudando a consolidar aso GDR como axentes relevantes nos territorios.
4. A posta en marcha de proxectos cara á obtención de fondos para os territorios, máis alá do que nos posibilita o LEADER é un dos obxectivos principais destes Grupos de Traballo.
5. Reunirse, formarse, compartir e crear unha rede de traballo entre os GDR e con axentes das temáticas dos GT serán as principais liñas de traballo, co obxectivo de articular proxectos que teñan impacto nos territorios.
6. A composición dos GT é aberta, polo que ao longo das estratexias poderán incorporarse GDR interesados nas súas temáticas. Do mesmo xeito, preténdese que os GT sexan dinámicos e operativos. Para iso, redactarase un regulamento de funcionamento co obxecto de crear as condicións de traballo máis axeitadas e xerar produtividade. Tamén se regulará a posible baixa dos GDR que non participen activamente no GT.

SEGUNDA FASE:

A partir da aprobación das EDLP por parte da AGADER, baixo un regulamento de réxime interno por definir, traballarase baixo a metodoloxía que se indica a continuación, coas seguintes consideracións:

- A metodoloxía de traballo que pretendemos desenvolver é un proceso aberto e vivo. Polo tanto acordase que se ao longo da implementación das estratexias, no caso de detectarse a necesidade de crear outros GT, os GDR interesados organizaranse en función dos seus intereses comúns.
- Así mesmo, se dentro dun GT actual se detecta a necesidade de crear subgrupos en beneficio da súa eficacia u eficiencia poderase e deberase constituír tales subgrupos.

1. Elaborar e aprobar un regulamento de uso interno para garantir o correcto funcionamento dos GT e a obtención dos seus obxectivos.
2. En base ás matrices DAFO de cada GDR, elaborárase unha relación de necesidades e potencialidades, en cada temática do GT, para resolver as debilidades, ameazas e/ou potenciar as fortalezas e oportunidades dos seus territorios. A continuación haberá que acordar e reflectir cales das necesidades son de interese común para os diferentes territorios e, sobre elas, marcar prioridades. O punto de partida para este traballo pode ser o que manifestaron os diferentes GDR na reunión que se celebrou en Lalín o 6 de xuño do presente ano e que se reflicten neste documento ao final do mesmo.
3. Segundo a priorización de necesidades e pontencialidades haberá que marcar obxectivos xerais e obxectivos específicos dos GT.
4. Definir plan de acción e as correspondente liñas estratéxicas e indicadores para o seu seguimento e avaliación
5. Tamén será de interese Identificar os axentes e entidades de interese para os diferentes GT que, de maneira puntual, poidan participar co obxecto de formar, consultar, ou establecer colaboracións.

O GDR VALDEORRAS formará parte dos seguintes grupos temáticos:

RECUPERACIÓN DE TERRAS AGRARIAS. FERRAMENTAS PARA A XESTIÓN DO TERRITORIO:

No cadro seguinte recóllense as temáticas prioritarias para os GDR que conforman este GT e que está coordinado polo GDR 13 Condado Paradanta.

GRUPO	TEMÁTICAS PRIORITARIAS
GDR02 Terra Cha	Posta en marcha de instrumentos da Lei de recuperación da terra agraria galega (LRTAG). Concretamente polígonos e permutas.
GDR03 Montes e Vales Orientais	Aplicación dos instrumentos da LRTAG a través do GDR.
GDR04 Comarca de Lugo	As permutas como vía de recuperación da terra agraria.
GDR05 Miño - Ulla	Posta en marcha de instrumentos da LRTAG co obxecto de aumentar a base territorial das explotacións de vacún e de viñedo.
GDR07 Valdeorras	LRTAG orientada á loitar contra o abandono das terras, base territorial para as explotacións, prevención dos incendios, recuperación demográfica e mellora da calidade de vida da poboación no rural.

GDR08 Sil-Bibei-Navea	Posta en marcha de instrumentos de recuperación de terra agraria
GDR09 Monteval	Os instrumentos da LRTAG como ferramentas para a loita contra os incendios forestais. Asesoramento iniciativas privadas que poden xurdir no territorio Impulso aos polígonos agroforestais privados. Difusión e divulgación da lei entre a poboación local.
GDR10 Limia Arnoia	Proxecto A TERRA. Intentando crear metodoloxía de traballo para a aplicación da LRTAG.
GDR12 Carballiño-O Ribeiro	Novas producións coas posibilidades que dá a LRTAG. Así como estudo de loita contra as pragas e enfermidades na vide.
GDR13 Condado-Paradanta	A LRTAG debe ser unha oportunidade para xerar novas actividades produtivas no sector primario e artellar fórmulas de convivencia entre estas e os residentes dos territorio favorecendo a transición ecolóxica dos territorios.
GDR15 Pontevedra-Morrazo	Aplicación dos instrumentos da LRTAG, facendo fincapé, na formación e asesoramento para promover os instrumentos de mobilización e recuperación, de iniciativa privada.
GDR16 Pontevedra Norte	Desenvolver Banco de Explotacións.
GDR17 Salnés Ulla Umia	
GDR19 Terras de Compostela	Formarse para interpretar a LRTAG e asesorar a iniciativas públicas e privadas.
GDR21 Asedecomor	As permutas e os polígonos agroforestais como vía de recuperación da terra agraria, fundamentalmente no sector forestal. Reorientar a produción gandeira e recuperación da produción de variedades tradicionais.
GDR22 Costa da Morte	Accións formativas relacionadas coa interpretación da LRTAG. Posta en marcha de polígonos agroforestais e realización de permutas para dotar de base territorial ás empresas do sector. Recuperación de variedades tradicionais e introdución de novas variedades de produtos agrogandeiros e forestais.
GDR23 Mariñas Betanzos	
GDR24 Seitura	Aplicación dos instrumentos da LRTAG.

GRUPO DE TURISMO EN ZONAS RURAIS:

No cadro seguinte recóllense as temáticas prioritarias para os GDR que conforman este GT e que está coordinado polo GDR 03 Montes e Vales Orientais

GRUPO	TEMÁTICAS PRIORITARIAS
GDR01 Terras de Miranda	Integrar as novas tecnoloxías como eixo transversal. Turismo sostible e ecoturismo Vinculación dos recursos turísticos mar e interior Paquetización da oferta do territorio
GDR03 Montes e Vales Orientais	Ecoturismo e turismo activo de natureza. Traballar a sostibilidade turística dende o enfoque social, económico e ambiental.
GDR04 Comarca de Lugo	Sostibilidade turística e intercambio de experiencias.
GDR07 Valdeorras	Turismo sostible, enoturismo e propostas de turismo industrial
GDR09 Monteval	Iniciativas ligadas ao Enoturismo e Turismo arqueolóxico e de natureza Como axudar ao sector na creación de destino turístico e imaxe de marca vencellada aos valores territoriais? Impulso ao emprendemento neste sector
GDR12 Carballiño-O Ribeiro	Mobilidade para o sector turístico. Empresas de servizos complementarios.
GDR13 Condado-Paradanta	Potenciar o agroturismo e o turismo intelixente.
GDR15 Pontevedra-Morrazo	Enfoque transversal da sostibilidade. Turismo verde e enoturismo.
GDR16 Pontevedra Norte	Paquetizar oferta conxunta de varios territorios.
GDR17 Salnés Ulla Umia	
GDR19 Terras de Compostela	Crear experiencias de interese para Touroperadores; estudar interese dos operadores antes de facer paquetes Enogastronomía.

A estratexia de desenvolvemento local debe de incluír unha liña específica de axudas para a implementación dun Plan de cooperación entre Grupos de Desenvolvemento Rural”. O obxectivo desta axuda é fomentar a cooperación dos Grupos de galegos tanto dentro da Comunidade Autónoma, así como no resto de España ou da Unión Europea.

Os Grupos que participen nun proxecto de cooperación deben ter intereses comúns nun determinado ámbito, sempre relacionado coa estratexia, e a cooperación debe favorecer a aprendizaxe mutua e buscar solucións comúns a problemas concretos.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

A axuda consiste nunha subvención dos gastos que realicen os Grupos para a preparación e posta en práctica destes proxectos de cooperación.

Os proxectos de cooperación entre Grupos deben cumprir os seguintes requisitos:

- a) Implicarán a posta en común de ideas, coñecementos, recursos humanos e materiais, incluídos os financeiros, ao redor da consecución dun obxectivo de interese compartido e mediante a execución das accións que se consideren necesarias.
- b) Os seus obxectivos deberán ser coherentes cos obxectivos definidos nas estratexias de desenvolvemento local Leader (en diante, EDLL).
- c) Deberán respectar os principios de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e de non discriminación.
- d) Deberán implicar a execución dunha acción en común. Os gastos preparatorios de estudos ou intercambio de información poderán ter a consideración de fase previa, pero non de proxecto de cooperación como tal. A cooperación non se poderá limitar a un intercambio de experiencias e deberá supoñer a realización dunha acción común integrada.
- e) Promoverán a participación dos sectores socioeconómicos do territorio, tanto públicos como privados, afectados polos fins e obxectivos do proxecto.

Nos proxectos de cooperación entre Grupos tamén poderán colaborar as entidades locais, fundacións, asociacións, cooperativas, sociedades agrarias de transformación, sociedades mercantís ou empresarios individuais, organizacións empresariais e, en xeral, calquera persoa física ou entidade con personalidade xurídica que efectúe unha achega económica ao proxecto ou manifieste o seu interese, estatutario ou adoptado, para contribuír ao seu desenvolvemento.

O acordo de participación e o compromiso de financiamento das entidades colaboradoras deberán quedar reflectidos no documento vinculante ou convenio de colaboración que se subscriba segundo as bases reguladoras do 18 de agosto de 2022 para a execución de proxectos ao abeiro da submedida 19.3 Cooperación no ámbito Leader.

Táboa 8. Plan de cooperación e traballo en rede

C1. VALORIZACIÓN DAS DO VITIVINICOLAS DA PROVINCIA DE OURENSE	
GDR ou entidades	GDR VALDEORRAS GDR CARBALLIÑO-RIBEIRO GDR MONTERREI GDR SIL-BIBEI GDR ADERCOU
Descrición	Os territorios das DO vitícolas de Ourense teñen moito potencial para o desenvolvemento de iniciativas turísticas de crecente demanda, vinculadas ao viño e a súa cultura. O enoturismo configúrase polo tanto, como un mercado de grande interese que ofrece unha oferta turística diferenciada, sostible e de calidade, adaptada ás demandas dos visitantes que buscan experiencias auténticas, culturais e gastronómicas. Para afrontar o difícil reto de desenvolver o enoturismo nas DO vitícolas de Ourense será necesario buscar sinerxías a través dun proxecto de cooperación que permita promocionar o patrimonio vitivinícola de cada zona, promover o turismo sostible, dinamizar a economía local, poñer en valor a tradición e cultura do viño, e crear experiencias turísticas únicas.
Obxectivos da cooperación	- Fomento do enoturismo nas DO vitícolas de Ourense e dar a coñecer os seus viños. - Promover e consolidar os itinerarios enoturísticos das DO vitícolas de Ourense. - Impulsar a formación e colaboración entre os axentes do sector vitivinícola das DO. - Posicionamento e promoción dos viños e adegas das 4 DO vitícolas de Ourense. - Contribuír á sustentabilidade económica das IXP vitícolas galegas. - Mellora da visibilidade e recoñecemento das DO vitícolas de Ourense. - Contribuír a un turismo sostible e dinamizar a economía local.
Forma de colaboración	Cooperación LEADER
Accións concretas	As DO vitícolas de Ourense representan un valioso patrimonio enolóxico e cultural. Para dar a coñecer e consolidar os itinerarios destas DO, as adegas e os seus viños, propóñense as seguintes accións: 1. Plan comunicación orientado a mellorar o posicionamento enoturístico das DO vitícolas de Ourense. - Consolidación do relato enoturístico. Avanzar na construción dunha imaxe e narrativa propia para cada DO.

- Contidos multimedia, como vídeos de presentación de adegas, entrevistas a persoas viticultoras, titorías de cata, etc. para descubrir de forma interactiva a diversidade das DO e os seus viños.
 - Crear unha guía en liña con recomendacións sobre que facer, ver, comer etc. en cada unha das DO vitícolas de Ourense.
 - Sinalización intelixente para facilitar as visitas e posicionar estas rutas entre os potenciais enoturistas e favorecer a promoción destes destinos.
 - Xestión da Web e redes sociais (Facebook, YouTube e Instagram) e monitorización e seguimento durante o proxecto.
2. Creación dunha Rede de colaboradores das Rutas dos viños de cada unha das DO vitícolas de Ourense combinando as potencialidades da industria do viño e do turismo e promovendo a participación de múltiples actores públicos e privados.
 3. Formación e colaboración entre os axentes do sector vitivinícola da DO. Impulsar a asociación de adegas das DO vitícolas de Ourense incluíndo formación enoturística e apoio a adegas e entidades colaboradoras para mellorar habilidades e coñecementos.
 4. Visitas guiadas e catas comentadas polos itinerarios e as adegas e/ou entidades colaboradoras en cada unha das DO vitícolas de Ourense para dinamizar os itinerarios enoturísticos.
 5. Xornadas enogastronómicas de divulgación e promoción dos viños, da gastronomía local e dos itinerarios das DO vitícolas de Ourense.
 6. Difusión e promoción.
 - Campaña publicitaria en medios dixitais para dar a coñecer os viños e Adegas das 4 DO vitícolas de Ourense.
 - Crear folletos e mapas detallados dos itinerarios enoturísticos e distribuílos en puntos clave como oficinas de turismo, hoteis e adegas.
 - Organizar concursos e sorteos para incentivar as visitas aos territorios, adegas, viñedos etc.
 - Crear un pasaporte da Ruta dos viños das DO vitícolas de Ourense.
 - Merchandising e outros elementos de promoción dos itinerarios.

C2. O CAMIÑO DO BO COMER_PROXECTO DE VALORIZACIÓN DOS PRODUTOS AGROALIMENTARIOS E A GASTRONOMÍA NOS GDR DO CAMIÑO DE INVERNO

GDR ou entidades	INICIALMENTE: GDR VALDEORRAS ASODEBI (CASTILLA LEÓN) *Pódese expandir a outros GAL/GDR polos cales transcorra o Camiño de Inverno
Obxectivos da cooperación	- Fomentar a Cooperación entre localidades de diferentes rexións con similar acervo cultural - Valorizar os produtos agroalimentarios do territorio e abrir novas vías de mercado a través de canais curtos de comercialización. - Empregar a gastronomía como factor diferenciador turístico e o tempo como potenciador do valor dos produtos agroalimentarios.
Descrición	A través da cooperación pretendense crear sinerxias entre diferentes GAL/GDR polas cales transcorre o Camiño de Santiago (Camiño de Inverno). O que se pretende crear con esta cooperación é un camiño establece de intercambio comercial a través dos canais curtos e mercados de proximidade onde se poidan valorizar os produtos agroalimentarios de calidade. Esto iría acompañado dunha compoñente turística ao ir vencellados ao Camiño de Inverno, un dos mais visitados do ultimo decenio. Para elo, empregarase a gastronomía como recurso potenciador do turismo rural e que o tempo dará valor a produción dos produtos do campo.
Forma de colaboración	Cooperación LEADER NACIONAL
Accións concretas	- As propias dos elementos de animación, comunicación e transparencia (webs, uso de RRSS, etc..), xunto con outras por determinar entre os GDR participantes á hora de elaborar os proxectos. - Realización de actividades de showcooking mixtos interterritoriales. - Realización de campos de cultivo de produtos combinados.

C3. MI PUEBLO MI VIDA_O MEU POBO A MIÑA VIDA

GDR ou entidades	Por determinar
Obxectivos da cooperación	- Fomentar entre a poboación nova o sentido de pertenza, arraigamento e, polo tanto, frear os procesos de despoboamento. - Xerar autoconfianza entre os mozos nas súas propias capacidades para afrontar proxectos profesionais e persoais, e lograr o aumento da motivación dos mozos para chegar a ser cidadáns activos capaces de comprometerse co desenvolvemento do seu territorio, fomentando a participación. - Fomentar o espírito asociativo entre os mozos dos territorios socios do proxecto, xerando procesos participativos.
Forma de colaboración	Cooperación LEADER NACIONAL
Accións concretas	As propias dos elementos de animación, comunicación e transparencia (webs, uso de RRSS, etc.), xunto con outras por determinar entre os GDR participantes á hora de elaborar os proxectos.

C4. AÚN NO ES TARDE_AÍNDA NON É TARDE

GDR ou entidades	Por determinar
Obxectivos da cooperación	- Definir as distintas tipoloxías arquitectónicas locais - Conservación do patrimonio cultural edificado - Traballar a idea do patrimonio como xerador de benestar - Procesos integrais de planificación e xestión baixo un modelo - Contribución ao desenvolvemento sostible - O patrimonio como recurso para o establecemento dun tipo de turismo de calidade
Forma de colaboración	Cooperación LEADER NACIONAL
Accións concretas	As propias dos elementos de animación, comunicación e transparencia (webs, uso de RRSS, etc.), xunto con outras por determinar entre os GDR participantes á hora de elaborar os proxectos.

I.7. Planificación temporal.

Táboa 9. Planificación temporal dos proxectos e actividades

	Semestres													
	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	2028 I	2028 II	2029 I	2029 II
Proxectos e accións específicas con impacto significativo														
P1														
Actuacións propias de animación (Externas e Internas)														
AE1														
AE2														
AE3														
AE4														
AI5														
AI6														
AI7														
AI8														
AI9														
Actividades formativas														
F1														
F2														
F3														
F4														
F5														
F6														
Actividades de cooperación														
C1														
C2														
C3														
C4														

I.8. Normas de xestión e baremo.

As normas para a selección, baremación e priorización dos proxectos están descritas nos baremos que presentamos de seguido, pero en todo caso os proxectos presentados deberán recibir a aprobación por parte de Agader.

Requisitos de subvencionabilidade dos proxectos:

Na RESOLUCIÓN de 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no DOG. Num.89, do 10/05/2023 por parte da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader), no artigo 5. Requisitos xerais das operacións subvencionables, 3. Con carácter xeral, as operacións subvencionables deberán cumprir os seguintes requisitos:

- a) Estar localizados no ámbito territorial elixible de aplicación da estratexia de desenvolvemento local do GDR.
- b) Ser viables técnica, económica e financeiramente, para os proxectos de natureza produtiva, e técnica e financeiramente para os non produtivos.
- c) Axustarse á normativa sectorial (comunitaria, estatal e autonómica) que resulte de aplicación para cada tipo de proxecto e ás bases reguladoras das subvencións que se diten para o efecto.
- d) Non estar iniciados na data da presentación da solicitude de axuda. Para estes efectos, considérase como inicio do investimento o comezo dos traballos de construción, ou ben o primeiro compromiso en firme para a petición dos equipamentos ou outro compromiso que faga o investimento irreversible e que vincule xuridicamente o solicitante, se esta data é anterior. Porén, a compra de terreos e os traballos preparatorios, como a obtención de permisos e a realización de estudos de viabilidade, non terán a consideración de inicio dos traballos.
- e) Ser finalistas, é dicir, que na data da xustificación final dos investimentos ou gastos subvencionados cumpran os obxectivos e funcións para os cales foron aprobados os proxectos. Non poderán subvencionarse fases dun proxecto que non constitúan unha actividade finalista.

Os proxectos que o GDR seleccionará serán de dúas tipoloxías:

- **Proxectos Produtivos:** proxectos que supoñen a realización dunha actividade económica, tendentes á produción de bens ou servizos e que supoñen unha creación ou mantemento de emprego.
Os proxectos de natureza produtiva acadarán, cando menos, o 65% dos fondos públicos totais asignados ao GDR no ámbito da submedida para a realización de operacións conforme a estratexia de desenvolvemento local participativo.
- **Proxectos Non Produtivos:** proxectos promovidos por entidades sen ánimo de lucro, entidades públicas locais, comunidades de montes veciñais en man común ou as súas mancomunidades, que non supoñan o inicio ou o desenvolvemento dunha actividade económica. No suposto de que o proxecto constituía unha actividade económica, por si mesmo ou de maneira coaduvante, terá a consideración de non produtivo cando os ingresos que se xeren procedan de taxas no caso de proxectos promovidos por entidades públicas locais. No resto dos casos, tanto para os proxectos promovidos por entidades públicas locais en que os ingresos proceden de prezos públicos como nos casos de proxectos promovidos por outros promotores distintos ás entidades públicas locais, os proxectos poderán ter a consideración de non produtivos cando o beneficio bruto operativo non chegue a superar o resultado ou valor da capitalización do investimento ao xuro legal do diñeiro.

Detállanse os requisitos específicos para a consideración e seguimento do proxecto non produtivo como xerador de ingresos no Anexo III da *RESOLUCIÓN do 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas.*

Os proxectos de natureza non produtiva acadarán, como máximo, o 35% dos fondos públicos totais asignados ao GDR no ámbito da submedida para a realización de operacións conforme a estratexia de desenvolvemento local participativo.

LIMITACIÓNS SECTORIAIS

Atendendo á **RESOLUCIÓN de 27 de abril de 2023** pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no DOG. Num.89, do 10/05/2023, no seus artigos 11,12,13,14 e 15 onde se establecen as tipoloxías de investimentos elixibles así como o artigo 9.

Por parte do GDR, establécense unha serie de limitacións específicas territoriais e en función dos diferentes obxectivos xerais estratéxicos que se delimitan deseguido:

OX1.-PROGRAMA DE FOMENTO DA ACTIVIDADE COMERCIAL NO RURAL

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos ao fomento da actividade comercial como elementos clave na mellora da calidade de vida dos habitantes e a oferta turística do territorio.

Os proxectos promovidos deberán contribuír á potenciación e á fixación da poboación, á diversificación económica, á sustentabilidade do medio rural e ao equilibrio territorial, tanto en termos económicos como sociais, e poderán ter un carácter produtivo ou non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida terían cabida, entre outros, proxectos comerciais que supoñan:

- Implantación de novos establecementos polo miúdo ou a mellora e modernización de espazos de venda de bens de primeira necesidade e de fogar, como tendas de ultramarinos, tendas de alimentación e bebidas, tendas de produtos para o fogar etc.
- Implantación e investimento en actividades de venda ambulante.
- Creación e investimento en actividades comerciais vinculadas á venda de produtos típicos do territorio, con zonas de degustación, dirixidos a visitantes e turistas.
- Adecuación de espazos para o fomento do emprendemento comercial por parte de persoas promotoras públicas.

Os proxectos poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Limitacións sectoriais específicas:

Poderase subvencionar a creación e a ampliación de establecementos de comercio polo miúdo de proximidade, pero **quedarán excluídas** as seguintes epígrafes do IAE:

- 6521 Farmacias: comercio polo miúdo de medicamentos, produtos sanitarios e de hixiene persoal
- 6541 Comercio polo miúdo de vehículos terrestres
- 6542 Comercio polo miúdo de accesorios e pezas de recambio para vehículos terrestres
- 6543 Comercio polo miúdo de vehículos aéreos
- 6544 Comercio polo miúdo de vehículos fluviais e marítimos de vela ou motor e deportivos
- 6545 Comercio polo miúdo de toda clase de maquinaria (excepto aparellos do fogar, de oficina, médicos, ortopédicos, ópticos e fotográficos)
- 6546 Comercio polo miúdo de cubertas, bandas ou bandexas e cámaras de aire para toda clase de vehículos
- 655 Comercio polo miúdo de combustibles, carburantes e lubricantes
- 6551 Comercio polo miúdo de combustibles de todas clases (excepto gases e carburantes)
- 6552 Comercio polo miúdo de gases combustibles de todas clases
- 6553 Comercio polo miúdo de carburantes para vehículos e aceites e graxas lubricantes
- 657 Comercio polo miúdo de instrumentos musicais en xeral, así como dos seus accesorios
- 6593 Comercio polo miúdo de aparellos e instrumentos médicos, ortopédicos, ópticos e fotográficos
- 6611 Comercio polo miúdo en grandes almacéns (variedade ampla)
- 6612 Comercio polo miúdo en hipermercados (autoservizo)
- 6613 Comercio polo miúdo en almacéns populares (seccións múltiples)
- 662 Comercio mixto ou integrado polo miúdo
- 6621 Comercio polo miúdo de toda clase de artigos en economatos e cooperativas de consumo

Para a creación no comercio polo miúdo só serán subvencionables aquelas empresas que non existan na parroquia onde se sitúe a iniciativa, e acreditásense co correspondente epígrafe do IAE para a xustificación da inexistencia.

O ámbito de actuación estará composto por todos os concellos que comprenden o GDR Valdeorras excepto os do Barco e A Rúa, agás no caso das parroquias rurais destes dous municipios. Deberá acreditarse, mediante informe do concello ou outro método acreditativo similar, que na entidade colectiva / parroquia onde se pretende situar o comercio non existe establecemento ningún na epígrafe do IAE que lle corresponda.

Nos casos de ampliación e modernización será necesaria a creación de 0,5 UTAS de emprego.

OX2.-PROGRAMA DE INSERCIÓN LABORAL NO RURAL DIRIXIDO A COLECTIVOS CON DIFICULTADES DE ACCESO AO MERCADO LABORAL

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a mellorar a produtividade, a loita contra o desemprego e o incremento do valor engadido dos produtos autóctonos, e facilitar a substitución dunha poboación envellecida a través da posta en marcha no territorio, principalmente a través de dun programa de formación que incida na empregabilidade dos colectivos máis desfavorecidos, en termos de emprego, en:

- Viticultura.
- Turismo/restauración.
- Colocación da lousa.
- Conservación de alimentos.
- Outros sectores emerxentes ou de interese.

Estes proxectos serán de carácter non produtivo, promovidos exclusivamente polo GDR Valdeorras.

Limitacións sectoriais específicas:

So se poderán subvencionar acción formativas para a inserción laboral nas seguintes actividades:

- Viticultura
- Turismo e restauración
- Colocación da lousa
- Conservación de alimentos
- Outros sectores emerxentes ou de interese.

Para fomentar o emprendemento nas anteriores actividades poderán realizarse cursos en creación e xestión de empresas.

OX3.-PROGRAMA DE AMPLIACIÓN DE SERVICIOS Á POBOACIÓN DO RURAL DE VALDEORRAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a promover servizos que melloren a calidade de vida nas áreas rurais, adaptados ás súas necesidades, especialmente en termos de mobilidade, asistencia a domicilio e accesibilidade ás TIC. Estas iniciativas deben supoñer a posta en marcha ou o desenvolvemento de servizos innovadores ou deficitarios no ámbito do núcleo ou núcleos de poboación ao que se dirixen, entendendo como innovación a creación de novos servizos, produtos e novas formas de enfrontarse aos desafíos e necesidades que presenta especificamente ese territorio.

Os proxectos poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de servizos ou a súa modernización que melloren a calidade de vida das persoas no medio rural, a través de, entre outros:

- Creación ou mellora de servizos que favorezan a mobilidade e a accesibilidade das persoas dependentes, como a posta en marcha de novos servizos de transporte adaptados ou investimentos para a adaptación de vehículos para o transporte de persoas con dificultades de mobilidade etc.
- Creación ou melloras de servizos asistenciais a domicilio para o coidado de persoas dependentes.
- Novas formas de comercio electrónico, información xeral e turística, acceso á Administración electrónica, plataformas dixitais, etc.
- Desenvolvementos TIC pensados para mellorar a calidade de vida das persoas maiores ou colectivos dependentes.

Investimentos en telecentros e aulas de informática.

Limitacións sectoriais específicas:

Poderanse subvencionar servizos que melloren a calidade de vida nas áreas rurais, adaptados as súas necesidades, especialmente en termos de mobilidade, asistencia a domicilio e accesibilidade ás TIC.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Considéranse como actividades que melloren a calidade de vida nas áreas rurais as seguintes:

CNAE
85 Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais
85.3 Actividades de servizos sociais
85.32 Actividades de prestación de servizos sociais sen aloxamento
85.323 Actividades de servizos sociais a domicilio
85.325 Outros servizos sociais sen aloxamento
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento
88.1 Actividades de servizos sociais sen aloxamento para persoas maiores e con discapacidade
88.11 Actividades de servizos sociais sen aloxamento para persoas maiores
88.12 Actividades de servizos sociais sen aloxamento para persoas con discapacidade
88.9 Outras actividades de servizos sociais sen aloxamento
88.99 Outras actividades de servizos sociais sen aloxamento N.C.O.P.
IAE
9.5.1 Asistencia e servizos sociais para nenos, novos, diminuídos físicos e anciáns, en centros residenciais
Grupo 952 Asistencia e servizos sociais para nenos, novos, diminuídos físicos e anciáns, en centros non residenciais
Grupo 954 Axencias de prestación de servizos domésticos

Serán subvencionables os proxectos TIC que están encadrados nalgunhas das liñas estratéxicas descritas na EDLP, así como telecentros e aulas de informática.

No caso de proxectos produtivos, serán subvencionables os proxectos de creación, ampliación e modernización de servizos, pero os de creación en actividades de asesoría, axencias de seguros, barbarías, tinturarías, talleres de reparacións, despachos profesionais só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias de poboación onde non haxa ningún establecemento que preste ese servizo. O resto de servizos (asistencia a domicilio, coidado persoas dependentes, etc.) só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias onde non exista ou haxa só un establecemento desas características.

Deberá acreditarse, mediante informe do concello ou outro método acreditativo similar.

Nos casos de ampliación e modernización será necesaria a creación de 0,5 UTAS de emprego.

OX4.-PROGRAMA DE CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR E LABORAL NO RURAL DE VALDEORRAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a mellorar a inclusión social e a favorecer a conciliación da vida laboral e familiar. Estes proxectos deben supoñer o desenvolvemento ou a posta en marcha de servizos innovadores ou que sexan deficitarios no ámbito do núcleo ou núcleos de poboación ao que se dirixen. Enténdese como innovación a creación de novos servizos, produtos e novas formas de enfrontarse aos desafíos e necesidades que presenta especificamente ese territorio.

Os proxectos poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de servizos ou a súa modernización, que melloren a inclusión e a conciliación da vida familiar e laboral das persoas no medio rural, a través de, entre outros:

- Servizos de coidado de nenos.
- Actividades de carácter extraescolar para nenos.
- Servizos de atención, lecer e tempo libre dirixidos a nenos.
- Ludotecas, parques infantís ou servizos de gardería.
- Servizos terapéuticos para persoas dependentes.
- Servizos de lecer e tempo libre especializados a persoas dependentes.
- Servizos de atención e coidado de persoas dependentes.

Limitacións sectoriais específicas:

Poderanse subvencionar servizos que melloren a conciliación da vida familiar e laboral, entre eles estarán os recollidos na liña estratéxica 3, ademais dos recollidos nos seguintes grupos de epígrafes IAE:

9813 Parques de atraccións incluídos os acuáticos e análogos de carácter estable

982 Tómbolas e espectáculos e xogos, así como comercio polo miúdo e servizos

933 Outras actividades de ensino

981 Xardíns, parques de recreo ou de atraccións e acuáticos e pistas de patinaxe

967 Instalacións deportivas e escolas e servizos de perfeccionamento do deporte

966 Bibliotecas, arquivos, museos, xardíns botánicos e zoolóxicos

No caso de proxectos produtivos, serán subvencionables os proxectos de creación, ampliación e modernización, pero os de creación só serán subvencionables en

entidades colectivas / parroquias onde non exista ou haxa só un establecemento desas características.

Deberá acreditarse, mediante informe do concello ou outro método acreditativo similar.

Nos casos de ampliación e modernización será necesaria a creación de 0,5 UTAS de emprego.

OX5.-PROGRAMA DE MELLORA DE SERVIZOS E INFRAESTRUTURAS CULTURAIS E RECREATIVAS NAS ZONAS RURAIS DE VALDEORRAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a financiar pequenos investimentos en infraestruturas e servizos vinculados ao desenvolvemento de actividades culturais e recreativas en zonas rurais.

Estes proxectos deben supoñer a posta en marcha de servizos innovadores ou que sexan deficitarios no ámbito do núcleo ou núcleos de poboación ao que se dirixen. Enténdese como innovación a creación de novos servizos, produtos e novas formas de enfrontarse aos desafíos e necesidades que presenta especificamente ese territorio.

Os proxectos poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de servizos e infraestruturas de carácter cultural e recreativos:

- Servizos de carácter cultural (literatura, música, danza, cine, etc.).
- Servizos de carácter recreativo vinculados ao lecer e ao entretemento.
- Investimentos en infraestruturas culturais non vinculadas directamente ao turismo (casas de cultura, centros de reunión da cidadanía etc.).
- Investimentos en infraestruturas recreativas (áreas de lecer, parques etc.).

Limitacións sectoriais específicas:

Poderanse financiar no marco desta liña infraestruturas de carácter cultural e recreativo.

Segundo o recollido no artigo 9, apartado 2.h do DOG, publicado o mércores, 10 de maio de 2023, Axencia Galega de Desenvolvemento Rural, RESOLUCIÓN do 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

seleccionadas, considérase necesario investir (actuacións programadas de execución non obrigatoria) nos locais sociais e culturais que se referencian seguindo as pautas delimitadas polos Concellos do Territorio:

CONCELLO DO BARCO DE VALDEORRAS

- Rehabilitación e equipamento do segundo andar as antigas Escolas de Santigoso para a súa habilitación como Centro Social.

Lugar: Santigoso

Parroquia: San Miguel de Santigoso.

CONCELLO DO BOLO

Mellora dos centros sociais en:

- Fornelos
- Valdanta
- Valbuxán
- Outardepregos
- Chandoiro
- Santa Cruz.

Rehabilitación:

- Pombal en Fornelos
- Tear en Celavente
- O cruceiro en Chaodocastro
- As pontes de Santa Cruz.

CONCELLO DE CARBALLEDA DE VALDEORRAS

Centros sociais/Culturais:

- Restauración antiga escola de Carballada
- Dotación de mobiliario en antiga escola de Viladequinta con destino ao Centro Cultural

CONCELLO DE LAROUÇO

- Creación de Centro social veciños de A Portela

A contía máxima de axuda por cada proxecto que supoña un investimento en creación, reforma ou ampliación dun local social non poderá exceder os 50.000 € por proxecto.

No caso de proxectos produtivos, serán subvencionables os proxectos de creación, ampliación e modernización, pero os de creación só serán subvencionables en

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

entidades colectivas / parroquias onde non exista ou haxa só un establecemento desas características.

Deberá acreditarse, mediante informe do concello ou outro método acreditativo similar.

Nos casos de ampliación e modernización será necesaria a creación de 0,5 UTAS de emprego.

OX6.-PROGRAMA PARA A REDUCIÓN DA CONTAMINACIÓN DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a reducir os niveis de contaminación como consecuencia da actividade extractiva lousa, o que axudará a conservar e mellorar o medio natural.

Os proxectos poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas que axuden a reducir os niveis de contaminación da actividade extractiva da lousa, a través de:

- Medidas para a redución do nivel de cascallos.
- Medidas para evitar a filtración de residuos aos ríos.
- Medidas para a redución do nivel de po.
- Medidas para o aproveitamento e a reutilización de residuos da lousa para outros fins, por exemplo, prefabricados para a construción, cerámica, gres, materiais compostos etc.

Limitacións sectoriais específicas:

Poderanse subvencionar proxectos que teñan por obxecto reducir os niveis de contaminación como consecuencia da actividade extractiva mineira, incluídos na epígrafe 2 Extracción e transformación de minerais non enerxéticos e produtos derivados. Industria química.

OX7.-PROGRAMA PARA A MELLORA DA EFICIENCIA ENERXÉTICA DO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS

Descrición:

O territorio de Valdeorras necesita mellorar a eficiencia enerxética de xeito prioritaria nos sectores ou actividades máis representativos do territorio en termos de VAB como son a industria, a construción e, dentro do sector servizos, a hostalería como actividade con maior peso. No que se refire á produción primaria, a vitivinícola é a que presenta un carácter máis estratéxico para o territorio.

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos ao desenvolvemento de novos modelos produtivos que melloren a eficiencia do uso da enerxía e o fomento da utilización de enerxías renovables no sector de produción de primaria e na industria agroalimentaria, así como en infraestruturas de uso público, como base dun sistema máis respectuoso co cambio climático.

Os proxectos poderán ter un carácter produtivo como non produtivo.

Se aplicarán as limitacións segundo as diferentes tipoloxías de investimentos elixibles establecidas nas bases reguladoras das axudas da medida Leader 2023-2027.

Será de aplicación a normativa sectorial e ambiental correspondente.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas que axuden a mellorar a eficiencia enerxética e o uso de enerxías renovables, a través de:

- Investimentos para a mellora da eficiencia enerxética, particularmente, en explotacións vitivinícolas.
- Accións de apoio á conservación e mellora das masas forestais e investimentos para o uso da madeira como materia prima e fonte de enerxía, tendentes á produción a pequena escala de acha da madeira ou de pellets.
- Apoio a la valorización dos recursos forestais no madeireiros.
- Investimentos en sistemas de eficiencia enerxética ou implantación de enerxías renovables en infraestruturas de uso público.
- Investimentos en sistemas de eficiencia enerxética ou implantación de enerxías renovables no sector da industria, a construción e a actividade hostaleira.
- Iniciativas emprendedoras cuxa actividade principal se centre no desenvolvemento e/ou implantación de sistemas de eficiencia enerxética no sector primario, industrial, construción e hostaleiro.

Obxectivos:

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Poderanse subvencionar proxectos que desenvolvan novos modelos produtivos ou que melloren a eficiencia do uso da enerxía e fomenten a utilización da enerxía renovable só nos seguintes casos:

- ✓ Investimentos que teñan por obxecto mellorar a eficiencia enerxética das producións vitivinícolas que presenten un plan empresarial, acompañado dun informe emitido por un técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética. A redución dos custos derivados da mellora da eficiencia enerxética da explotación deberá alcanzar un mínimo do 40 %.
- ✓ Investimentos para o uso da madeira como materia prima e fonte de enerxía, tendentes á produción a pequena escala de acha da madeira ou de pellets que estean promovidas polas comunidades de montes veciñais en man común e/ou agrupacións de propietarios, e sempre que inclúan unha extensión superior a 15 hectáreas.
- ✓ Investimentos que teñan por obxecto a implantación de sistemas de eficiencia enerxética ou implantación de enerxías renovables en infraestruturas de uso público.
- ✓ Investimentos en sistemas de eficiencia enerxética nos sectores da construción (CNAE 99: dende 4110 ata 4399, CNAE 93: 70111, 70112 e dende 45500), industria, (CNAE 99: dende 0510 ata 3299, CNAE 93: 10101 dende 33300) e hostalaría (grupo de epígrafe: 671, 672, 673, 674 e 68).

Limitacións sectoriais específicas:

Os investimentos, de natureza produtiva, elixibles en transformación e comercialización de produtos forestais, a intensidade de axuda situarase nun máximo do 40 % do investimento total subvencionable

OX8.-PROGRAMA PARA A PROTECCIÓN, PRESERVACIÓN , RECUPERACIÓN E VALORIZACIÓN DE ESPAZOS NATURAIS NAS TERRAS DE VALDEORRAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a:

- Recuperar, rehabilitar e protexer espazos naturais afectados pola actividade extractiva, especialmente a minería da lousa.
- Diversificar o potencial económico dos recursos forestais, moi concentrados na explotación da madeira.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Os proxectos enmarcados nesta liña poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas que protexan os recursos medioambientais do territorio e diversifiquen o rendemento económico dos recursos forestais, a través de:

- Medidas na que se prevexa a protección do patrimonio cultural.
- Medidas na que se prevexa a protección de especies animais.
- Medidas para a recuperación e a rehabilitación de espazos logo da finalización de actividades extractivas.
- Medidas para a protección de espazos que linden coas explotacións das canteiras.
- Aproveitamento alternativo e innovador dos recursos do monte, en actividades como, por exemplo, o turismo activo, turismo forestal, parques biosaudables, acondicionamento de espazos para o estudo e a observación de flora e fauna etc.
- Accións de apoio á conservación e mellora das masas forestais.
- Apoio á valorización dos recursos forestais non madeireiros.
- Apoio á mellora do hábitat para a actividade cinexética e a pesca.

Obxectivos:

Poderase subvencionar proxectos que teñan por obxectivos:

- ✓ Mantemento, recuperación e rehabilitación dos terreos lindeiros con explotacións extractivas ou as que finalizen a súa explotación.
- ✓ Creación e investimentos en iniciativas que promovan un uso alternativo á explotación forestal dos recursos do monte.

OX9.-PROGRAMA PARA O DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO DO MEDIO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DO TURISMO

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a potenciar os proxectos de carácter turístico no territorio, a condición de que estas iniciativas supoñan a posta en marcha ou o desenvolvemento de servizos innovadores ou deficitarios no ámbito do núcleo ou núcleos de poboación aos que se dirixan. Enténdese como innovación o desenvolvemento de novos servizos, produtos e novas formas de enfrontarse aos desafíos e necesidades que presenta especificamente ese territorio.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Os proxectos enmarcados nesta liña poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, tería cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas turísticas, a través de:

- Investimentos para uso público en infraestruturas recreativas, puntos de información turística e sinalización.
- Pequenos investimentos na rehabilitación e na adecuación de elementos de gran valor patrimonial e cultural.
- Infraestruturas turísticas a pequena escala vinculadas ao turismo industrial.
- Investimentos para o incremento do número de prazas de aloxamento.
- Investimentos para a mellora en establecementos hoteleiros.
- Investimentos que supoñan a implantación de servizos turísticos complementarios a un establecemento de aloxamento e/ou de restauración.
- Iniciativas de carácter turístico vinculadas a elementos patrimoniais senlleiros, por exemplo, o macizo de Pena Trevinca, a Serra da Lastra, a Vía Nova e o Camiño de Inverno.
- Iniciativas turísticas vinculadas a actividades deportivas, caza e pesca, e turismo fluvial de montaña.
- Novas iniciativas hostaleiras promovidas exclusivamente en lugares senlleiros do patrimonio industrial, como bodegas da DO Valdeorras con certa tradición, antigas instalacións mineiras etc., e en lugares sobranceiros do patrimonio histórico e cultural, como pazos, castelos, torres etc.
- Mellora de iniciativas de establecementos hostaleiros, a condición de que estean vinculadas á promoción dos recursos autóctonos do territorio e supoñan un aumento na categoría do establecemento e/ou melloren as condicións de accesibilidade e supresión de barreiras arquitectónicas.

Limitacións sectoriais específicas:

Atenderase ao disposto no futuro Convenio coa Axencia de Turismo de Galicia.

OX10.-PROGRAMA PARA O FOMENTO DA ECONOMÍA COLABORATIVA NO TECIDO PRODUTIVO DE VALDEORRAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a potenciar os proxectos de economía colaborativa no territorio, principalmente os que incidan de xeito transversal no resto de liñas estratéxicas definidas no plan de acción. Estas iniciativas deberán supoñer a posta en marcha ou o desenvolvemento de servizos innovadores ou deficitarios no ámbito do núcleo ou núcleos de poboación aos que se dirixen. Enténdese como innovación o desenvolvemento de novos servizos, produtos e novas formas de enfrontarse aos desafíos e necesidades que presenta especificamente ese territorio.

Os proxectos enmarcados nesta liña poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, tería cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas de economía colaborativa a través de:

- Proxectos colaborativos no ámbito do sector da produción agraria primaria que impliquen a realización dunha actividade agrícola, gandeira ou agroforestal complementaria á actividade principal non agraria das unidades familiares.
- Proxectos colaborativos no ámbito da economía creativa e do coñecemento.
- Apoio comunitario á terceira idade.
- Modelos cooperativos de mobilidade.
- Grupos de crianza.
- Producción textual colaborativa que poña en valor os recursos turísticos do territorio.
- Modelos cooperativos de aloxamento.
- Mercados sociais.
- Coworking.

Limitacións sectoriais específicas:

Poderanse subvencionar proxectos que fomenten a economías colaborativa en Valdeorras.

OX11.-PROGRAMA PARA O FOMENTO DO EMPREGO AUTÓNOMO

Descrición:

Os proxectos amparados por este obxectivo estarán dirixidos a mellorar a produtividade, a loita contra o desemprego, e facilitar a substitución dunha poboación envellecida a través da posta en marcha no territorio, principalmente a través de dous tipos de accións:

- 1) Promoción e axudas á creación de emprego autónomo, especialmente para os colectivos máis vulnerables:
 - Apoio á innovación para a creación de emprego autónomo.
 - Axudas ao emprendemento, en particular de mulleres e novas.
 - Axudas á creación de emprego autónomo.
 - Axudas á integración socio laboral de persoas con discapacidade ou en rego de exclusión.
- 2) Creación e modernización das actividades non agrarias de autónomo profesional.
- 3) Atraer aos mozos agricultores e facilitar a súa implantación como autónomos nas zonas rurais.
- 4) Potenciar o emprendemento autónomo e atraer e reter o talento innovador nas zonas rurais.

Estes proxectos serán de carácter produtivo.

Limitacións sectoriais específicas:

Serán subvencionables os proxectos de creación, ampliación e modernización pero os de creación do comercio polo miúdo e o sector servizo terase en conta as limitacións sectoriais anteriormente citadas nos seus apartados. Entre outros, os de creación en actividades de asesoría, axencias de seguros, barbarías, tinturarías, talleres de reparacións, despachos profesionais só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias de poboación onde non haxa ningún establecemento que preste ese servizo. O resto de servizos (asistencia a domicilio, coidado persoas dependentes, servizos conciliación da vida familiar e laboral, servizos culturais e recreativos, etc.) só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias onde non exista ou haxa só un establecemento desas características.

Deberá acreditarse, mediante informe do concello ou outro método acreditativo similar.

Nos casos de ampliación e modernización será necesaria a creación de 0,5 UTAS de emprego no comercio polo miúdo e no sector servizo.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

OX12.-PROGRAMA PARA O FOMENTO DA INNOVACIÓN TECNOLÓXICA

Descrición

Os proxectos amparados por este obxectivo estratéxico estarán dirixidos a mellorar a produtividade, a competitividade, a innovación, e a viabilidade do tecido produtivo do territorio, a través de dous tipos de accións:

- Dinamización da poboación cara ás posibilidades da valorización das producións comarcais a través do desenvolvemento de accións de I+D+i.
- Apoio a los proxectos de I+D+i.

Os proxectos enmarcados nesta liña poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Limitacións sectoriais específicas:

Poderase subvencionar proxectos que fomenten:

- ✓ Animación e sensibilización promovida polo GDR, para a implementación de accións de I+D+i, en todos os sectores produtivos que empreguen a tecnoloxía en especial aquela vinculada IA.
- ✓ Apoio á innovación para a creación de emprego e o emprendemento, apoio a innovación tecnolóxica.
- ✓ Asistencia técnica, e apoio ás empresas que incorporen tecnoloxía de última xeneración nos seus procesos.
- ✓ Axuda aos proxectos que empregando medios tecnolóxicos aumenten a capacidade técnica e de coñecemento á comarca, que permita fomentar a dinamización económica ao aplicar datos científicos a oficios.

No caso de proxectos produtivos, serán subvencionables os proxectos de creación, ampliación e modernización, pero os de creación só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias onde non exista ou haxa só un establecemento desas características.

OX13. PROGRAMA PARA A MELLORA DA TRANSFORMACIÓN E A COMERCIALIZACIÓN DE PRODUTOS DO SECTOR AGROALIMENTARIO E PRODUCCIÓN AGROALIMENTARIAS

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a incrementar a participación real dos produtores na cadea alimentaria, particularmente a través da aplicación de prácticas de mercado innovadoras, a oferta de produtos de calidade diferenciada, o dimensionamento asociativo, o fomento das canles curtas de distribución e o impulso do comercio electrónico. Hai que ter presente que o apoio á produción de calidade diferenciada con base nos recursos xenéticos autóctonos fomenta a conservación das producións locais e a agricultura ecolóxica.

Os proxectos enmarcados nesta liña poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida, terían cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas que melloren a transformación de produtos agrarios e gandeiros a través de:

- Accións para a valorización de produtos agrícolas e gandeiros producidos actualmente no territorio como a castaña, o mel, os arandos etc. a través da súa transformación e de novos modelos de comercialización.
- Accións que favorezan o desenvolvemento da cadea de distribución (nas fases de almacenamento, distribución e consumo), como actuacións que favorezan o asociacionismo, as canles curtas de distribución e a utilización do comercio electrónico.
- Accións que melloren a trazabilidade de produtos (identificación do produto, os datos deste, a relación entre a súa identificación e os seus datos).

Limitacións sectoriais específicas:

Poderase subvencionar proxectos que fomenten:

- ✓ Investimentos para a valorización de produtos locais de carácter agroalimentario de calidade (castañas, mel, arandos, produtos cárnicos etc.).
- ✓ Investimentos que favorezan o desenvolvemento da cadea de distribución no sector agroalimentario.
- ✓ Investimentos para a implementación de sistemas de trazabilidade aplicados á industria agroalimentaria.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Produtos agroalimentarios de calidade (castañas, mel, arandos, produtos cárnicos etc.), acollidos a unha denominación de orixe ou certificación de calidade ou en trámites para a súa certificación.

OX14.-PROGRAMA PARA MODERNIZACIÓN DO TECIDO ECONÓMICO DO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DA TRANSFERENCIA DE COÑECEMENTO

Descrición:

Os proxectos amparados por esta liña estratéxica estarán dirixidos a fomentar a acción innovadora no territorio a través da transferencia de actividades ou experiencias que se realizasen con éxito nun determinado sector a outros sectores da economía de Valdeorras. Ademais, fomentárase a innovación no territorio a través de apoiar ou incentivar proxectos que se desenvolvesen noutros GDR e que polas súas características sexan facilmente trasladables ao territorio de Valdeorras.

Será tamén importante a creación de instrumentos que sirvan para canalizar a acción innovadora que se produza tanto en sectores estratéxicos do propio territorio como noutros lugares, a través da suma de esforzos da iniciativa privada, universidades e administracións.

Os proxectos enmarcados nesta liña deberán supoñer o desenvolvemento ou a posta en marcha de iniciativas innovadoras ou que sexan deficitarias no ámbito do núcleo ou os núcleos de poboación ao que se dirixen, entendendo como innovación a creación de novos servizos, produtos e novas formas de enfrontarse aos desafíos e ás necesidades que presenta especificamente ese territorio.

Os proxectos poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Neste sentido, no marco desta medida tería cabida, entre outras, a posta en marcha de iniciativas que axuden a transferir coñecemento innovador a través de:

- Creación de redes de transferencia de coñecemento.
- Transferencia de boas prácticas de modo intersectorial.
- Investimentos para a creación e a modernización de iniciativas de carácter innovador postas en marcha noutros territorios

Limitacións sectoriais específicas:

Poderanse subvencionar proxectos que se desenvolvesen con éxito noutros GDR e que non existan actualmente na comarca de Valdeorras.

O xerente do GDR deberá emitir un informe onde se xustifique que actividade se desenvolve con éxito noutro/s GDR e a non existencia da devandita actividade no núcleo onde se pretende facer o investimento (o núcleo considérase a parroquia).

Para comprobar a presenza ou non desta actividade será necesario un certificado emitido polo concello no que se acredite que non existe na parroquia.

OX15.-PROGRAMA PARA A RECUPERACIÓN DE TERRAS AGRARIAS

Descrición:

Os proxectos que se amparan en esta liña estratéxica están amparados na Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia e en menor medida na Lei de mellora da estrutura territorial agraria de Galicia.

Buscase coa mesma dispoñibilizar ás potenciais persoas promotoras recursos que permitan recuperar do desuso ou abandono a terra agraria con capacidade produtiva, con visos de crear na mesma unha nova iniciativa agraria que xere riqueza.

Potenciaranse polo tanto as axudas aos investimentos que ou ben pretendan de por si incidir na posta en marcha dun proxecto dinamizador dos contemplados na Lei de Recuperación da Terra Agraria como as Aldeas Modelo, os Polígonos Agroforestais, etc. ou ben empregar estas ferramentas para a posta en marcha de un proxecto vencellado ao sector agrícola/gandeiro e que sexa financiable atendendo ao resto das medidas propostas na estratexia.

Os proxectos enmarcados nesta liña poderán ter tanto un carácter produtivo como non produtivo.

Limitacións sectoriais específicas:

Aquelas que se delimiten nesta Lei.

OX16.-PROGRAMA PARA O FOMENTO DA COOPERACIÓN

Descrición:

Trátase dunha medida orientada aos propios Grupos de Desenvolvemento Rural, para que a través de proxectos cooperativos busquen sinerxías e fórmulas de innovar nos procesos de xestión e gobernanza do territorio, así como reformular plantexamentos acerca da xestión de diferentes sectores económicos e non produtivos polos que se pretende apostar.

Estes proxectos serán de carácter non produtivo, promovidos exclusivamente polo GDR Valdeorras.

Limitacións sectoriais específicas:

Non son axudas destinadas ás persoas promotoras co cal solo contarán coas limitacións establecidas pola Agader a efectos desta tipoloxía de proxectos.

LIMITACIÓNS NA TIPOLOXÍA DE INVESTIMENTOS

- ✓ Non se financiarán proxectos de empresas que teñan sancións ambientais por actuacións pasadas, nin aquelas que teñan sancións por danos ao patrimonio ben sexa natural e/ou cultural.
- ✓ Non se financiaran proxectos de Montes veciñais en man común que non estean relacionados directamente co mantemento da actividade agraria, ou no seu defecto coa rexeneración ambiental do monte.
- ✓ No caso de investimentos que incidan na recuperación elementos do patrimonio histórico e cultural de Galicia, os mesmo deben de estar identificados ben no Catálogo de Patrimonio da Xunta de Galicia ou ben como elemento protexido nun inventario público de carácter municipal PXOM, Plan Básico, etc..). Demostrarase dita cuestión cun informe municipal acerca da protección da localización do proxecto.
- ✓ No caso de investimentos que incidan na mellora de espazos naturais, os mesmos deben de contar con algunha figura de protección pública (Rede Natura, ENIL, LIC, etc...). Demostrarase dita cuestión cun informe municipal acerca da protección da localización do proxecto.

Segundo o recollido no artigo 9, apartado 2.h do DOG, publicado o mércores, 10 de maio de 2023, Axencia Galega de Desenvolvemento Rural, RESOLUCIÓN do 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas, considérase necesario investir (actuacións programadas de execución non obrigatoria) nos locais sociais que se referencian seguindo as pautas delimitadas polos Concellos do Territorio:

CONCELLO DO BARCO DE VALDEORRAS

- Rehabilitación e equipamento do segundo andar as antigas Escolas de Santigoso para a súa habilitación como Centro Social, na parroquia de San Miguel de Santigoso.

CONCELLO DO BOLO

- Mellora dos centros sociais en Fornelos, Valdanta, Valbuxán, Outardepregos, Chandoiro e Santa Cruz.

- Rehabilitación dun pombal en Fornelos, tear en Celavente, o cruceiro en Chaodocastro e as pontes de Santa Cruz.

CONCELLO DE CARBALLEDA DE VALDEORRAS

- Centros sociais/Culturais:
- Restauración antiga escola de Carballada
- Dotación de mobiliario en antiga escola de Viladequinta con destino ao Centro Cultural

CONCELLO DE LAROUÇO

- Creación de centro social veciños de A Portela

LIMITACIONES DE AXUDA

PROXECTOS PRODUTIVOS

1. **A limitación das axudas dos proxectos produtivos por regra xeral** e máis aló do disposto na RESOLUCIÓN de 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no DOG. Num.89, do 10/05/2023 como limitacións específicos **será de 100.000 €**.
2. Se os proxectos se localizan en **polígonos industriais e/ou parque empresariais** **limitarase a 50.000 € a contía máxima de axuda**.

PROXECTOS NON PRODUTIVOS

1. **A limitación das axudas dos proxectos non produtivos por regra xeral** e máis aló do disposto na RESOLUCIÓN de 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no DOG. Num.89, do 10/05/2023 como limitacións específicos **será de 50.000 €**.

BAREMO DE PROXECTOS PRODUTIVOS E NON PRODUTIVOS

Establécense unha serie de requisitos que teñen o carácter de obrigatorios, polo que o incumprimento dalgún destes requisitos será causa de denegación do proxecto. Os requisitos de obrigatorio cumprimento son:

1. O proxecto deberase acometer na zona de aplicación do Programa, os Concellos de O Barco de Valdeorras, O Bolo, Carballeda de Valdeorras, Larouco, Petín, A Rúa, Rubiá, A Veiga e Vilamartín de Valdeorras.
2. O ámbito destas entidades singulares de poboación será o definido polo INE e coa delimitación establecida pola oficina do catastro de cada Concello, de maneira que no caso de dúbida, requiríraselle un informe a este departamento para que indique se o proxecto se localiza dentro destas entidades singulares de poboación excluídas ou non.
3. Os beneficiarios deben estar ao corrente das obrigacións tributarias e da seguridade social.
4. Que o proxecto non este iniciado antes de solicitar a axuda.
5. O destino das inversións debe manterse ao menos durante 5 anos posteriores á data da resolución de pagamento final do expediente, a menos que exista lexislación específica máis restritiva ao respecto.
6. No caso de iniciativas de natureza produtiva todos os beneficiarios deberán cumprir os requisitos de pequena empresa relacionados coa cifra de negocios, número de empregados e balance xeral que se indicarán no convenio a firmar entre o GDR e as Administracións que financien.
7. Respetar as normativas urbanísticas vixentes, dispoñer de permisos, autorizacións, inscricións e rexistros ou calquera outros requirimentos que sexan esixibles pola Comunidade Autónoma ou municipio, para o tipo de mellora ou actividade de que se trate.

En resumo, o baremo que se pretende aplicar no GDR7 será o seguinte:

TIPO DE PROXECTO	LÍMITE DE AXUDA PÚBLICA
PRODUCTIVOS	✓ MÍNIMO 35% E MÁXIMO 50% ✓ NOTA DE CORTE MÍNIMA: 20 PUNTOS ✓ CONTÍA MÁXIMA DE AXUDA: 100.000 € ✓ PUNTUACIÓN PARA ACADAR 50% AXUDA: 50 PUNTOS ✓ PROXECTOS FORESTAIS: MÁXIMO 40% AXUDA ✓ PROXECTOS POLÍGONOS INDUSTRIAIS: MÁXIMO 50.000 € DE AXUDA
BONO ACTIVA RURAL	✓ ENTRE 20-29 PUNTOS: 8.000 € ✓ ENTRE 30-39 PUNTOS: 10.000 € ✓ ENTRE 40-49 PUNTOS: 15.000 € ✓ 50 OU MÁIS PUNTOS: 18.000 €
NON PRODUCTIVOS	✓ MÍNIMO 35% ✓ NOTA DE CORTE MÍNIMA: 20 PUNTOS ✓ PUNTUACIÓN PARA ACADAR O MÁXIMO DE AXUDA: 50 PUNTOS ✓ LÍMITE MÁXIMO PRIORIDADE ALTA: 50 % ✓ LÍMITE MÁXIMO PRIORIDADE MEDIA: 45 % ✓ LÍMITE MÁXIMO PRIORIDADE BAIXA: 40 % ✓ CONTÍA MÁXIMA DE AXUDA: 50.000 €

PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER NOS PROXECTOS NON PRODUCTIVOS

Aspecto	Prioridade
*Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade Alta (OX3, OX4, OX9, OX14, OX15)	Alta
Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade Media (OX5, OX7, OX8, OX12, OX13)	Media
Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade Baixa (OX6, OX10)	Baixa

Orde	Obxectivos xerais
3º	Programa de ampliación de servizos á poboación do rural de Valdeorras
4º	Programa de conciliación da vida familiar e laboral no rural de Valdeorras
5º	Programa de mellora de servizos e infraestruturas culturais e recreativas nas zonas rurais de Valdeorras
6º	Programa para a redución da contaminación do tecido produtivo de Valdeorras
7º	Programa para a mellora da eficiencia enerxética do tecido produtivo de Valdeorras
8º	Programa para a protección, preservación e recuperación de espazos naturais nas terras de Valdeorras
9º	Programa para o desenvolvemento económico do medio rural de Valdeorras a través do turismo
10º	Programa para o fomento da economía colaborativa no tecido produtivo de Valdeorras
12º	Programa para o fomento da innovación tecnolóxica
13º	Programa para a mellora da transformación e a comercialización de produtos do sector agroalimentario e producións agroalimentarias
14º	Programa para modernización do tecido económico do rural de Valdeorras a través da transferencia de coñecemento
15º	Recuperación de terras

* Na categoría de proxectos non produtivos de **prioridade alta** deberanse incluír, entre outros, os proxectos que fomenten a inclusión social mediante servizos de igualdade e benestar á poboación, a integración de comunidades marxinais e de inmigrantes, o coidado das persoas maiores, a promoción de un envellecemento activo e saudable delas, os investimentos ligados a aldeas intelixentes (smart villages), así como os proxectos que se executen en aldeas modelo ou en desenvolvemento dos instrumentos contidos na Lei de recuperación da terra agraria de Galicia. A mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), así como o seu uso no medio rural (Por exemplo telecentros, aulas de informática, plataformas dixitais de servizos á poboación xeral, uso do internet tamén deberá ter consideración de proxecto non produtivo de máxima prioridade. (DOG.89_2023).

Nos casos nos que un proxecto contemple actuacións que se poidan encadrar en diferentes prioridades seleccionárase a mais favorable.

BAREMO PARA PROXECTOS PRODUTIVOS

TÁBOA DE PUNTUACIÓN PARA OS CRITERIOS DE SELECCIÓN VALORABLES DE PROXECTOS PRODUTIVOS LEADER		
		P. MÁX
1.- LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO		25
	1.1. Densidade poboacional	5
	1.2. Variación da Poboación no último decenio	5
	1.3. Parroquia	5
	1.4. Índice de envellecemento	5
	1.5. Índice de dependencia xuvenil	5
2A. BONO ACTIVA RURAL (As persoas promotoras que se acollan ao Bono Activa Rural terán por defecto os 10 puntos que corresponden ao 2.1. Incidencia no emprego)		10
2B. INCIDENCIA DO PROXECTO NO EMPREGO		30
	2.1. Incidencia no emprego (non acumulable no caso de optar polo BONO ACTIVA RURAL)	10
	2.2. Incidencia do investimento na creación de emprego	8
	2.3. Contribución a crear emprego para determinados colectivos	10
	2.4. Consolidación de emprego	2
3. INCIDENCIA NA DIXITALIZACIÓN, TRANSFORMACIÓN Á ECOMOMÍA VERDE E SOSTIBILIDADE		5
4. UTILIZACIÓN DE FACTORES PRODUTIVOS DA ZONA		5
5. PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER		10
	5.1. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por riba da media do conxunto (OX1, OX3, OX4, OX9, OX14, OX15)	10
	5.2. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade na media do conxunto (OX5, OX7, OX8, OX11, OX12, OX13)	7
	5.3. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por debaixo da media do conxunto (OX6, OX10)	4
6. EN FUNCIÓN DA TIPOLOXÍA DO PROXECTO		10
7. FORMACIÓN OU EXPERIENCIA DO EQUIPO PROMOTOR VINCULADA AO PROXECTO QUE SE VAI DESENVOLVER		15
TOTAL		100

Para que un proxecto poida ser subvencionado ten que ter unha puntuación mínima de 20 puntos, que será a nota de corte. A porcentaxe que lle corresponderá de subvención será dun 35 %.

A porcentaxe máxima de axuda para os proxectos produtivos será dun 50 % para unha puntuación igual ou superior a 50 puntos. O importe máximo subvencionable será de 100.000 €. As porcentaxes de axuda entre o máximo e o mínimo calcularanse mediante a seguinte fórmula para os proxectos de carácter produtivo:

$$\text{Porcentaxe de financiamento PP} = 35 + \frac{F-20}{50-20} \times (50 - 35)$$

TÁBOA DE PUNTUACIÓN E PORCENTAXE DE AXUDA PARA PROXECTOS PRODUTIVOS LEADER

PUNTUACIÓN DO BAREMO	AXUDA %
20	35,00
21	35,50
22	36,00
23	36,50
24	37,00
25	37,50
26	38,00
27	38,50
28	39,00
29	39,50
30	40,00
31	40,50
32	41,00
33	41,50
34	42,00
35	42,50
36	43,00
37	43,50
38	44,00
39	44,50
40	45,00
41	45,50
42	46,00
43	46,50
44	47,00
45	47,50
46	48,00
47	48,50
48	49,00
49	49,50
≥50	50,00

1. CRITERIOS RELATIVOS Á LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO PRODUTIVO

Neste caso, valoraranse indicadores que reflictan o establecemento do proxecto en concellos especialmente castigadas polo desemprego, o envellecemento e o despoboamento. No caso que os investimentos desenvólvanse en mais dunha parroquia ou concello elixirase a puntuación mais favorable. Así, obterán a máxima puntuación (5 puntos por criterio). No seu conxunto, este grupo de criterios recibirá un **máximo de 25 puntos**, segundo a seguinte ponderación:

1.1 Os proxectos recibirán **un máximo de 5 puntos** en función da **densidade de poboación** (fonte: IGE 2022) do concello onde se establezan, segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
≤ 5	A Veiga	5
$> 5 \text{ e } \leq 10$	O Bolo / Carballeda de Valdeorras	4
$> 10 \text{ e } \leq 15$	Rubiá	3
$> 15 \text{ e } \leq 30$	Larouco / Vilamartín de Valdeorras	2
$> 30 \text{ e } \leq 45$	Petín	1
> 45	A Rúa / O Barco de Valdeorras	0

*Ver no anexo I densidade de poboación para cada criterio

1.2 Os proxectos recibirán **un máximo de 5 puntos** en función da **variación da poboación no último decenio** (2012-2022) por concello (fonte: IGE 2022), segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
> 22	O Bolo	5
$> 15 \text{ e } \leq 22$	Carballeda de Valdeorras Larouco	4
$> 10 \text{ e } \leq 15$	A Rúa / Petín Rubiá / A Veiga	3
$> 5 \text{ e } \leq 10$	Vilamartín de Valdeorras	2
≤ 5	O Barco de Valdeorras	1

*Ver no anexo II variación da poboación no último decenio para cada criterio

1.3 Os proxectos, en **función da parroquia** na que se establezan, poderán obter un **máximo de 5 puntos** (fonte: INE. Censo de poboación e vivendas. Ano 2022), segundo o descrito na seguinte táboa:

Características demográficas	Puntuación máxima
Parroquias de menos de 50 habitantes	5
Parroquias de 50 a 99 habitantes	4
Parroquias de 100 a 499 habitantes	3
Parroquias de 500 a 999 habitantes	2
Parroquias de 1000 a 4999 habitantes	1
Parroquias de 5000 habitantes ou máis	0

**Ver no anexo III relación de parroquias para cada criterio*

1.4 Os proxectos recibirán un **máximo de 5 puntos** en función do **índice de envellecemento** (fonte: IGE 2022) a nivel municipal, segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
≥ 440	O Bolo / Larouco / A Veiga Vilamartín de Valdeorras	5
≥ 380 e < 440	Carballeda de Valdeorras / Rubiá	4
≥ 300 e < 380	Petín	3
≥ 225 e < 300	A Rúa	2
< 225	O Barco de Valdeorras	1

**Ver no anexo IV índice de envellecemento para cada criterio*

1.5 Os proxectos recibirán un **máximo de 5 puntos** en función do **índice de dependencia xuvenil** inferior a nivel municipal (fonte: IGE 2022), segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
≥ 0 e ≤ 10	Larouco / A Veiga	5
> 10 e ≤ 12	O Bolo / Carballeda de Valdeorras Vilamartín de Valdeorras	4
> 12 e ≤ 14	Petín / A Rúa	3
> 14 e ≤ 16	Rubiá	2
≥ 16	O Barco de Valdeorras	1

**Ver no anexo V do índice de dependencia xuvenil para cada criterio*

2A. BONO ACTIVA RURAL

*Aqueles proxectos que se acollan ao Bono Rural Activa, obterán no apartado 2.1 incidencia no emprego, por defecto **10 puntos**.

Tomarase como localización do investimento a ubicación na cal cree o seu posto de traballo.

Os proxectos que se benefician desta modalidade de axuda concorrerán cos demais proxectos de natureza produtiva que se presenten ao abeiro das diferentes convocatorias.

A axuda poderá acadar ata un máximo de 18.000 euros e pagarase en dúas anualidades. A obtención desta axuda comportará a obriga de manter a actividade durante polo menos 5 anos, contados desde a data da alta censual.

2B. CRITERIOS RELATIVOS Á INCIDENCIA DO PROXECTO NO EMPREGO

Dada a relevancia da creación de emprego como obxectivo estratéxico para o GDR Valdeorras e a súa intrínseca relación coa fixación de poboación, terase en conta a creación de emprego neto. Tendo en conta os seguintes tramos, este grupo de criterios valorarase cun **máximo de 30 puntos**, segundo a seguinte valoración:

2.1 Incidencia no emprego.

Terase en conta a **creación de emprego neto**. Establécense os seguintes tramos, tendo como referencia unha persoa a tempo completo en cómputo anual (unha UTA ou fracción de tempo). **Puntuación máxima: 10 puntos**. (Non acumulable no caso de optar polo BONO ACTIVA RURAL).

Creación de emprego neto	Puntuación
≥ 5 UTA	10
≥ 4 UTA e < 5 UTA	9
≥ 3 UTA e < 4 UTA	7
≥ 2 UTA e < 3 UTA	4
≥ 1 UTA e < 2 UTA	2
≥ 0,25 UTA e < 1 UTA	1
< 0,25 UTA	0

2.2 Incidencia do investimento na creación de emprego.

Valorarase a creación de emprego tendo en conta o número de UTA creadas e o investimento efectuado a través dunha fórmula que se describe no apartado de metodoloxía de valoración. Os postos de traballo de carácter eventual e os fixos han de manterse, polo menos, cinco anos dende a data de resolución de pagamento. **Puntuación máxima: 8 puntos.**

METODOLOXÍA DA VALORACIÓN:

A fórmula de obtención do valor que posteriormente se barema é a seguinte:

Valor = (investimento admitido / UTA creadas) / 100.000.

Valor	Puntuación
$\leq 0,25$	8
$> 0,25$ e ≤ 1	6
> 1 e ≤ 2	5
> 2 e $\leq 2,5$	4
$> 2,5$ e ≤ 5	2
> 5 e $\leq 7,5$	1
$> 7,5$	0

2.3 Contribución a crear emprego a determinados colectivos.

Valorarase a creación do emprego nalgún dos seguintes colectivos desfavorecidos: persoas menores de 35 anos, mulleres, persoas maiores de 50 anos e persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %. A máxima puntuación por colectivo e UTA será de 5 puntos. As fraccións de UTA computarán proporcionalmente. A puntuación é acumulable por colectivo desfavorecido ata un **máximo de 10 puntos.**

METODOLOXÍA DA VALORACIÓN:

ASPECTO	PUNTUACIÓN
Persoas menores de 35 anos	5
Mulleres	5
Persoas maiores de 50 anos	5
Persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %	5
Persoas desempregadas (demandantes de emprego)	5
Persoas en risco de exclusión social	5
Minorías étnicas con dificultades de integración social	5

2.4 Consolidación de emprego.

O mantemento ou consolidación de emprego é obrigatorio nos proxectos produtivos, non obstante, en función do número de UTA que a persoa promotora teña a obriga de manter e en función do número desas UTA pertencentes a colectivos desfavorecidos, poderá outorgárgelle puntuación adicional (a maior número de UTA que se teña a obriga de manter, maior puntuación). **Puntuación máxima 2 puntos.**

Consolidación de emprego colectivos desfavorecidos	Puntuación
≥ 2 UTA	2
$\geq 0,25$ UTA e < 2 UTA	1
$< 0,25$ UTA	0

3. INCIDENCIA NA DIXITALIZACIÓN, TRANSFORMACIÓN Á ECONOMÍA VERDE E SOSTIBILIDADE

Incidencia ambiental do proxecto, en especial, na utilización de enerxías renovables ou na mellora da eficiencia enerxética.

Valoraranse cun **máximo de 5 puntos** os proxectos que contribúan de forma efectiva á xestión de residuos, á mellora da eficiencia enerxética ou que demostren a utilización de enerxías renovables.

Aspecto	Puntuación
Proxectos que inclúan elementos de dixitalización	5
Proxectos que inclúan criterios de economía verde (1)	5
Proxectos que inclúan accións de eficiencia ou redución do gasto enerxético (2), (3), (4)	5
Proxectos que inclúan accións de recuperación da terra agraria	5

- (1) Actuacións que axudan a reducir o consumo de enerxía, as materias primas e a auga, a descarbonizar a economía e a reducir as emisións de gases efecto invernadoiro, a diminuír ou evitar a xeración de residuos e de contaminación, e a protexer e restablecer os ecosistemas e a biodiversidade.
- (2) As actuacións que unicamente impliquen unha simple reposición ou substitución de equipamento, aínda que supoña unha mellora na eficiencia enerxética, non alcanzarán esta puntuación.
- (3) Os investimentos en mellora de eficiencia enerxética deberán ir acompañados dun informe dun técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética que acrediten que a eficiencia enerxética suporá, polo menos, un aforro do 20 %.

- (4) *Non se puntuará o emprego de enerxías renovables ou de técnicas de mellora de eficiencia enerxética que sexan obrigatorios pola normativa.*

4. CRITERIOS RELATIVOS Á UTILIZACIÓN DE FACTORES PRODUTIVOS DA ZONA

A utilización de factores produtivos da zona será puntuada cun **máximo de 5 puntos**, tendo en conta:

- *Importe dos investimentos/gastos para os que solicita axuda contratados a empresas provedoras da zonas (con domicilio social na comarca de Valdeorras)*

METODOLOXÍA DA VALORACIÓN:

A persoa promotora deberá achegar facturas proformas dos investimentos que se van realizar.

Valor	Puntuación
$\geq 150.000 \text{ €}$	5
$< 150.000 \text{ € e } \geq 75.000 \text{ €}$	4
$< 75.000 \text{ € e } \geq 30.000 \text{ €}$	3
$< 30.000 \text{ € e } \geq 10.000 \text{ €}$	2
$< 10.000 \text{ € e } \geq 1.000 \text{ €}$	1

5. PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER

Aspecto	Puntuación
5.1. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por riba da media do conxunto (OX1, OX3, OX4, OX9, OX14, OX15)	10
5.2. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade na media do conxunto (OX5, OX7, OX8, OX11, OX12, OX13)	7
5.3. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por debaixo da media do conxunto (OX6, OX10)	4

Orde	Obxectivos xerais
1º	Programa de fomento da actividade comercial no rural
3º	Programa de ampliación de servizos á poboación do rural de Valdeorras
4º	Programa de conciliación da vida familiar e laboral no rural de Valdeorras
5º	Programa de mellora de servizos e infraestruturas culturais e recreativas nas zonas rurais de Valdeorras
6º	Programa para a redución da contaminación do tecido produtivo de Valdeorras
7º	Programa para a mellora da eficiencia enerxética do tecido produtivo de Valdeorras
8º	Programa para a protección, preservación e recuperación de espazos naturais nas terras de Valdeorras
9º	Programa para o desenvolvemento económico do medio rural de Valdeorras a través do turismo
10º	Programa para o fomento da economía colaborativa no tecido produtivo de Valdeorras
11º	Programa para o fomento do emprego autónomo
12º	Programa para o fomento da innovación tecnolóxica
13º	Programa para a mellora da transformación e a comercialización de produtos do sector agroalimentario e producións agroalimentarias
14º	Programa para modernización do tecido económico do rural de Valdeorras a través da transferencia de coñecemento
15º	Recuperación de terras

6. CRITERIOS EN FUNCIÓN DA TIPOLOXÍA DO PROXECTO

En función da tipoloxía de proxecto, a persoa promotora poderá recibir un **máximo de 10 puntos**, en base aos seguintes criterios:

- Os proxectos de **creación de empresas** recibirán unha puntuación de **10 puntos**.
- Os **proxectos de ampliación e/ou modernización** dunha empresa xa existente recibirán **5 puntos**.

Debese ter en conta as limitacións sectoriais de cada liña no sector servizos.

7. CRITERIOS RELATIVOS Á FORMACIÓN OU EXPERIENCIA DO EQUIPO PROMOTOR

Os proxectos poderán acadar una puntuación **máxima de 15 puntos** en función da formación ou experiencia do equipo promotor vinculada ao proxecto que se vai desenvolver, en base á relación que se mostra a continuación:

Aspecto	Puntuación
Experiencia empresarial (1)	5
Formación vinculada ou experiencia vinculada á actividade que se vai desenvolver (1)	5
Formación en xestión empresarial (2)	5

- (1) Polo menos, un membro do equipo promotor debe acreditar experiencia de, como mínimo, un ano ou formación vinculada á actividade que se vai desenvolver.
- (2) A formación en xestión empresarial, xustificárase mediante formación regrada (Formación Profesional, Formación Universitaria con títulos universitarios oficiais).

BAREMO PARA PROXECTOS NON PRODUTIVOS

TÁBOA DE PUNTUACIÓN PARA OS CRITERIOS DE SELECCIÓN VALORABLES DE PROXECTOS NON PRODUTIVOS LEADER		
		P. MÁX
1.- LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO		25
1.1.	Densidade poboacional	5
1.2.	Variación da Poboación no último decenio	5
1.3.	Parroquia	5
1.4.	Índice de envellecemento	5
1.5.	Índice de dependencia xuvenil	5
2. IMPACTO SOBRE O TERRITORIO E A POBOACIÓN RURAL		30
2.1.	Poboación beneficiada co proxecto e incidencia sobre a mellora da súa calidade de vida	15
2.2.	Incidencia sobre determinados colectivos	15
3. INCIDENCIA AMBIENTAL DO PROXECTO		25
4. CAPACIDADE DE ARRASTRE DO PROXECTO		20
TOTAL		100

Para que un proxecto poida ser subvencionado ten que ter unha puntuación mínima de 20 puntos, que será a nota de corte.

O importe máximo subvencionable será de 50.000 €.

As porcentaxes de axuda entre o máximo e o mínimo calcularase mediante a seguinte fórmula para os proxectos de carácter non produtivo:

Prioridade alta:

$$\text{Porcentaxe de financiamento PNP} = 35 + \frac{F-20}{50-20} \times (50 - 35)$$

Prioridade media:

$$\text{Porcentaxe de financiamento PNP} = 35 + \frac{F-20}{50-20} \times (45 - 35)$$

Prioridade baixa:

$$\text{Porcentaxe de financiamento PNP} = 35 + \frac{F-20}{50-20} \times (40 - 35)$$

TÁBOA DE PUNTUACIÓN E PORCENTAXE DE AXUDA PARA PROXECTOS NON PRODUTIVOS LEADER

PUNTUACIÓN DO BAREMO	% AXUDA PRIORIDADE ALTA	% AXUDA PRIORIDADE MEDIA	% AXUDA PRIORIDADE BAIXA
20	35,00	35,00	35,00
21	35,50	35,33	35,17
22	36,00	35,67	35,33
23	36,50	36,00	35,50
24	37,00	36,33	35,67
25	37,50	36,67	35,83
26	38,00	37,00	36,00
27	38,50	37,33	36,17
28	39,00	37,67	36,33
29	39,50	38,00	36,50
30	40,00	38,33	36,67
31	40,50	38,67	36,83
32	41,00	39,00	37,00
33	41,50	39,33	37,17
34	42,00	39,67	37,33
35	42,50	40,00	37,50
36	43,00	40,33	37,67
37	43,50	40,67	37,83
38	44,00	41,00	38,00
39	44,50	41,33	38,17
40	45,00	41,67	38,33
41	45,50	42,00	38,50
42	46,00	42,33	38,67
43	46,50	42,67	38,83
44	47,00	43,00	39,00
45	47,50	43,33	39,17
46	48,00	43,67	39,33
47	48,50	44,00	39,50
48	49,00	44,33	39,67
49	49,50	44,67	39,83
≥50	50,00	45,00	40,00

1. CRITERIOS RELATIVOS Á LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO NON PRODUTIVO

Neste caso, valoraranse indicadores que reflictan o establecemento do proxecto en concellos especialmente castigados polo desemprego, o envellecemento e o despoboamento. No caso que os investimentos desenvólvanse en mais dunha parroquia ou concello elixirase a puntuación mais favorable. Así, obterán a máxima puntuación (5 puntos por criterio). No seu conxunto, este grupo de criterios recibirá **un máximo de 25 puntos**, segundo a seguinte ponderación:

1.1 Os proxectos recibirán un **máximo de 5 puntos** en función da **densidade de poboación** (fonte: IGE 2022) do concello onde se establezan, segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
≤ 5	A Veiga	5
$> 5 \text{ e } \leq 10$	O Bolo / Carballeda de Valdeorras	4
$> 10 \text{ e } \leq 15$	Rubiá	3
$> 15 \text{ e } \leq 30$	Larouco / Vilamartín de Valdeorras	2
$> 30 \text{ e } \leq 45$	Petín	1
> 45	A Rúa / O Barco de Valdeorras	0

*Ver no anexo I densidade de poboación para cada criterio

1.2 Os proxectos recibirán un **máximo de 5 puntos** en función da **variación da poboación no último decenio** (2012-2022) por concello (fonte: IGE 2022), segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
> 22	O Bolo	5
$> 15 \text{ e } \leq 22$	Carballeda de Valdeorras Larouco	4
$> 10 \text{ e } \leq 15$	A Rúa / Petín Rubiá / A Veiga	3
$> 5 \text{ e } \leq 10$	Vilamartín de Valdeorras	2
≤ 5	O Barco de Valdeorras	1

*Ver no anexo II variación da poboación no último decenio para cada criterio

1.3 Os proxectos, en función da parroquia na que se establezan, poderán obter un máximo de 5 puntos (fonte: INE. Censo de poboación e vivendas. Ano 2022), segundo o descrito na seguinte táboa:

Características demográficas	Puntuación máxima
Parroquias de menos de 50 habitantes	5
Parroquias de 50 a 99 habitantes	4
Parroquias de 100 a 499 habitantes	3
Parroquias de 500 a 999 habitantes	2
Parroquias de 1000 a 4999 habitantes	1
Parroquias de 5000 habitantes ou máis	0

**Ver no anexo III relación de parroquias para cada criterio*

1.4 Os proxectos recibirán un máximo de 5 puntos en función do índice de envellecemento (fonte: IGE 2022) a nivel municipal, segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
≥ 440	O Bolo / Larouco / A Veiga Vilamartín de Valdeorras	5
≥ 380 e < 440	Carballeda de Valdeorras / Rubiá	4
≥ 300 e < 380	Petín	3
≥ 225 e < 300	A Rúa	2
< 225	O Barco de Valdeorras	1

**Ver no anexo IV índice de envellecemento para cada criterio*

1.5 Os proxectos recibirán un máximo de 5 puntos en función do índice de dependencia xuvenil inferior a nivel municipal (fonte: IGE 2022), segundo o baremo establecido na seguinte táboa:

Valor	Concello	Puntuación
≥ 0 e ≤ 10	Larouco / A Veiga	5
> 10 e ≤ 12	O Bolo / Carballeda de Valdeorras Vilamartín de Valdeorras	4
> 12 e ≤ 14	Petín / A Rúa	3
> 14 e ≤ 16	Rubiá	2
≥ 16	O Barco de Valdeorras	1

**Ver no anexo V do índice de dependencia xuvenil para cada criterio*

2. CRITERIOS RELATIVOS AO IMPACTO SOBRE O TERRITORIO E A POBOACIÓN RURAL

Os proxectos que teñen en conta aspectos que permitan mellorar a calidade de vida de porcentaxes significativas da poboación, que permitan un especial beneficio de determinados colectivos minoritarios e que, ademais, faciliten as condicións necesarias para o xurdimento de iniciativas empresariais que permitan a creación de emprego recibirán **30 puntos**.

2.1 Poboación beneficiada co proxecto e incidencia sobre a mellora da súa calidade de vida

Valorarase se o proxecto ten como obxectivo principal actuacións que fomenten a inclusión social mediante servizos de igualdade e benestar para a poboación e a integración de comunidades marxinais, de inmigrantes e minorías étnicas; a atención á infancia e o coidado de persoas maiores e discapacitadas, e a promoción dun envellecemento activo e saudable.

Tamén se valorará que se os proxectos fomenten a mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e comunicación (TIC) e o seu uso no medio rural. A puntuación non é acumulable.

Así como os proxectos vinculados a mobilización ou recuperación de terras regulados na normativa vixente.

Puntuación máxima: 15 puntos

METODOLOXÍA DA VALORACIÓN:

Aspecto	Puntuación máxima
Proxectos que fomenten a inclusión social mediante servizos de igualdade e benestar para a poboación e a integración de comunidades marxinais, de inmigrantes e minorías étnicas	15
Proxectos que fomenten a atención á infancia e o coidado de persoas maiores e discapacitadas (garderías, servizos destinados a persoas en situación de dependencia...)	15
Proxectos que fomenten a mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e comunicación (TIC) e o seu uso no medio rural (Telecentro, aulas informáticas, plataformas dixitais de servizos á poboación xeral, desenvolvemento de aplicacións TIC que melloren as condicións de vida da cidadanía...)	15
Proxectos vinculados a mobilización ou recuperación de terras regulados na normativa vixente, así como as actuacións no solo de núcleo rural das aldeas modelo, vinculadas a proxectos de rehabilitación, rexeneración e renovación do espazo urbano, enerxías renovables, TIC e economía circular.	15

2.2 Incidencia sobre colectivos determinados

Terase en conta a incidencia dirixida especificamente aos seguintes colectivos: persoas menores de 35 anos, mulleres, persoas maiores de 50 anos, persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %, persoas en risco de exclusión social, inmigrantes, comunidades marxinais, minorías étnicas con dificultades de integración social, etc. A máxima puntuación por colectivo será de 5 puntos. A puntuación é acumulable ata un máximo de 10 puntos, no caso de que o proxecto se dirixa especificamente á combinación de dous ou máis colectivos dos anteriores (exemplo: proxecto dirixido a menores de 35 anos e persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %).

Puntuación máxima: 15 puntos.

METODOLOXÍA DA VALORACIÓN:

ASPECTO	PUNTUACIÓN
Persoas menores de 35 anos	5
Mulleres	5
Persoas maiores de 50 anos	5
Persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %	5
Persoas en risco de exclusión social, inmigrantes, comunidades marxinais e minorías étnicas, etc	5

3. CRITERIOS RELATIVOS Á INCIDENCIA AMBIENTAL DO PROXECTO

O proxecto poderá recibir un **máximo de 25 puntos** se recolle debidamente xustificada algunha das seguintes medidas para o mantemento ou a mellora das condicións ambientais:

ASPECTO	PUNTUACIÓN
A utilización sustentable de recursos propios do territorio, con especial atención a recursos forestais, gandeiros e agrícolas, como o castiñeiro ou a vide	10
A contribución á biodiversidade e o mantemento de hábitats endóxenos	10
O emprego de enerxías renovables ou a mellora da eficiencia enerxética (1) (2) (3)	10
Proxectos relacionados co mantemento, recuperación e rehabilitación do patrimonio cultural e natural das poboacións	15
Contribución a prevención de incendios na zona	15

- (1) *As actuacións que unicamente impliquen unha simple reposición ou substitución de equipamento, aínda que supoña unha mellora na eficiencia enerxética, non alcanzarán esta puntuación.*
- (2) *Os investimentos en mellora de eficiencia enerxética deberán ir acompañados dun informe dun técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética que acrediten que a eficiencia enerxética suporá, polo menos, un aforro do 20 %.*
- (3) *Non se puntuará o emprego de enerxías renovables ou de técnicas de mellora de eficiencia enerxética que sexan obrigatorios pola normativa.*

4. CRITERIOS RELATIVOS Á CAPACIDADE DE ARRASTRE DO PROXECTO

Teranse en conta os proxectos que poñan en valor o patrimonio natural ou cultural sempre que sexan actuacións en espazos naturais ou culturais e patrimoniais protexidos oficialmente pola normativa municipal, autonómica e comunitaria ou que o departamento da Xunta acredite o interese da proposta.

Puntuación máxima: 20 puntos.

Aspecto	Puntuación máxima
Valorización do patrimonio natural	15
Valorización do patrimonio cultural	15
Valorización do patrimonio cultural e natural	20

PROCEDEMENTOS DE PRIORIZACIÓN E SELECCIÓN DE PROXECTOS

SELECCIÓN DE PROXECTOS

Os proxectos que contén coa verificación favorable do ICE poderán financiarse ata o límite de crédito dispoñible en cada anualidade no cadro financeiro do GDR para cada tipoloxía de proxectos.

Terase en conta para priorizar os proxectos o seguinte:

Proxectos produtivos:

- Ordenaranse de maior a menor puntuación total acadada no baremo correspondente ao ICE verificado por Agader e seleccionaranse por orde de maior a menor puntuación ata o límite de fondos dispoñibles.
- En caso de empate da puntuación, terase en conta a orde de entrada (terá prioridade o que primeiro que entre na sede electrónica).

Proxectos non produtivos:

- Cada proxecto non produtivo encadrarase nunha destas tres prioridades: alta, media e baixa.
- Dentro de cada prioridade ordenaranse os proxectos de maior a menor puntuación total acadada no baremo correspondente ao ICE verificado por Agader e, en caso de empate da puntuación, terase en conta a orde de entrada (o que primeiro entre na sede electrónica).
- Seleccionaranse do seguinte xeito:
 - ✓ Primeiro serán elixidos os proxectos de prioridade alta e, dentro destes, irán escolléndose de maior a menor puntuación total acadada no baremo correspondente ao ICE verificado por Agader e, no seu caso, a orde de entrada ata o límite dos fondos asignados a esta medida.
 - ✓ Segundo, no caso de que queden fondos dispoñibles, serán elixidos os proxectos de prioridade media e, dentro destes, irán escolléndose de maior a menor puntuación total acadada no baremo correspondente ao ICE verificado por Agader e, no seu caso, a orde de entrada ata o límite dos fondos asignados a esta medida.
 - ✓ Terceiro, no caso de que queden fondos dispoñibles, serán elixidos os proxectos de prioridade baixa e, dentro destes, irán escolléndose de maior a menor puntuación total acadada no baremo correspondente ao ICE verificado por Agader e, no seu caso, a orde de entrada ata o límite dos fondos asignados a esta medida.

PROCEDEMENTOS DE TOMA DE DECISIONS E DE EVITACIÓN DOS CONFLICTOS DE INTERESES

Segundo os estatutos da Asociación G.D.R. Valdeorras os artigos 6 (composición), artigo 7 (adquisición da condición de asociado) e o 22 (mesas sectoriais) garantirán os principios de obxectividade, publicidade, imparcialidade e libre concorrência tanto ao GDR como ás convocatorias de axudas resoltas por aquel.

Para evitar conflitos de intereses nos membros da Xunta Directiva e decisión dos GDR, debendo constar, cando menos, o seguinte contido:

- Deberá xuntarse a cada expediente unha declaración expresa, asinada por todas as persoas que participen na selección dun proxecto e que sinala que non teñen ningún interese persoal ou profesional directo na selección do citado proxecto.
- Se un membro da Xunta Directiva ou decisión do GDR ten algún tipo de relación profesional ou persoal co promotor do proxecto, ou calquera interese profesional ou persoal nel, debe presentar unha declaración escrita explicando a natureza da relación ou interese, a cal deberá formar parte do expediente. Calquera interese común deberá declararse, incluídos os familiares, afectivos, políticos ou económicos.
- Se un membro da Xunta Directiva ou decisión do GDR está na situación descrita no parágrafo anterior, non poderá participar no proceso de avaliación ou selección, nin atoparse presente durante o debate da proposta do proxecto. Esta circunstancia documentarase nas actas.
- Cando exista dúbida sobre o interese común entre algún membro da Xunta Directiva ou decisión do GDR ou selección, o GDR deberá remitir o asunto á Axencia Galega de Desenvolvemento Rural para que adopte unha decisión sobre a efectiva existencia dun conflito de intereses.

ANEXO I
TÁBOA DE DENSIDADE DE POBOACIÓN “LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO”
Fonte: IGE 2022

CONCELLO	DENSIDADE DE POBOACIÓN
Barco de Valdeorras, O	151,80
Bolo, O	9,50
Carballeda de Valdeorras	6,70
Larouco	21,20
Petín	30,50
Rúa, A	110,50
Rubiá	13,60
Veiga, A	3,30
Vilamartín de Valdeorras	20,50

ANEXO II
TÁBOA DE VARIACIÓN DA POBOACIÓN NO ÚLTIMO DECENIO (2012-2022)
“LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO”
Fonte: IGE 2022

CONCELLO	POBOACIÓN 2012	POBOACIÓN 2022	DIFERENCIA	PORCENTAXE
Barco de Valdeorras, O	14.052	13.350	-702	-5,00%
Bolo, O	1.084	824	-260	-23,99%
Carballeda de Valdeorras	1.773	1.409	-364	-20,53%
Larouco	557	440	-117	-21,01%
Petín	982	883	-99	-10,08%
Rúa, A	4.695	4.186	-509	-10,84%
Rubiá	1.557	1.376	-181	-11,62%
Veiga, A	1.036	901	-135	-13,03%
Vilamartín de Valdeorras	1.988	1.825	-163	-8,20%

ANEXO III
TÁBOA DE POBOACIÓN POR PARROQUIAS PARA O SEU USO NO CRITERIO
“LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO”
2020

PARROQUIAS DE MENOS DE 50 HABITANTES		
CONCELLO	PARROQUIA	POBOACIÓN 2020
O BARCO DE VALDEORRAS	Cesures	32
	Forcadela e Nogaledo	17
	Santa Mariña do Monte	29
	Coedo	30
O BOLO	Buxán	37
	Chao de Castro	30
	Fornelos	25
	Xava	24
	Paradela	5
	San Martiño	9
	Santa Cruz	49
	O Seixo	14
	Teixido	23
	Tuxe	34
	Valdanta	28
	Vilaseco	31
CARBALLEDA DE VALDEORRAS	Candeda	19
	Carballada	43
	Casoio	42
	Domiz	38
	Lardeira	27
	A Medua	24
	A Portela do Trigal	34
	Pusmazán	34
	Riodolas	7
	Santa Cruz	35
	Soutadoiro	12
	Vila	13
LAROUCO	A Portela de Portomourisco	17
PETÍN	Mones	48
	Santoalla do Monte	4
A RÚA	Roblido	29
	San Xulián	9
RUBIÁ	O Barrio de Cascallá	40
	Covas	19
	Pardollán	48
A VEIGA	Candeda	7

	Carracedo	11
	Casdenodres	27
	Castromao	35
	Castromarigo	27
	Corexido	9
	Corzos	48
	Curra	8
	Hedreira	14
	Espiño	23
	Xares	40
	Lamalonga	36
	Meda	15
	Meixide	7
	Prada	25
	Prado	21
	Pradolongo	19
	A Ponte	25
	Requeixo	18
	Riomao	9
	San Fiz	7
	San Lourenzo	38
	Santa Cristina	6
	Seoane	24
	Valdín	33
	Vilaboa	7
	Vilanova	24
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS	Arnado	36
	Cernego	33
	O Mazo	23
	San Miguel do Outeiro	45

PARROQUIAS DE 50 A 99 HABITANTES		
CONCELLO	PARROQUIA	POBOACIÓN 2020
O BARCO DE VALDEORRAS	Alixo	51
	O Castro de Valdeorras	82
	Xagoaza	56
	Millarouso e Santurxo	68
O BOLO	Cambela	57
	Celavente	65
	Chandoiro	75
	As Ermidas	55
	Lentellais	70
	Pumares	56

CARBALLEDA DE VALDEORRAS	San Xusto	80
	Viladequinta	82
LAROUCO	Freixido	60
	Seadur	67
PETÍN	Freixido	63
	Santa María de Mones	53
RUBIÁ	Biobra	61
	Oulego	65
	O Porto	66
	Quereño	91
	O Robledo da Lastra	55
	A Veiga de Cascallá	65
A VEIGA	Baños	53
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS	Correxais	61
	San Vicente de Leira	58
	Valencia do Sil	70

PARROQUIAS DE 100 A 499 HABITANTES		
CONCELLO	PARROQUIA	POBOACIÓN 2020
O BARCO DE VALDEORRAS	Éntoma	297
	A Proba	379
	Santigoso	142
	Vilanova de Valdeorras	226
O BOLO	O Bolo	151
CARBALLEDA DE VALDEORRAS	Casaio	273
	Robledo	103
LAROUCO	Larouco	296
PETÍN	Portomourisco	610
A VEIGA	A Veiga	285
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS	Arcos	164
	Córgomo	221
	A Portela	136

PARROQUIAS DE 500 A 999 HABITANTES		
CONCELLO	PARROQUIA	POBOACIÓN 2020
O BARCO DE VALDEORRAS	Viloiira	798
CARBALLEDA DE VALDEORRAS	Sobradelo	511
PETÍN	Petín	610
RUBIÁ	Rubiá	866
VILAMARTÍN DE VALDEORRAS	Vilamartín de Valdeorras	657

PARROQUIAS DE 1000 A 4999 HABITANTES

CONCELLO	PARROQUIA	POBOACIÓN 2020
A RÚA	A Rúa de Valdeorras	4.094

PARROQUIAS DE MAIS DE 5000 HABITANTES

CONCELLO	PARROQUIA	POBOACIÓN 2020
O BARCO DE VALDEORRAS	O Barco de Valdeorras	11.143

ANEXO IV

TÁBOA DE ÍNDICE DE ENVELLECIMENTO “LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO”

Fonte: IGE 2022

CONCELLO	ÍNDICE DE EVELLECIMENTO
Barco de Valdeorras, O	125,05
Bolo, O	819,85
Carballeda de Valdeorras	392,97
Larouco	657,77
Petín	317,22
Rúa, A	279,16
Rubiá	384,47
Veiga, A	605,01
Vilamartín de Valdeorras	469,75

ANEXO V

TÁBOA DE ÍNDICE DE DEPENDENCIA XUVENIL “LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO”

Fonte: IGE 2022

CONCELLO	ÍNDICE DE DEPENDENCIA XUVENIL
Barco de Valdeorras, O	17,94
Bolo, O	10,24
Carballeda de Valdeorras	10,51
Larouco	8,78
Petín	12,41
Rúa, A	12,13
Rubiá	14,24
Veiga, A	9,57
Vilamartín de Valdeorras	10,03

ANEXO VI RESUMO BAREMO E LIMITACIÓNS SECTORIAIS DA EDLP GDR 7

BAREMO PARA PROXECTOS PRODUTIVOS

TÁBOA DE PUNTUACIÓN PARA OS CRITERIOS DE SELECCIÓN VALORABLES DE PROXECTOS PRODUTIVOS LEADER

1. LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO *		25
1.1. Densidade poboacional	≤ 5	A Veiga
	> 5 e ≤ 10	O Bolo / Carballeda de Valdeorras
	> 10 e ≤ 15	Rubiá
	> 15 e ≤ 30	Larouco / Vilamartín de Valdeorras
	> 30 e ≤ 45	Petín
	> 45	A Rúa / O Barco de Valdeorras
	1.2. Variación da Poboación no último decenio	
	>22	O Bolo
	> 15 e ≤ 22	Carballeda de Valdeorras / Larouco
	> 10 e ≤ 15	A Rúa / Petín / Rubiá / A Veiga
	> 5 e ≤ 10	Vilamartín de Valdeorras
	≤ 5	O Barco de Valdeorras
	1.3. Habitantes Parroquia* (Ver no anexo III relación de parroquias para cada criterio)	
	Parroquias de menos de 50 habitantes	
	Parroquias de 50 a 99 habitantes	
	Parroquias de 100 a 499 habitantes	
	Parroquias de 500 a 999 habitantes	
	Parroquias de 1000 a 4999 habitantes	
	Parroquias de 5000 habitantes ou máis	
	1.4. Índice de envellecemento	
	≥ 440	O Bolo / Larouco / A Veiga / Vilamartín de Valdeorras
	≥ 380 e < 440	Carballeda de Valdeorras / Rubiá
	≥ 300 e < 380	Petín
	≥ 225 e < 300	A Rúa
	< 225	O Barco de Valdeorras
	1.5. Índice de dependencia xuvenil	
	≥ 0 e ≤ 10	Larouco / A Veiga
	>10 e ≤ 12	O Bolo / Carballeda de Valdeorras/Vilamartín de Valdeorras
	> 12 e ≤ 14	Petín / A Rúa
	> 14 e ≤ 16	Rubiá
	≥ 16	O Barco de Valdeorras
2A. BONO ACTIVA RURAL (As persoas promotoras que se acollan ao Bono Activa Rural terán por defecto os 10 puntos que corresponden ao 2.1. Incidencia no emprego)		10
2B. INCIDENCIA DO PROXECTO NO EMPREGO		30
2.1. Incidencia no emprego (non acumulable no caso de optar polo BONO ACTIVA RURAL)	≥ 5 UTA	
	≥ 4 UTA e < 5 UTA	
	≥ 3 UTA e < 4 UTA	
	≥ 2 UTA e < 3 UTA	
	≥ 1 UTA e < 2 UTA	
	≥ 0,25 UTA e < 1 UTA	
	< 0,25 UTA	
	2.2. Incidencia do investimento na creación de emprego: Valor = (investimento admitido / UTA creadas) / 100.000.	
	≤ 0,25	
	> 0,25 e ≤ 1	
	> 1 e ≤ 2	
	> 2 e ≤ 2,5	

	> 2,5 e ≤ 5	2
	> 5 e ≤ 7,5	1
	> 7,5	0
2.3. Contribución a crear emprego para determinados colectivos: A máxima puntuación por colectivo e UTA será de 5 puntos. As fraccións de UTA computarán proporcionalmente. A puntuación é acumulable por colectivo desfavorecido ata un máximo de 10 puntos		10
	Persoas menores de 35 anos	5
	Mulleres	5
	Persoas maiores de 50 anos	5
	Persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %	5
	Persoas desempregadas (demandantes de emprego)	5
	Persoas en risco de exclusión social	5
	Minorías étnicas con dificultades de integración social	5
2.4. Consolidación de emprego		2
	≥ 2 UTA	2
	≥ 0,25 UTA e < 2 UTA	1
	< 0,25 UTA	0
3. INCIDENCIA NA DIXITALIZACIÓN, TRANSFORMACIÓN Á ECONOMÍA VERDE E SOSTIBILIDADE		5
	Proxectos que inclúan elementos de dixitalización	5
	Proxectos que inclúan criterios de economía verde ⁽¹⁾	5
	Proxectos que inclúan accións de eficiencia ou redución do gasto enerxético ^{(2), (3), (4)}	5
	Proxectos que inclúan accións de recuperación da terra agraria	5
4. UTILIZACIÓN DE FACTORES PRODUTIVOS DA ZONA		5
	≥ 150.000 €	5
	< 150.000 € e ≥ 75.000 €	4
	< 75.000 € e ≥ 30.000 €	3
	< 30.000 € e ≥ 10.000 €	2
	< 10.000 € e ≥ 1.000 €	1
5. PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER ⁽⁵⁾		10
	5.1. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por riba da media do conxunto (OX1, OX3, OX4, OX9, OX14, OX15)	10
	5.2. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade na media do conxunto (OX5, OX7, OX8, OX11, OX12, OX13)	7
	5.3. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por debaixo da media do conxunto (OX6, OX10)	4
6. EN FUNCIÓN DA TIPOLOXÍA DO PROXECTO		10
	Creación	10
	Modernización e/ou Ampliación	5
7. FORMACIÓN OU EXPERIENCIA DO EQUIPO PROMOTOR VINCULADA AO PROXECTO QUE SE VAI DESENVOLVER (ACUMULABLE)		15
	Experiencia empresarial	5
	Formación vinculada ou experiencia vinculada á actividade que se vai desenvolver	5
	Formación en xestión empresarial	5
	TOTAL	100

* No caso que os investimentos desenvolvesen en máis dunha parroquia ou concello elixirase a puntuación máis favorable.

(1) Actuacións que axudan a reducir o consumo de enerxía, as materias primas e a auga, a descarbonizar a economía e a reducir as emisións de gases efecto invernadoiro, a diminuír ou evitar a xeración de residuos e de contaminación, e a protexer e restablecer os ecosistemas e a biodiversidade.

(2) As actuacións que unicamente impliquen unha simple reposición ou substitución de equipamento, aínda que supoña unha mellora na eficiencia enerxética, non alcanzarán esta puntuación.

(3) Os investimentos en mellora de eficiencia enerxética deberán ir acompañados dun informe dun técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética que acrediten que a eficiencia enerxética suporá, polo menos, un aforro do 20 %.

(4) Non se puntuará o emprego de enerxías renovables ou de técnicas de mellora de eficiencia enerxética que sexan obrigatorios pola normativa.

PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER ⁽⁵⁾

Obxectivos xerais

OX1	Programa de fomento da actividade comercial no rural
OX3	Programa de ampliación de servizos á poboación do rural de Valdeorras
OX4	Programa de conciliación da vida familiar e laboral no rural de Valdeorras
OX5	Programa de mellora de servizos e infraestruturas culturais e recreativas nas zonas rurais de Valdeorras
OX6	Programa para a redución da contaminación do tecido produtivo de Valdeorras
OX7	Programa para a mellora da eficiencia enerxética do tecido produtivo de Valdeorras
OX8	Programa para a protección, preservación e recuperación de espazos naturais nas terras de Valdeorras
OX9	Programa para o desenvolvemento económico do medio rural de Valdeorras a través do turismo
OX10	Programa para o fomento da economía colaborativa no tecido produtivo de Valdeorras
OX11	Programa para o fomento do emprego autónomo
OX12	Programa para o fomento da innovación tecnolóxica
OX13	Programa para a mellora da transformación e a comercialización de produtos do sector agroalimentario e producións agroalimentarias
OX14	Programa para modernización do tecido económico do rural de Valdeorras a través da transferencia de coñecemento
OX15	Recuperación de terras agrarias

PROXECTOS PRODUCTIVOS

Puntuación Mínima:	20	% Axuda Mínima	35%
Puntuación Máxima:	50	% Axuda Máxima	50% ⁽¹⁾

Entre 20 e 50 pts, cada punto supón un **0,5% mais** de axuda

IMPORTE MÁXIMO AXUDA: 100.000,00€ ⁽²⁾

SI OS PROXECTOS SE LOCALIZAN EN POLÍGONOS INDUSTRIAIS: 50.000,00€

FORMULA $35 + (F - 20) \times ((50 - 35) / (50 - 20))$

Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda
20,00	35,00	30,00	40,00	40,00	45,00
21,00	35,50	31,00	40,50	41,00	45,50
22,00	36,00	32,00	41,00	42,00	46,00
23,00	36,50	33,00	41,50	43,00	46,50
24,00	37,00	34,00	42,00	44,00	47,00
25,00	37,50	35,00	42,50	45,00	47,50
26,00	38,00	36,00	43,00	46,00	48,00
27,00	38,50	37,00	43,50	47,00	48,50
28,00	39,00	38,00	44,00	48,00	49,00
29,00	39,50	39,00	44,50	49,00	49,50
				50,00	50,00

⁽¹⁾ Os Investimentos de natureza produtiva elegibles en **transformación e comercialización de produtos forestais**:
% Máxima axuda 40,00%

⁽²⁾ Agás as limitacións que se establezcan por tipoloxía de investimentos de carácter productivo e polas limitacións sectorias nas Bases reguladoras das axudas da Medida Leader 2023-27

BONO ACTIVA RURAL	ENTRE 20-29 PUNTOS: 8.000 €
	ENTRE 30-39 PUNTOS: 10.000 €
	ENTRE 40-49 PUNTOS: 15.000 €
	50 OU MÁIS PUNTOS: 18.000 €

LIMITACIÓNS SECTORIAIS PROXECTOS PRODUTIVOS DA EDLP GDR 7

OX1.- PROGRAMA DE FOMENTO DA ACTIVIDADE COMERCIAL NO RURAL

Comercio polo Miúdo:

Creación: só serán subvencionables aquelas empresas que non existan na parroquia onde se sitúe a iniciativa, e acreditásense co correspondente epígrafe do IAE para a xustificación da inexistencia

Ampliación e modernización: será necesario a creación de 0,5 UTAS de emprego.

Exclusións: As seguintes actividades dos seguintes epígrafes IAE:

- 6521 Farmacias: comercio polo miúdo de medicamentos, produtos sanitarios e de hixiene persoal
- 6541 Comercio polo miúdo de vehículos terrestres
- 6542 Comercio polo miúdo de accesorios e pezas de recambio para vehículos terrestres
- 6543 Comercio polo miúdo de vehículos aéreos
- 6544 Comercio polo miúdo de vehículos fluviais e marítimos de vela ou motor e deportivos
- 6545 Comercio polo miúdo de toda clase de maquinaria (excepto aparellos do fogar, de oficina, médicos, ortopédicos, ópticos e fotográficos)
- 6546 Comercio polo miúdo de cubertas, bandas ou bandexas e cámaras de aire para toda clase de vehículos
- 655 Comercio polo miúdo de combustibles, carburantes e lubricantes
- 6551 Comercio polo miúdo de combustibles de todas clases (excepto gases e carburantes)
- 6552 Comercio polo miúdo de gases combustibles de todas clases
- 6553 Comercio polo miúdo de carburantes para vehículos e aceites e graxas lubricantes
- 657 Comercio polo miúdo de instrumentos musicais en xeral, así como dos seus accesorios
- 6593 Comercio polo miúdo de aparellos e instrumentos médicos, ortopédicos, ópticos e fotográficos
- 6611 Comercio polo miúdo en grandes almacéns (variedade ampla)
- 6612 Comercio polo miúdo en hipermercados (autoservizo)
- 6613 Comercio polo miúdo en almacéns populares (seccións múltiples)
- 662 Comercio mixto ou integrado polo miúdo
- 6621 Comercio polo miúdo de toda clase de artigos en economatos e cooperativas de consumo

OX3.- PROGRAMA DE AMPLIACIÓN DE SERVIZOS Á POBOACIÓN DO RURAL DE VALDEORRAS

OX4.- PROGRAMA DE CONCILIACIÓN DA VIDA FAMILIAR E LABORAL NO RURAL DE VALDEORRAS

OX5.- PROGRAMA DE MELLORA DE SERVIZOS E INFRAESTRUTURAS CULTURAIS E RECREATIVAS NAS ZONAS RURAIS DE VALDEORRAS

Creación: No caso de proxectos produtivos, serán subvencionables os proxectos de creación, ampliación e modernización de servizos, pero os de creación en actividades de asesoría, axencias de seguros, barbarías, tinturarias, talleres de reparacións, despachos profesionais só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias de poboación onde non haxa ningún establecemento que preste ese servizo. O resto de servizos (asistencia a domicilio, coidado persoas dependentes, servizos conciliación da vida familiar e laboral, servizos culturais e recreativos, etc.) só serán subvencionables en entidades colectivas / parroquias onde non exista ou haxa só un establecemento desas características.
Deberá acreditarse, mediante informe do concello ou outro método acreditativo similar.

Ampliación e modernización: será necesario a creación de 0,5 UTAS de emprego.

OX11.- PROGRAMA PARA O FOMENTO DO EMPREGO AUTÓNOMO

Creación: Serán subvencionables os proxectos de creación pero os do comercio polo miúdo e o sector servizo terase en conta as limitacións sectoriais anteriormente citadas.

Ampliación e Modernización: será necesario a creación de 0,5 UTAS de emprego no comercio polo miúdo e o sector servizo.

OX14.- PROGRAMA PARA MODERNIZACIÓN DO TECIDO ECONÓMICO DO RURAL DE VALDEORRAS A TRAVÉS DA TRANSFERENCIA DE COÑECEMENTO

Poderanse subvencionar proxectos que se desenvolvesen con éxito noutros GDR e que non existan actualmente na comarca de Valdeorras.

O xerente do GDR deberá emitir un informe onde se xustifique que actividade se desenvolve con éxito noutro/s GDR e a non existencia da devandita actividade no núcleo onde se pretende facer o investimento (o núcleo considérase a parroquia).

Para comprobar a presenza ou non desta actividade será necesario un certificado emitido polo concello no que se acredite que non existe na parroquia.

BAREMO PROXECTOS NON PRODUTIVOS

TÁBOA DE PUNTUACIÓN PARA OS CRITERIOS DE SELECCIÓN VALORABLES DE PROXECTO NON PRODUTIVOS LEADER

1.- LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO *		25
1.1. Densidade poboacional		5
≤ 5	A Veiga	5
> 5 e ≤ 10	O Bolo / Carballeda de Valdeorras	4
> 10 e ≤ 15	Rubiá	3
> 15 e ≤ 30	Larouco / Vilamartín de Valdeorras	2
> 30 e ≤ 45	Petín	1
> 45	A Rúa / O Barco de Valdeorras	0
1.2. Variación da Poboación no último decenio		5
>22	O Bolo	5
> 15 e ≤ 22	Carballeda de Valdeorras / Larouco	4
> 10 e ≤ 15	A Rúa / Petín / Rubiá / A Veiga	3
> 5 e ≤ 10	Vilamartín de Valdeorras	2
≤ 5	O Barco de Valdeorras	1
1.3. Habitantes Parroquia* (Ver no anexo III relación de parroquias para cada criterio)		5
Parroquias de menos de 50 habitantes		5
Parroquias de 50 a 99 habitantes		4
Parroquias de 100 a 499 habitantes		3
Parroquias de 500 a 999 habitantes		2
Parroquias de 1000 a 4999 habitantes		1
Parroquias de 5000 habitantes ou máis		0
1.4. Índice de envellecemento		5
≥ 440	O Bolo / Larouco / A Veiga / Vilamartín de Valdeorras	5
≥ 380 e < 440	Carballeda de Valdeorras / Rubiá	4
≥ 300 e < 380	Petín	3
≥ 225 e < 300	A Rúa	2
< 225	O Barco de Valdeorras	1
1.5. Índice de dependencia xuvenil		5
≥ 0 e ≤ 10	Larouco / A Veiga	5
>10 e ≤ 12	O Bolo / Carballeda de Valdeorras / Vilamartín de Valdeorras	4
> 12 e ≤ 14	Petín / A Rúa	3
> 14 e ≤ 16	Rubiá	2
≥ 16	O Barco de Valdeorras	1
2. IMPACTO SOBRE O TERRITORIO E A POBOACIÓN RURAL		30
2.1. Poboación beneficiaria co proxecto e incidencia sobre a mellora da súa calidade		15
Proxectos que fomenten a inclusión social mediante servizos de igualdade e benestar para a poboación e a integración de comunidades marxinais, de inmigrantes e minorías étnicas		15
Proxectos que fomenten a atención á infancia e o coidado de persoas maiores e discapacitadas (garderías, servizos destinados a persoas en situación de dependencia...)		15
Proxectos que fomenten a mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e comunicación (TIC) e o seu uso no medio rural (Telecentro, aulas informáticas, plataformas dixitais de servizos á poboación xeral, desenvolvemento de aplicacións TIC que melloren as condicións de vida da cidadanía...)		15
Proxectos vinculados a mobilización ou recuperación de terras regulados na normativa vixente, así como as actuacións no solo de núcleo rural das aldeas modelo, vinculadas a proxectos de rehabilitación, rexeneración e renovación do espazo urbano, enerxías renovables, TIC e economía circular.		15
2.2. Incidencia sobre colectivos determinados (ACUMULABLES)		15
Persoas menores de 35 anos		5
Mulleres		5
Persoas maiores de 50 anos		5
Persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %		5
Persoas en risco de exclusión social, inmigrantes, comunidades marxinais e minorías etnias, etc		5

3. INCIDENCIA AMBIENTAL DO PROXECTO (ACUMULABLES)		25
	A utilización sustentable de recursos propios do territorio, con especial atención a recursos forestais, gandeiros e agrícolas, como o castiñeiro ou a vide	10
	A contribución á biodiversidade e o mantemento de hábitats endóxenos	10
	O emprego de enerxías renovables ou a mellora da eficiencia enerxética (1) (2) (3)	10
	Proxectos relacionados co mantemento, recuperación e rehabilitación do patrimonio cultural e natural das poboacións	15
	Contribución a prevención de incendios na zona	15
4. CAPACIDADE DE ATRRASTRE DO PROXECTO		20
	Valorización do patrimonio natural	15
	Valorización do patrimonio cultural	15
	Valorización do patrimonio cultural e natural	20
TOTAL		100

* No caso que os investimentos desenvolvanse en mais dunha parroquia ou concello elixirase a puntuación mais favorable

(1) As actuacións que unicamente impliquen unha simple reposición ou substitución de equipamento, aínda que supoña unha mellora na eficiencia enerxética, non alcanzarán esta puntuación.

(2) Os investimentos en mellora de eficiencia enerxética deberán ir acompañados dun informe dun técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética que acrediten que a eficiencia enerxética suporá, polo menos, un aforro do 20 %.

(3) Non se puntuará o emprego de enerxías renovables ou de técnicas de mellora de eficiencia enerxética que sexan obrigados pola normativa.

PROXECTOS NON PRODUCTIVOS

Puntuación Mínima: 20

Puntuación Máxima: 50

PROXECTOS NON PRODUCTIVOS DE PRIORIDADE ALTA

% Mínima 35%

% Máxima 50%

Entre 20 e 50 pto, cada punto supón un **0,5 % mais** de axuda

Formula $35 + (F-20) \times ((50-35)/(50-20))$

Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda
20	35,00	25	37,50	30	40,00	35	42,50	40	45,00	45	47,50
21	35,50	26	38,00	31	40,50	36	43,00	41	45,50	46	48,00
22	36,00	27	38,50	32	41,00	37	43,50	42	46,00	47	48,50
23	36,50	28	39,00	33	41,50	38	44,00	43	46,50	48	49,00
24	37,00	29	39,50	34	42,00	39	44,50	44	47,00	49	49,50
										50	50,00

PROXECTOS NON PRODUCTIVOS DE PRIORIDADE MEDIA

% Mínima 35%

% Máxima 45%

Entre 20 e 50 pto, cada punto supón un **0,333 % mais** de axuda

Formula $35 + (F-20) \times ((45-35)/(50-20))$

Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda
20	35,00	25	36,67	30	38,33	35	40,00	40	41,67	45	43,33
21	35,33	26	37,00	31	38,67	36	40,33	41	42,00	46	43,67
22	35,67	27	37,33	32	39,00	37	40,67	42	42,33	47	44,00
23	36,00	28	37,67	33	39,33	38	41,00	43	42,67	48	44,33
24	36,33	29	38,00	34	39,67	39	41,33	44	43,00	49	44,67
										50	45,00

PROXECTOS NON PRODUCTIVOS DE PRIORIDADE cBAIXA

% Mínima 35%

% Máxima 40%

Entre 20 e 50 pto, cada punto supón un **0,166 % mais** de axuda

Formula $35 + (F-20) \times ((40-35)/(50-20))$

Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda	Ptos	% Axuda
20	35,00	25	35,83	30	36,67	35	37,50	40	38,33	45	39,17
21	35,17	26	36,00	31	36,83	36	37,67	41	38,50	46	39,33
22	35,33	27	36,17	32	37,00	37	37,83	42	38,67	47	39,50
23	35,50	28	36,33	33	37,17	38	38,00	43	38,83	48	39,67
24	35,67	29	36,50	34	37,33	39	38,17	44	39,00	49	39,83
										50	40,00

⁽¹⁾ Limite máximo axuda independentemente da prioridade na que se enmarque o proxecto

⁽²⁾ Agás as limitacións que se establezcan por tipoloxía de investimentos de carácter non productivo e polas limitacións sectorias nas Bases reguladoras das axudas da Medida Leader 2023-27

PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER NOS PROXECTOS NON PRODUTIVOS (3)

Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade Alta
(OX3, OX4, OX9, OX14, OX15)

Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade Media
(OX5, OX7, OX8, OX12, OX13)

Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade Baixa
(OX6, OX10)

⁽³⁾ Nos casos nos que un proxecto contemple actuacións que se poidan encadrar en diferentes prioridades seleccionárase a máis favorable

Obxectivos xerais	
OX1	Programa de fomento da actividade comercial no rural
OX3	Programa de ampliación de servizos á poboación do rural de Valdeorras
OX4	Programa de conciliación da vida familiar e laboral no rural de Valdeorras
OX5	Programa de mellora de servizos e infraestruturas culturais e recreativas nas zonas rurais de Valdeorras
OX6	Programa para a redución da contaminación do tecido produtivo de Valdeorras
OX7	Programa para a mellora da eficiencia enerxética do tecido produtivo de Valdeorras
OX8	Programa para a protección, preservación e recuperación de espazos naturais nas terras de Valdeorras
OX9	Programa para o desenvolvemento económico do medio rural de Valdeorras a través do turismo
OX10	Programa para o fomento da economía colaborativa no tecido produtivo de Valdeorras
OX11	Programa para o fomento do emprego autónomo
OX12	Programa para o fomento da innovación tecnolóxica
OX13	Programa para a mellora da transformación e a comercialización de produtos do sector agroalimentario e producións agroalimentarias
OX14	Programa para modernización do tecido económico do rural de Valdeorras a través da transferencia de coñecemento
OX15	Recuperación de terras agrarias

LIMITACIÓNS SECTORIAIS PROXECTOS NON PRODUTIVOS DA EDLP GDR 7

OX5. PROGRAMA DE MELLORA DE SERVIZOS E INFRAESTRUTURAS CULTURAIS E RECREATIVAS NAS ZONAS RURAIS DE VALDEORRAS,

CENTROS SOCIAIS:

De acordo coas pautas delimitadas polos concellos do territorio, os investimentos a desenvolver serán os seguintes:

CONCELLO DO BARCO DE VALDEORRAS

- Rehabilitación e equipamento do segundo andar as antigas Escolas de Santigoso para a súa habilitación como Centro Social.

Lugar: Santigoso

Parroquia: San Miguel de Santigoso.

CONCELLO DO BOLO

Mellora dos centros sociais en:

- Fornelos
- Valdanta
- Valbuxán
- Outardepregos
- Chandoiro
- Santa Cruz.

Rehabilitación:

- Pombal en Fornelos
- Tear en Celavente
- O cruceiro en Chaodocastro
- As pontes de Santa Cruz.

CONCELLO DE CARBALLEDA DE VALDEORRAS

Centros sociais/Culturais:

- Restauración antiga escola de Carballeda
- Dotación de mobiliario en antiga escola de Viladequinta con

CONCELLO DE LAROUÇO

- Creación de Centro social veciños de A Portela

I.9. Plan Financeiro.

SUBMEDIDA	TIPO DE PROXECTO	GASTO PÚBLICO DO PROGRAMA
Apoio para a realización de operacións conforme á estratexia de desenvolvemento local participativo	Produtivos	1.345.500 €
	Non produtivos (entidades públicas locais)	621.000 €
	Non produtivos (institucións de carácter privado)	103.500 €
	Formación promovida polo GDR	30.000 €
	TOTAL	2.100.000 €
Cooperación Leader	Cooperación	150.000 €
	TOTAL	150.000 €
Axuda para custes correntes da estratexia de desenvolvemento local e para a animación	Custes Correntes	562.500,00 €
	Animación	187.500,00 €
	TOTAL	750.000,00 €
TOTAL PROGRAMA		3.000.000 €

TIPO DE PROXECTO	GASTO PÚBLICO DO PROGRAMA					TOTAL
	2023	2024	2025	2026	2027	
Produtivos		269.100 €	369.763 €	369.763 €	336.874 €	1.345.500 €
Non produtivos (entidades públicas locais)	0	124.200 €	170.775 €	170.775 €	155.250 €	621.000 €
Non produtivos (institucións de carácter privado)	0	20.700 €	28.462 €	28.462 €	25.876 €	103.500 €
Formación promovida polo GDR	0	6.000 €	8.250 €	8.250 €	7.500 €	30.000 €
TOTAL	0	420.000 €	577.250 €	577.250 €	525.500 €	2.100.000 €
Cooperación	0	37.500 €	37.500 €	37.500 €	37.500 €	150.000 €
TOTAL	0	37.500 €	37.500 €	37.500 €	37.500 €	150.000 €
Custes Correntes	0	112.500 €	168.750 €	168.750 €	112.500 €	562.500 €
Animación	6.000 €	36.300 €	54.450 €	54.450 €	36.300 €	187.500 €
TOTAL	6.000 €	148.800 €	223.200 €	223.200 €	148.800 €	750.000 €
TOTAL PROGRAMA	6.000 €	606.300 €	837.950 €	837.950 €	711.800 €	3.000.000 €

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

OBSERVACIÓNS AO CADRO FINANCEIRO

1.- % Proxectos produtivos 65%

- % Proxectos Non Produtivos: 35%

2.- % Proxectos non produtivos entidades públicas: 30,00 %

- % Proxectos non produtivos entidades privadas: 5 %

- % proxectos non produtivos formación: 1 %

3.- % Proxectos de cooperación: 5%

4.- Na última columna determínanse o total dos fondos da estratexia que se destinan a cada submedida.

I.10. Plan de seguimento e avaliación.

As labores de seguimento, control e avaliación da estratexia serán coordinadas polo equipo técnico do GDR, responsable de identificar de forma periódica e ordenada o cumprimento dos obxectivos en relación co panel de indicadores definido para analizar a execución da estratexia.

O seguimento abarcará os seguintes aspectos claves:

- Posta en marcha da estratexia e das operacións subvencionadas.
- Plan Anual de Actuacións e do cumprimento de fitos (de acordo co panel de indicadores).
- Calidade da implementación da estratexia.
- Orzamento (correspondencia entre a execución financeira e técnica de acordo co calendario establecido).
- Relación directa coa entidade financeira, e tamén cos organismos executores e beneficiarios.

I.10.1. Recursos para o seguimento da Estratexia.

Coa finalidade de establecer un proceso ordenado que permita facer un seguimento de todas as actuacións, farase uso das seguintes ferramentas e recursos:

Informe anual de Seguimento: Este informe reportará sobre os éxitos conseguidos, pero tamén sobre os problemas identificados e as medidas previstas para a súa resolución.

Cuestionario anual de Seguimento: Desde a oficina técnica deseñarase un cuestionario ao obxecto de facer un seguimento global do proxecto baseado nas respostas achegadas polos executores/beneficiarios e reportar sobre a evolución da estratexia. Estes cuestionarios servirán de base para a elaboración do Informe Anual que se presentará perante a Axencia Galega de Desenvolvemento Rural.

Medida Leader de Galicia 2023-2027

Elaboración estratexias de desenvolvemento local participativo

Reunións de Seguimento: Organizaranse reunións de seguimento ás que asistirán os beneficiarios e executores principais da estratexia (convocatorias de mesas sectoriais) nas que se revisará a evolución da mesma de acordo cos obxectivos e resultados marcados.

Reunións extraordinarias: Que permitan solucionar posibles desvíos no calendario e cumprimento de fitos e aplicar as medidas correctivas apropiadas.

Comité de seguimento: A Asemblea collerá esta representación de Comité de seguimento e será a encargada de avaliar de xeito definitivo a consecución ou non dos obxectivos previstos.

I.10.2. Panel de indicadores de seguimento.

Para realizar o seguimento e avaliación da Estratexia de Desenvolvemento Local Participativo establecéronse un Panel de indicadores co que se poderá medir a evolución da estratexia no tempo a través do cumprimento de fitos.

Este panel reflectirá o cumprimento dos indicadores da EDLP e actualizarase cada anualidade a través dos cuestionarios de seguimento realizados por cada beneficiario/executor coincidindo coa entrega do Informe Anual de Seguimento. O panel reflectirá os indicadores de relevancia que, suxeitos a cada un dos obxectivos temáticas / áreas de intervención / obxectivos estratéxicos / obxectivos específicos / medidas / programas / proxectos permitirán a posta en marcha de todo o proceso de seguimento e avaliación.

En base que se identifican ao final desta metodoloxía de avaliación, e as variables concretas asociadas, o equipo técnico establecerá as pautas concretas para a súa extracción e tratamento. A partir deste traballo definirase con precisión que tipo de información en concreto é preciso extraer e cales serán as fontes para a súa obtención (solicitudes de axuda, solicitudes de pagamento, etc.).

Establecerase un sistema de recollida de información, co fin de que as variables poidan ser recollidas adecuadamente desde o inicio de execución da estratexia, para a análise doutra información requirida para o adecuado cálculo de indicadores (poboación, actividade económica no territorio etc.), utilizaranse fontes estatísticas oficiais, establecendo, se é necesario acordos con organismos pertinentes para a obtención doutras informacións específicas.

Recompilación.

Na medida do posible solicitarase a definición de variables nas solicitudes de axudas e convocatorias co fin de que os beneficiarios fornezan esta información nas súas solicitudes. Nos casos necesarios poñeranse en marcha outras técnicas de investigación co fin de obter información adicional: enquisas, entrevistas, controis “in situ”, etc..

Extracción, agregación e tratamento:

Unha vez recompilados os datos, manterase un seguimento continuo dos indicadores de execución e anualmente realizarase unha agregación e análise do resto de indicadores, para a súa inclusión no Informe anual de seguimento, coa colaboración en función da información necesaria da AGADER.

Para poder obter os datos requiridos, que son os que permitirán dar resposta aos distintos tipos de indicadores que inclúe o sistema de seguimento e avaliación, empregaranse as seguintes fontes de información:

1. **Indicadores de contexto e xerais do territorio**, en base aos datos estatísticas actualizadas que se poden atopar nas distintas fontes oficiais:
 - a. Estatísticas oficiais nacionais, do Instituto Nacional de Estatística (INE).
 - b. Datos estatísticos procedentes dos municipios que compoñen o territorio.
 - c. Instituto Galego de Estatística (IGE)
 - d. Estatísticas oficiais europeas.
 - e. Estudos realizados por diferentes organismos e entidades.
2. **Indicadores target**: Actualizaranse a partir dos indicadores de execución que os definen. En determinados casos, desenvolveranse estudos específicos orientados a dar resposta aos que non estean dispoñibles.
 - a. Indicadores de execución. As variables concretas que permitan a súa progresiva actualización obteranse de:
 - i. Solicitudes de axuda de cada beneficiario.
 - ii. Propostas presentadas en procesos de convocatoria.
 - iii. Datos asociados a cada expediente.
 - iv. Follas de control de asistencia e participación.
3. **Indicadores de execución financeira**: Realizarase un seguimento continuo, en base a:
 - a. Bases de datos dos expedientes e solicitudes, contías de investimentos previstos e subvencións.
 - b. Bases de datos da AGADER con información dos pagos realizados. Respecto aos recursos utilizados, o seguimento, control e avaliación da implementación da EDLP corresponderá ao equipo técnico do GDR, podéndose apoiar en recursos externos de apoio cando sexa necesario.

Respecto aos recursos utilizados, o seguimento, control e avaliación da implementación da EDLP corresponderá ao equipo técnico do GDR, podéndose apoiar en recursos externos de apoio cando sexa necesario.

I.10.3. Avaliación da EDLP.

Igualmente, a Oficina Técnica ocuparase da Avaliación da EDLP, que incluírá:

Avaliación ex-ante: obxectivos seleccionados.

O Grupo realizou a avaliación da condición ex-ante da estratexia analizando a capacidade desta de cumprir coa consecución efectiva e eficiente dos obxectivos para acadar os establecidos polo FEADER para este período 2023-2027 e se ten unha incidencia directa nela.

Avaliación durante: impacto e valor engadido.

Realizarase, durante toda a fase de implementación da EDLP, unha avaliación adecuada da mesma contribuíndo á elaboración dos informes de execución que deberán presentarse cada ano. Achegarase información sobre a execución financeira e o cumprimento de indicadores incorporando os avances na consecución dos obxectivos e os cambios nos valores de indicadores de resultados.

Finalmente, a avaliación durante permitirá analizar e posteriormente achegar á AGADER a información necesaria para cumprir cos estipulados na estratexia:

- Funcionamento dos sistemas de xestión, coordinación e seguimento entre executores e beneficiarios: reunións, listaxes de asistentes, organización das comunicacións, elevación de actas, atención ás solicitudes dos beneficiarios, cumprimento dos acordos adoptados, etc..
- Posta en marcha dos programas e proxectos: análise do rol de cada beneficiario en cada unha das intervencións e a súa implicación na realización das mesmas. Análise do gasto e do cumprimento do calendario financeiro para a execución da estratexia.
- Análise dos recursos humanos e das capacidades e outros recursos postos a dispor por cada beneficiario/executor para o bo funcionamento das actividades.
- Análise de adecuación ás normas financeiras, de publicidade e de comunicación establecidas polos regulamentos comunitarios.
- Análise dos efectos e impactos da estratexia.

Avaliación ex-post: informe de resultados.

Co obxectivo de permitir examinar a eficacia e a eficiencia do FEADER e a súa contribución á estratexia da Unión para un crecemento intelixente, sostible e integrador, realizarase unha

avaliación ex post que permita analizar os resultados conseguidos, os efectos e impactos logrados, etc..

I.10.4. Informe anual de seguimento.

Tódolos anos realizarase un Informe anual de seguimento coa información correspondente ao período do que se trate e a acumulada desde o comezo da Estratexia. O contido do devandito informe incorporarase á memoria anual da asociación que se exporá ante todos os socios en sesión da Asemblea Xeral, que deberán aprobar a xestión levada a cabo pola Xunta Directiva.

Sen prexuízo que do devandito informe de seguimento conte coa estrutura e información que a AGADER dos fondos considere relevante, de modo indicativo, espérase que o informe inclúa:

- A evolución da EDLP en relación cos obxectivos establecidos, describindo as medidas, axudas aprobadas e proxectos levados a cabo, xunto cos indicadores que permitan avaliar o mesmo.
- A execución financeira por ámbitos de programación, diferenciando as contías previstas, comprometidas, certificadas e pagadas pola Autoridade de Xestión.
- Modificacións que sufrise o Plan Financeiro e descrición dos problemas que xurdisen na xestión da Estratexia e medidas adoptadas para a súa resolución. As modificacións deberán xustificarse razoadamente. A solicitude de modificación deberá ser aprobada pola Xunta Directiva e remitida á AGADER.
- Cambios nas condicións xerais que afectan á execución da EDLP, incluíndo as modificacións nas políticas rexionais, estatais e comunitarias.
- A relación de asociados e novos asociados.
- O persoal que integra os órganos de xestión e dirección da Asociación.
- O persoal que integra o equipo técnico.
- O responsable administrativo financeiro, no seu caso.
- Os procedementos de xestión, incluíndo os criterios de selección e baremación dos proxectos presentados.

INDICADORES DE RESULTADO

INDICADOR	DEFINICIÓN	VALORES ESTIMADOS PARA O PERÍODO 2023- 2027
Número de empresas agrícolas que reciben axuda	Número de empresas que recibiron axuda do GDR para investimentos en reestruturación ou modernización da súa actividade	12
Superficie de terra agraria recuperada	Superficie de terra agraria recuperada obxecto de subvención	525
Lograr un uso máis eficiente da enerxía na agricultura e na transformación de alimentos	Número de explotacións ou empresas dedicadas á agricultura e na transformación de alimentos en proxectos financiados polo GDR	10
Lograr un uso máis eficiente da enerxía nas empresas do territorio	Numero de empresas de proxectos financiados polo GDR	15
Emprego creado	Emprego creado nos proxectos financiados polo GDR: número de postos de traballo	44
Número de poboación rural obxecto de estratexias de desenvolvemento local	Número de poboación beneficiaria polas actuacións financiadas dende o GDR	50.000 hab
Número de poboación rural que se beneficia de servizos / infraestruturas	Número de poboación rural que se beneficia de servizos/infraestruturas novos ou mellorados	28.000 hab
Número de poboación rural que se beneficia de servizos / infraestruturas das tecnoloxías da información e a comunicación	Número de poboación rural que se beneficia de servizos/infraestruturas novos ou mellorados vinculados ás tecnoloxías da información e a comunicación - TICs	25.000 hab

INDICADORES DA AVALIACIÓN DA XESTIÓN DO GDR

INDICADOR	DEFINICIÓN	VALORES ESTIMADOS PARA O PERÍODO 2023-2027
Gasto público total	Gasto público	3.000.000 €
Investimento público total en proxectos Non produtivos	Investimento total, en euros, correspondente a proxectos Non produtivos financiados dende o GDR	720.000 €
Investimento público total en proxectos produtivos	Investimento total, en euros, correspondente a proxectos produtivos financiados dende o GDR	1.490.000 €
Número de actividades / operacións	Número de actividades/operacións subvencionadas	126
Número de explotacións / beneficiarios subvencionados	Número de explotacións/beneficiarios subvencionados	12
Superficie total de terra agraria recuperada subvencionada (ha)	Superficie total subvencionada (en hectáreas)	300 ha
Número de contratos	Número total de contratos vinculados á concesión de subvencións dende o GDR	125 creados e/ou consolidados
Número de beneficiarios de prestacións	Número de beneficiarios de prestacións	93
Número de beneficiarios asesorados	Número de beneficiarios asesorados directamente dende o GDR	315
Poboación beneficiaria de servizos / infraestruturas mellorados	Poboación (número de habitantes) beneficiaria de servizos/infraestruturas mellorados (vinculados ás TICs ou outros)	25.000 hab
Número de proxectos Leader financiados	Número de proxectos Leader financiados dende o GDR	126
Número de proxectos de cooperación	Número de proxectos de cooperación subvencionados	7
Número de persoas promotoras de proxectos	Número de persoas promotoras de proxectos presentados ao GDR para a súa avaliación	250
Tipo de persoas promotoras de proxectos	Tipoloxía de persoas promotoras de proxectos presentados ao GDR para a súa avaliación, en base a dúas variables: Sexo: home ou muller. Idade: Menos de 35 anos, entre 36 e 50, 51 a 64 anos ou máis de 64 anos	Non é posible facer estimacións previas unha vez se modifican as normas para favorecer un perfil diferente o de períodos anteriores (*)

Número de ferramentas de comunicación utilizadas	Número de ferramentas de comunicación utilizadas polo GDR	23
Número de actividades da REDR nas que participase o GDR	Número de actividades da REDR nas que participase o GDR	3

(*) No período anterior LEADER 2014-2020, a tipoloxía de persoas promotoras de proxectos encadrouse maioritariamente no segmento de homes entre 36 e 50 anos.

ANEXO

MEMORIA DESCRIPTIVA, RELACIONANDO OS CRITERIOS DE SELECCIÓN COS OBXECTIVOS (H) E CO PLAN DE ACCIÓN (I)

MEMORIA DESCRIPTIVA, RELACIÓN DOS CRITERIOS DE SELECCIÓN COS OBXECTIVOS E CO PLAN DE ACCIÓN.

Durante a elaboración do Baremo definíronse uns criterios de selección que fosen acordos coa consecución dos obxectivos que se definen na estratexia e ó tempo que posibilitarán a obxectividade no cálculo dos mesmos.

Estes criterios están definidos para poder primar e favorecer a subvencionalidade a través do Leader de proxectos que se aliñen cos obxectivos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR, tal e como se especifica a continuación:

A - CRITERIOS SELECCIÓN DE PROXECTOS PRODUTIVOS:

1. LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO

Valoraranse indicadores que reflectan o establecemento do proxecto en concellos especialmente castigadas polo desemprego, o envellecemento e o despoboamento.

Para este criterio apreciouse coller items que reflexaran a ruralidade do territorio, priorizando aquelas cuestión estatísticas como a **densidade de poboación**, a **variación da poboación** no último decenio, **núcleo de poboación**, **índice de envellecemento e índice de dependencia xuvenil**.

Este criterio polo seu carácter transversal afecta practicamente a todos os obxectivos plantexados na estratexia, en definitiva alíñase cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR:

1. LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO DO PROXECTO		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1 a OX16	OE1 a OE16	LE1, LE2, LE3

Táboa a). Localización do investimento. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

2. INCIDENCIA DO PROXECTO NO EMPREGO

Como se indica na resolución, o mantemento ou a consolidación do emprego é obrigatoria nos proxectos produtivos do programa Leader. Estableceranse, ademais, criterios mínimos respecto de tipos específicos de explotacións.

Polo tanto, as candidaturas de proxectos produtivos deberán demostrar que **manterán as UTA existentes**, e será, no seu caso, unha causa de exclusión se se incumprise este requisito.

Dada a relevancia da creación de emprego como obxectivo estratéxico para o GDR Valdeorras e a súa intrínseca relación coa fixación de poboación, terase en conta a **creación de emprego neto**.

Valorarase a creación do emprego nalgún dos seguintes **colectivos desfavorecidos**: persoas menores de 35 anos, mulleres, persoas maiores de 50 anos, persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 % e persoas desempregadas.

Este criterio alíñase cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR:

2. INCIDENCIA DO PROXECTO NO EMPREGO		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1, OX2, OX9, OX10, OX11	OE1, OE2, OE9, OE10, OE11	LE1, LE3

Táboa b). Criterios relativos á incidencia do emprego. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

3. INCIDENCIA NA DIXITALIZACIÓN, TRANSFORMACIÓN Á ECONOMÍA VERDE E SOSTIBILIDADE

Proxectos que contribúan de forma efectiva á **xestión de residuos**, á **mellora da eficiencia enerxética** ou que demostren a **utilización de enerxías renovables**. Proxectos que inclúan elementos de dixitalización, criterios de economía verde e accións de recuperación da terra agraria.

As actuacións que unicamente impliquen unha simple reposición ou substitución de equipamento, aínda que supoña unha mellora na eficiencia enerxética, non puntuarán.

Os investimentos en mellora de eficiencia enerxética deberán ir acompañados dun informe dun técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética que acrediten que a eficiencia enerxética suporá, polo menos, un aforro do 20 %.

Non se puntuará o emprego de enerxías renovables ou de técnicas de mellora de eficiencia enerxética que sexan obrigatorios pola normativa.

3. INCIDENCIA NA DIXITALIZACIÓN, TRANSFORMACIÓN Á ECONOMÍA VERDE E SOSTIBILIDADE		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX6, OX7, OX8	OE1.6, OE6.1, OE6.2, OE6.3, OE7, OE8.2	LE1, LE2, LE3

Táboa c). Criterios relativos á na dixitalización, transformación á economía verde e sostibilidade. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

4. UTILIZACIÓN DE FACTORES PRODUCTIVOS DA ZONA

A utilización de factores produtivos da zona será puntuada na nova estratexia, tendo en conta o importe dos investimentos/gastos para os que solicita axuda contratados a empresas provedoras da zonas (con domicilio social na comarca de Valdeorras).

O promotor deberá achegar facturas proformas dos investimentos que se van realizar. Este criterio alíñase cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR:

4. UTILIZACIÓN DE FACTORES PRODUCTIVOS DA ZONA		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1, OX3, OX5, OX9, OX10, OX13	OE1, OE3, OE5, OE9, OE10, OE13	LE1, LE2

Táboa d). Criterios relativos á utilización de factores produtivos da zona. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

5. PRIORIDADE DA LIÑA ESTRATÉXICA NA QUE SE ENMARCA A ACTUACIÓN A DESENVOLVER

Nesta apartado puntuaranse aqueles proxectos enmarcados dentro dos diferentes Obxectivos xerais plantexados polo GDR.

Aspecto
5.1. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por riba da media do conxunto (OX1, OX3, OX4, OX9, OX14, OX15)
5.2. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade na media do conxunto (OX5, OX7, OX8, OX11, OX12, OX13)
5.3. Actuacións enmarcadas en Estratexias cunha prioridade por debaixo da media do conxunto (OX6, OX10)

Táboa e). Prioridade da liña estratéxica na que se enmarca a actuación a desenvolver

6. CRITERIOS EN FUNCIÓN DA TIPOLOXÍA DO PROXECTO

En función da tipoloxía de proxecto, o promotor poderá recibir un máximo de 10 puntos, en base aos seguintes criterios:

Os proxectos de **creación de empresas** recibirán unha puntuación de 10 puntos.

Os proxectos de **ampliación e/ou modernización** dunha empresa xa existente recibirán 5 puntos.

Fomentando así a creación de novas iniciativas empresarias para o rural do territorio.

Este criterio alíñase cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas:

6. CRITERIOS EN FUNCIÓN DA TIPOLOXÍA DO PROXECTO

OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1, OX3, OX9, OX10, OX12, OX13, OX14	OE1, OE3, OE9, OE10, OE12, OE13, OX14	LE1, LE2, LE3

Táboa f). Criterios en función da tipoloxía do proxecto.

7. CRITERIOS RELATIVOS Á FORMACIÓN OU EXPERIENCIA DO EQUIPO PROMOTOR

Os proxectos poderán acadar puntuación en función da experiencia empresarial, **formación ou experiencia** do equipo promotor vinculada ao proxecto que se vai desenvolver e formación en xestión empresarial, en base á relación que se mostra a continuación:

Polo menos, un membro do equipo promotor debe acreditar experiencia de, como mínimo, un ano ou formación vinculada á actividade que se vai desenvolver.

7. CRITERIOS RELATIVOS Á FORMACIÓN OU EXPERIENCIA DO EQUIPO PROMOTOR

OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1 a OX 16	OE1 a OE16	LE1, LE2, LE3

Táboa g). Criterios relativos á formación ou experiencia do equipo promotor. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

B - CRITERIOS SELECCIÓN DE PROXECTOS NON PRODUTIVOS:

1. LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO

Valoraranse indicadores que reflictan o establecemento do proxecto en concellos especialmente castigadas polo desemprego, o envellecemento e o despoboamento.

Para este criterio apreciouse coller items que reflexaran a ruralidade do territorio, priorizando aquelas cuestión estatísticas como a **densidade de poboación**, a **variación da poboación** no último decenio, **núcleo de poboación**, **índice de envellecemento** e **índice de dependencia xuvenil**.

Este criterio polo seu carácter transversal afecta practicamente a todos os obxectivos plantexados na estratexia, en definitiva alíñase cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR:

1. LOCALIZACIÓN DO INVESTIMENTO DO PROXECTO

OBXECTIVOS XERAIS	OBXETIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1 a OX16	OE1 a OE16	LE1, LE2, LE3

Táboa h). Localización do investimento. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

2. CRITERIOS RELATIVOS AO IMPACTO SOBRE O TERRITORIO E A POBOACIÓN RURAL

Serán valorados os proxectos que teñen en conta aspectos que permitan **mellorar a calidade de vida** de porcentaxes significativas da poboación, que permitan un especial beneficio de determinados colectivos minoritarios e que, ademais, faciliten as condicións necesarias para o **xurdimento de iniciativas empresariais** que permitan a **creación de emprego**.

Valorarase se o proxecto ten como obxectivo principal actuacións que fomenten a **inclusión social** mediante servizos de igualdade e benestar para a poboación e a integración de comunidades marxinais, de inmigrantes e minorías étnicas; a atención á infancia e o coidado de persoas maiores e discapacitadas, e a promoción dun envellecemento activo e saudable.

Tamén se valorará que os proxectos fomenten a **mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e comunicación** (TIC) e o seu uso no medio rural.

Así como os proxectos vinculados a **mobilización ou recuperación de terras** regulados na normativa vixente.

Ademais terase en conta a incidencia dirixida especificamente aos seguintes colectivos: persoas menores de 35 anos, mulleres, persoas maiores de 50 anos, persoas con discapacidade igual ou superior ao 33 %, persoas en risco de exclusión social, inmigrantes, comunidades marxinais e minorías étnicas.

Estes criterios alíñanse cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR:

2. IMPACTO SOBRE O TERRITORIO E A POBOACIÓN RURAL		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX1, OX2, OX3, OX4, OX5, OX9, OX11, OX15, OX16	OE1, OE2, OE3, OE4, OE5, OE9, OE11, OE15, OE16	LE1, LE2, LE3

Táboa i). Criterios relativos ao impacto sobre o territorio e a poboación rural. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas.

3. CRITERIOS RELATIVOS Á INCIDENCIA AMBIENTAL DO PROXECTO

Serán puntuados os proxectos que recollan debidamente xustificada algunha das seguintes medidas para o **mantemento ou a mellora das condicións ambientais**, utilización sustentable de recursos propios do territorio, contribución á biodiversidade, emprego de enerxías renovables ou a mellora da eficiencia enerxética, mantemento, recuperación e rehabilitación do patrimonio cultural e natural e contribución a prevención de incendios na zona.

As actuacións que unicamente impliquen unha simple reposición ou substitución de equipamento, aínda que supoña unha mellora na eficiencia enerxética, non alcanzarán esta puntuación.

Os investimentos en mellora de eficiencia enerxética deberán ir acompañados dun informe dun técnico cualificado competente ou dunha auditoría enerxética que acrediten que a eficiencia enerxética suporá, polo menos, un aforro do 20 %.

Non se puntuará o emprego de enerxías renovables ou de técnicas de mellora de eficiencia enerxética que sexan obrigatorios pola normativa.

Este criterio alíñase cos seguintes obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas da Estratexia do GDR:

3. INCIDENCIA AMBIENTAL DO PROXECTO		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX6, OX7, OX8	OE1.6, OE6.1, OE6.2, OE6.3, OE7, OE8.2,	LE1, LE2, LE3

Táboa j). Criterios relativos á incidencia ambiental do proxecto. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

4. CRITERIOS RELATIVOS Á CAPACIDADE DE ARRASTRE DO PROXECTO

Teranse en conta os proxectos que poñan en valor o **patrimonio natural e/ou cultural** sempre que sexan actuacións en espazos naturais ou culturais e patrimoniais protexidos oficialmente pola normativa municipal, autonómica e comunitaria ou que o departamento da Xunta acredite o interese da proposta.

4. CAPACIDADE DE ARRASTRE DO PROXECTO		
OBXECTIVOS XERAIS	OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	LIÑAS ESTRATÉXICAS
OX5, OX8, OX9	OE5.3, OE5.4, OE5.5, OE8.3, OE8.4, OE9.2	LE1, LE2, LE3

Táboa k). Criterios relativos á capacidade de arrastre do proxecto. Relación entre obxectivos xerais, específicos e liñas estratéxicas

